

Годишен консолидиран доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Консолидиран финансов отчет

Зърнени храни България АД

31 декември 2013 г.

Съдържание

	Страница
Годишен консолидиран доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Консолидиран отчет за финансовото състояние	1
Консолидиран отчет за печалбата или загубата/ Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3
Консолидиран отчет за всеобхватния доход	4
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	5
Консолидиран отчет за паричните потоци	7
Пояснения към консолидирания финансов отчет	8

Годишен консолидиран доклад за дейността

Настоящият годишен консолидиран доклад за дейността за 2013 г. представлява коментар и анализ на развитието и резултатите от дейността на Групата, както и преглед на състоянието, с описание на основните рискове, пред които е изправена.

Докладът е изготвен в съответствие с чл. 33, ал. 1 от Закона за счетоводството, чл. 100н, ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа и Приложение №10 към чл.3 2, ал. 1, т. 2 от Наредба 2 от 17 септември 2003 г. за проспектите при публичното предлагане и допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа.

I. ИНФОРМАЦИЯ ПО ЧЛ. 33, АЛ. 1 ОТ ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО

1. Преглед на развитието и резултатите от дейността на дружеството - майка през 2013 г.

Обща информация

“Зърнени храни България” АД е акционерно дружество, възникнало на 26 ноември 2007 г. чрез сливане на следните осем дружества: “Слънчеви лъчи България” АД, гр. София (публично дружество по смисъла на Закона за публично предлагане на ценни книжа), “Зърнени храни трейд” АД, гр. София, “Бек интернетпънъл” АД, гр. София, “Зърнени храни – Вълчи дол” АД, гр. София, “Зърнени храни Балчик” ЕАД, гр. София, “Зора” АД, гр. Русе, “Прима агрохим” ЕООД, гр. Добрич и “Химимпорт агрохимикали” ЕООД, гр. София. В резултат на сливането всички активи и пасиви на сливащите се дружества преминаха към новоучредено дружество “Зърнени Храни България” АД, явяващо се техен универсален правоприменик. В резултат на сливането, на основание чл.262а от Търговския закон, преобразуващите се дружества се прекратяват без ликвидация при условията на общо универсално правоприменичество.

На 31.08.2012 г. е подписан договор за преобразуване чрез вливане на Химимпорт Груп ЕАД в Зърнени храни България АД, в резултат на което дружеството става универсален правоприменик на активите и пасивите на преобразуващото се дружество.

Зърнени храни България АД е холдингово дружество по смисъла на чл. 277 от Търговския закон.

Основната дейност на Дружеството се състои в :

- Придобиване, управление и продажба на участия в български и чуждестранни дружества;
- Финансиране на дружества, в които дружеството участва;
- Отдаване под наем на недвижими имоти;
- Съхранение на зърно и зърнопроизводни;
- Търговско представителство и посредничество;

Капитал

Капиталът на “Зърнени храни България” е в размер на 195 660 287 лв., разпределен в 195 660 287 броя обикновени акции с право на един глас и с номинална стойност 1 лв. всяка една.

Акции

Зърнени храни България АД е публично акционерно дружество по смисъла на чл.110 от ЗППЦК, съгласно решение на Комисията за финансов надзор от 30.11.2007 г.

Акциите на дружеството да допуснати до търговия за регулиран пазар - Сегмент акции Standart на Българска фондова борса – София АД, с борсов код Т43.

Обща информация за дружествата от групата

Към 31.12.2013 г. Групата е формирана от следните дружества.

Име на дъщерното предприятие	Основна дейност	31 участие		31 участие	
		Декември 2013 ‘000 лв.	%	Декември 2012 ‘000 лв.	%
Проучване и добив на нефт и газ АД	Добив на пр. ресурси	62 478	51.22	62 478	51.22
Слънчеви лъчи Провадия ЕАД	Производство	51 346	100	51 346	100
Асенова крепост АД	Търговия	21 194	69.03	23 459	76.4
Порт Балчик АД	Пристанищни у/ги	8 055	95	8 055	95
Химимпорт фарма АД	Търговия	4 896	68	4 896	68
Тексим трейдинг АД	Търговия	1 231	88.32	1 231	88.32
Хим ойл трейд ООД	Търговия	220	60	220	60
Омега финанс ООД	Счетоводни услуги	160	66	160	66
Булхимтрейд ООД	Търговия	122	60	122	60
Рабър трейд ООД	Търговия	68	60	68	60
Диализа България ООД	Лечебни заведения	37	50	37	50
Химцелтекс ООД	Търговия	29	60	29	60
Зърнени храни Грейн ЕООД	Търговия	5	100	5	100
Ай Ти Системс Консулт ЕООД	Софтуер услуги	5	100	5	100
Петрохим трейд АД	Търговия	-	-	50	100
Оргахим трейдинг ООД	Търговия	-	-	147	60
Мед. Център хелт медика ООД	Лечебни заведения	-	-	4	90
		149 846		152 312	

Слънчеви лъчи Провадия ЕАД, ЕИК 175291407 - предмет на дейност: производство и търговия с биодизел, търговия с растителни масла, изкупуване и съхранение на маслодайни суровини, преработка, добиване и съхранение на маслодайни суровини, преработка, добиване на растителни, хранителни и технически масла, шпиротове, киспета.

Порт Балчик АД, ЕИК 124651860 – предмет на дейност: извършване на пристанищни услуги по товарене, разтоварване, подреждане, съхраняване, преупаковка на различен тип товари, вътрешнопристанищен /терминален/ превоз на товари и поща в пристанищата за обществен транспорт /в случай на предоставяне на концесия/, извършване на съпътстващи дейности.

Зърнени храни Грейн ЕООД, ЕИК 202099912 – предмет на дейност: търговия със зърно и неговите производни в страната и чужбина, търговия със селскостопанска продукция, покупка на стоки и други вещи с цел продажба в първоначален, обработен или преработен вид, в страната и чужбина,

Ай Ти Системс Консулт ЕООД, ЕИК 130984403 – предмет на дейност: веб-дизайн, графичен дизайн, изграждане, внедряване и поддръжка на софтуерни програми и продукти, изграждане, внедряване и поддръжка на компютърни мрежи, веб-хостинг.

Химимпорт Фарма АД, ЕИК 131181471 – предмет на дейност: внос, износ, дистрибуция, производство и търговия на едро и дребно с лекарства, лекарствени средства, медицинска апаратура и оборудване, консултативи, медико-санитарни материали и билкови препарати.

Омега Финанс ООД, ЕИК 831385114 – предмет на дейност: счетоводни услуги, търговия на едро, финансови консултации, консултации относно портфейлни инвестиции.

Химцелтекс ООД, ЕИК 130434434 – предмет на дейност: внос и износ, реекспорт и други търговски операции с химически продукти, целулоза и целулозни продукти, суровини за текстилната промишленост.

Будхимтрейд ООД, ЕИК 200477808 – предмет на дейност: търговска дейност в страната и чужбина с фармасубстанции, ветеринарни препарати, химикали, реактиви, газове, лакобояджийски продукти, пигменти, багрила, изкуствени влакна, петрол, горива, нефтохимически продукти; външнотърговска и вътрешнотърговска дейност, обменни, бартерни, компенсационни и други сделки

Рабър Трейд ООД, ЕИК 130430425 – предмет на дейност: външнотърговска и вътрешнотърговска дейност, обменни, бартерни, компенсационни и други сделки.

Тексим Трейдинг АД, ЕИК 831628356 – предмет на дейност: търговия със стоки и услуги, внос и износ, услуги в областта на строителството, транспорта и туризма, финансови и данъчни консултации.

Диализа България ООД, ЕИК 131084129 – предмет на дейност: осъществяване на лечение, рехабилитация и наблюдение на болни с хронична недостатъчност в диализни центрове.

Проучване и добив на нефт и газ АД, ЕИК 824033568 – предмет на дейност: търсене, проучване и реализация на суров нефт и природен газ, търсене, проучване и експлоатация на находища на термални, минерализирани води и подземни води за питейни, битови и промишлени цели, разкриване и проучване на находища на геотермална енергия, сондиране на търсеци, проучвателни и експлоатационни сондажи за нефт и газ, подземни води и геотермална енергия, всички видове сервизна дейност свързана с основния предмет на дейност.

Асенова крепост АД, ЕИК 115012041 – предмет на дейност: производство и търговия с полимерни опаковки и материали, дистрибуторска дейност, търговия, внос, износ, туризъм, мениджмънт, маркетинг, предприемачество; представителство, посредничество и агентство, услуги, придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; инвестиране в ценни книжа на други емитенти; осъществяване на други търговски сделки, пряко свързани с предходните дейности.

Химойл Трейд ООД, ЕИК 175410085 – предмет на дейност търговска дейност в страната и чужбина с горива и химически продукти и суровини.

Основни рискове и несигурности, на които е изложена Групата са:

- пазарен риск - при който стойността на даден финансов инструмент се колебае в резултат на промени в пазарните цени, независимо дали тези промени са причинени от фактори, характерни за отделните ценни книжа или за техния издател, или от фактори, отнасящи се до всички ценни книжа, търгувани на пазара.
- лихвен риск - при който стойността на даден финансов инструмент се колебае поради промени в пазарните лихвени проценти.
- ликвиден риск - наричан още риск на финансиране, е този при който дадено предприятие ще срещне трудности при набавяне на финансови средства за изпълнение на ангажименти, свързани с финансови инструменти.
- риск на паричния поток - този, при който има колебания в размера на бъдещите парични потоци, свързани с даден паричен финансов инструмент.

2. Важни събития, настъпили след края на отчетния период

На 21 февруари 2014 г. в Търговския регистър е вписана промяна в Управителния съвет на дружеството майка. Георги Косев Костов е заличен като член. Към датата на съставяне на консолидирания финансов отчет Управителния съвет е в състав:• Миролуб Панчев Иванов

- Александър Димитров Керезов
- Любомир Тодоров Чакъров
- Никола Пеев Мишев

• Йордан Стефанов Йорданов

През месец декември 2013 г. УниКредит Булбанк АД и Групата, чрез дъщерното си дружество Зърнени храни Грейн ЕООД, встъпват във взаимоотношения за поемане на кредитни ангажименти по линия за револвиращ кредит на дружеството-майка. Съгласно разпоредбите на договора между страните, при възникване на право на ползване на кредит, дъщерното дружество Зърнени храни Грейн ЕООД се задължава да рефинансира и погаси изцяло дълга (главници, лихви, такси, комисионни и разноски) на дружеството-майка към УниКредит Булбанк АД по договори № 26/05205/020067 и № 25/05209/020067 от 28 август 2007 г. С рефинансиране на задълженията към Банката се прекратява действието на договори № 26/05205/020067 и № 25/05209/020067 и анексите към тях. Правото на ползване на кредит по горепосочения договор възниква през месец януари 2014 г.

На 30 януари 2014 г. Групата закрива задължението си към УниКредит Булбанк АД по главница на договор № 26/05205/020067 с 16 хил. лв., като 9 000 хил. лв. са прихванати срещу обезпечителен депозит, блокиран по сметките на Групата в Банката.

На 31 януари 2014 г. Групата заплаща изцяло задължението си към УниКредит Булбанк АД по главница на договор № 25/05209/020067 в размер на 200 хил. лв.

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване.

3. Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност

Групата не извършва собствена изследователска дейност, както и трансфер на иновации.

4. Информация по реда на чл. 187А и 247 от Търговски закон

4.1. Брой и номинална стойност на придобитите и прехвърлените през годината собствени акции на Групата, частта от капитала, която те представляват, както и цената, по която е станало придобиването или прехвърлянето:

През 2013 г. Групата не е придобивала/ прехвърляла собствени акции.

4.2. Брой и номинална стойност на притежаваните собствени акции и частта от капитала, която те представляват:

Към 31.12.2013 г. Групата не притежава собствени акции.

4.3. Възнагражденията, получени общо през годината от членовете на Управителния и Надзорния съвет:

Размерът на възнаграждението на членовете на Управителния съвет и на Надзорния съвет за съответната година са определени от Общото събрание на дружеството – майка и се съдържат в протоколите за проведените общи събрания. Едновременно с това са посочени и в конкретните договори за управление, които са представени за обявяване в Търговския регистър.

Годината
до 31 декември 2013

4.4. Придобити, притежавани и прехвърлените от членовете на съветите през годината акции и облигации на Групата.

През 2013 г. е налице изменение на броя на акциите на Дружеството, притежавани от членове на Управителния съвет предвид и промяната в състава на управителния орган.

Към 31 декември 2013 г. членовете на Управителния съвет притежават акции от капитала на “Зърнени Храни България” АД, както следва:

Име	Длъжност	Брой акции
Александър Димитров Керезов	Изпълнителен директор	67 565 бр.
Любомир Тодоров Чакъров	Изпълнителен директор	10 000 бр.
Георги Косев Костов	Член на УС	0 бр.
Никола Пеев Мишев	Член на УС	0 бр.
Йордан Стефанов Йорданов	Член на УС	10 000 бр.

Към 31 декември 2012 г. членовете на Управителния съвет притежават акции от капитала на “Зърнени Храни България” АД, както следва:

Име	Длъжност	Брой акции
Райна Кузмова	Член на УС	35 000 бр.
Георги Костов	Изпълнителен директор	0 бр.
Марин Маринов	Изпълнителен директор	3 333 бр.
Миролюб Иванов	Член на УС	38 095 бр.
Христо Чираков	Член на УС	0 бр.

През 2013 г. „Химимпорт,, АД, като член на Надзорния съвет, увеличава участието си в Дружеството с 25 000 бр. акции като към 31 декември 2013 г. то достига 123 588 577 бр. акции.

4.5. Правата на членовете на съветите да придобиват акции и облигации на Групата

Членовете на Управителния и Надзорния съвет на дружеството могат да придобиват свободно акции от капитала на дружеството на регулиран пазар на финансови инструменти при спазване на разпоредбите на Закона срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти и Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

5. Наличие на клонове

Групата няма клонове.

II. Информация по чл. 100н, ал. 7 от ЗППЦК

“Зърнени храни България” АД е изработило и приело Програма за добро корпоративно управление /наричана по-долу Програмата/, с която декларира, че ще се съобразява и ще прилага основните принципи и добри практики на корпоративно управление.

През 2013 г. дейността на дружеството е била в съответствие с целите на Програмата и същото последователно е прилагало принципите на добро корпоративно управление в няколко насоки, като по този начин се е стремяло да осигурява достатъчно надеждна защита на правата на всеки един от акционерите си.

- **Улесняване и насърчаване на ефективното участие на всички акционери в работата на Общите събрания на акционерите** – при проведените през годината общи събрания е спазен реда и процедурата по свикването и провеждането им съгласно изискванията на закона и в съответствие с правилата, залегнали в Програмата. Акционерите са разполагали с достатъчна и навременна информация относно датата, мястото и дневния ред на общите събрания, както и с пълна информация за обсъжданите въпроси на тези събрания – материалите за общото събрание са общо достъпни в КФН, БФБ и самото дружество веднага след публикуване на поканата за Общото събрание. Акционерите своевременно са били уведомявани за правилата, включително и процедурата по гласуване на общото събрание – съгласно изискванията на чл.115, ЗППЦК в поканата винаги се посочва информация относно общия брой на акциите и правата на глас, както и правото на акционерите да участват в ОСА. Във всяка покана за общо събрание, Управителният съвет задължително е информирал акционерите, че те разполагат с възможност да делегират на други лица правото си на участие в ОСА посредством института на упълномощаването при спазване на изискванията на ЗППЦК.

На заседанията на Общото събрание винаги се разясняват процедурите по приемане на решения – кворум за провеждане на събрание, необходимо мнозинство за приемане на решения и т.н. На всеки акционер е предоставяна възможност за задаване на въпроси по дневния ред на събранието, а членовете на Управителния съвет са длъжни да дават точни и изчерпателни отговори по същество относно икономическото и финансовото състояние на „Зърнени храни България” АД, дори и да не са свързани с дневния ред.

За всяко заседание на Общото събрание се води протокол, в който се посочват мястото и времето на провеждане на заседанието; имената на председателя и секретаря, както и на преброителите на гласовете при гласуване; присъствието на Управителния и Надзорния съвет, както и на лицата, които не са акционери; направените предложения по същество; проведените гласувания и резултатите от тях; направените възражения. Протоколът се подписва от председателя, секретаря и преброителите на гласовете на Общото събрание и към него се прибавя списък на присъстващите акционери или на техните представители и на броя на притежаваните или представлявани акции и документите, свързани с неговото свикване.

Протоколите и приложенията към тях се съхраняват от дружеството най-малко 5 години и при поискване те могат да бъдат предоставени от директора за връзки с инвеститорите на всеки акционер. Негово е и задължението да ги изпрати в срок от 3 работни дни от провеждането на ОСА на Комисията за финансов надзор и на БФБ – София АД.

- **Осигуряване на надеждна защита на правата на миноритарните акционери, насърчаване и подпомагането им при упражняването им**

Всички акционери имат безплатен достъп до материалите за Общото събрание, както и при поискване могат да получават и безплатно копие от протокола на Общото събрание. На всеки акционер, който е пожелал да получи подробна информация относно въпроси, свързани с дейността на дружеството, финансовите му резултати или икономически показатели, такава е била предоставяна от директора за връзки с инвеститорите. Той е уведомявал своевременно всеки заинтересуван относно решението на ОСА за разпределяне или неразпределяне на дивидент, както е разяснявал и принципната процедура за изплащане на дивидентите, както и законовите изисквания относно упражняването на това право на акционера.

Всеки инвеститор може да придобива неограничен брой акции на дружеството от регулирания пазар на ценни книжа посредством системата за търговия на "Българска фондова борса- София" АД. Директорът за връзки с инвеститорите предоставя информация на заинтересуваните лица както относно механизма и организацията на борсовата търговия, така и за необходимите документи, с които следва да се снабди всеки един акционер на дружеството, за да може да упражнява валидно своите права по акции, които е закупил.

Управителният съвет е предоставял периодично необходимата информация за дейността на дружеството, актуални данни за финансовото му и икономическо състояние, както и всяка друга информация, която би спомогнала за формиране на правилна преценка за всеки акционер или потенциален инвеститор относно вземане на решение за инвестиране в акции на дружеството. Информацията се предоставя чрез интегрираната система за разкриване на информация „Екстри Нюз“ и чрез съобщения и интервюта в периодичния печат. При осъществяване на дейността си през годината, членовете на Управителния съвет са изпълнявали задълженията си с грижата на добър търговец и по начин, който обосновано считат, че са били в интерес на всички акционери на дружеството и като са ползвали само информация, за която обосновано считат, че е достоверна и пълна. Изпълнителните членове на управителния съвет са полагали усилия за осигуряване на лесен и своевременен достъп до публичната информация, свързана с дружеството с цел осигуряване ефективно упражняване на правата на акционерите и съответно вземането на информирано решение за инвестиране в дружеството от страна на инвеститорите.

- Спазване на правилата за определяне на възнагражденията на членовете на Управителния съвет.

Размерът на възнаграждението на членовете на Управителния съвет за съответната година са определени от Общото събрание, като са посочени в конкретните договори за управление. Спазва се принципа размерът им да е обвързан с ясни и конкретни критерии и показатели - степен на натовареност, ангажираност и съпричастност на всеки един от членовете в управлението на дружеството, постигане на предварително определени цели и икономическите резултати.

- Спазване на задълженията относно предоставянето и разпространението на информацията относно дружеството.

Точното и навременно разкриване на информацията спомага да се гарантира равен достъп до информацията за всички заинтересувани лица, което пък от своя страна способства за повишаване доверието на акционерите, както и за привличане на нови капитали. В този смисъл дружеството :

1. Периодично е предоставяло регулирана информация относно финансовото и икономическо състояние на дружеството пред КФН и БФБ при спазване на законоустановените изисквания за необходимото съдържание и форма при представянето на тази информация. Тук се включват представяне на годишен финансов отчет на дружеството в срок до 90 дни от завършване на отчетната финансова година, на годишен консолидиран отчет на дружеството в срок до 180 дни от завършване на отчетната финансова година, на междинен финансов отчет в срок до 30 дни от края на всяко отчетно тримесечие, както и на информацията относно настъпилите през това тримесечие обстоятелства, които оказват влияние върху цената на акциите на дружеството, на междинен консолидиран финансов отчет в срок до 60 дни от края на всяко отчетно тримесечие;

2. Осигуряван е достъп до финансовите отчети на дружеството и другата периодично представяна информация за всички акционери и заинтересувани лица чрез директора за връзки с инвеститорите и чрез електронната страница на дружеството.

3. Разкривана е инцидентна информация на КФН и БФБ, които я правят публично достояние съответно чрез борсовия бюлетин и публичния регистър, воден от Комисията.

4. Осъществяван е контрол от страна на Управителния съвет върху дейността на директора за връзка с инвеститорите с оглед коректното разкриване на информация и осигуряване на прозрачност относно дейността на дружеството.

- Спазване на правилата за осъществяване на независим финансов одит

Годишният индивидуален и консолидиран финансов отчет са одитирани съгласно специфична рамка за финансова отчетност –МСФО и приложимото в България законодателство, както и в съответствие с приетия план за осъществяване на одит, който е част от Програмата. Същото ще бъде направено и с годишния индивидуален и консолидиран финансов отчет за 2014 г.

III. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

1. Информация относно приходите, разпределени по отделните категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информация за източниците за предоставянето на услуги с отразяване степента на зависимост по отношение на всеки отделен потребител.

	2013	2012
	‘000 лв.	‘000 лв.
Приходи от продажба на продукцията	71 197	16 059
Приходи от продажба на стоки	41 973	16 654
Приходи от предоставяне на услуги	5 066	1 929
Приходи от наеми	2 761	2 297
Приходи от продажба на материали	430	9 928
Морско-технически услуги	51	29
Други приходи от продажби	777	1 030
	122 255	47 926

2. Информация за сключени големи сделки и такива от съществено значение за дейността на Групата.

С протоколи от 21 декември 2012 г. Управителния и Надзорния съвет на Зърнени храни България АД приема решение за внасянето на апортна вноска в капитала на Ти Ей Би Риъл естейт ЕООД, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. Фредерик Жолио Кюри № 20, ет. 10, регистрирано в Агенцията по вписванията с ЕИК 200448023. Апортната вноска представлява недвижим имот собственост на Дружеството находящ се в Захарна фабрика. На 3 януари 2013 г. апортната вноска е вписана в Агенцията по вписванията към Търговския регистър. Срещу внесения като апортна вноска недвижим имот Зърнени храни България АД записва 22 635 дяла по 100 /сто/ лева всеки.

На 30 април 2013 г. е продадено участието в „Ти Ей Би Риъл Естейт“ ООД. Прехвърлянето на дружествените дялове е вписано в Търговски регистър по партидата на „Ти Ей Би Риъл Естейт“ ООД на 13 юни 2013 г.

С договор от 25 Юни 2013 г. за покупко-продажба на акции между Зърнени храни България АД и Нефтена търговска компания ЕООД, са продадени 50 000 броя акции, представляващи 100 % от капитала на Петрохим трейд ЕАД.

На 23 август 2013 г. в Търговския регистър към Агенцията по вписванията е вписано прехвърлянето на дяловете на Медицински център Хелт Медика ООД. Дяловете са прехвърлени на Българскиан сьруейз груп ЕАД.

3. Информация за събития и показатели с необичаен за Групата характер, имащи съществено влияние върху дейността му.

През периода не са настъпвали събития с необичаен характер.

4. Сделки, водени извънбалансово.

Групата няма такива сделки.

5. Информация за дялови участия на Групата, за основните му инвестиции в страната и чужбина, както и инвестиции в дялови ценни книжа извън неговата икономическа група и източници/начини на финансиране.

Групата отчита инвестиции в асоциирани предприятия, финансови активи на разположение за продажба и инвестиции, които са държани за търгуване

6. Информация относно сключените от Групата, в качествата им на заемополучатели, договори за заем:

Подробна информация е оповестена във финансовия отчет.

7. Информация относно сключените от Групата, в качествата им на заемодатели, договори за заем:

Подробна информация е оповестена във финансовия отчет.

8. Информация за използването на средствата от извършена нова емисия ценни книжа през отчетния период

През отчетния период не е извършвана нова емисия ценни книжа.

9. Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуални заплахи и мерки, които емитентът е предприел или предстои да предприеме с оглед отстраняването им.

Целите и политиките на Групата за управление на капитала, кредитен риск и ликвиден риск са описани в последните годишни финансови отчети.

Ръководството на Групата смята, че тя е добре позиционирана в настоящите икономически обстоятелства. Като цяло, състоянието на Групата е стабилно, въпреки сегашната икономическа среда, и разполага с достатъчно капитал и ликвидност да обслужва своите оперативни дейности и дългове.

10. Оценка на възможностите за реализация на инвестиционните намерения с посочване на размера на разполагаемите средства и отразяване на възможните промени в структурата на финансиране на тази дейност.

В условията на финансова и икономическа криза Групата извършва сериозна преоценка на своите инвестиционни намерения.

11. Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на Групата.

През отчетния период не са настъпили промени в основните принципи за управление на Групата.

12. Информация за основните характеристики на системите за контрол, прилагани от Групата при изготвяне на финансовите отчети

Одитът на консолидираните финансовите отчети на Групата се извършва в съответствие със специфична рамка за финансова отчетност и с приложимото в България законодателство. Следните обстоятелства се вземат предвид:

- Изготвяне на писмо до ръководството на всеки етап от провеждането на одита;
- Анализ на дейността и предложения относно оптимизирането на системата за финансова отчетност;
- Оценка и подобрене на системата за вътрешен контрол

Преценката за независимост на одиторите се прави на базата на следните критерии: да не са служители на дружествата в Групата; да не са акционери, които притежават пряко или чрез свързани лица най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание на акционерите на дружеството; да не са свързани с Групата лица; да не са лица, които са в трайни търговски отношения с Групата; да не са членове на управителен или контролен орган, прокуристи или служители на търговско дружество или друго юридическо лице, което е свързано с Групата лице и други.

В съответствие с нормативните изисквания, с Решение на Общото събрание на акционерите на 29 юни 2009 г. е избран Одитен комитет на дружеството. Той е с мандат две години и е в състав: Георги Николаев Николов –Председател и Северина Стефанова Петрова – член. С протокол от 27 август 2012 г. мандата на Одитния комитет е удължен с две години.

В съответствие с разпоредбите на ЗНФО и за осъществяване на своята дейност комитетът е разработил и приел Правилник за дейността си. Съгласно него, основни функции на одитния комитет са:

- Наблюдение на процесите по финансово отчитане в дружеството
- Наблюдение на ефективността на системите за вътрешен контрол
- Наблюдение на независимия финансов одит на дружеството
- Наблюдение на ефективността на системата за управление на рисковете
- Преглед на независимостта на регистрирания одитор на дружеството в съответствие с изискванията на закона.

13. Информация за промените в управителните и надзорните органи на дружеството - майка

Към 31 декември 2013 г. дружеството - майка се представлява от Александър Димитров Керезов и Любомир Тодоров Чакъров – само заедно.

На 21 февруари 2014 г. в Търговския регистър е вписана промяна в Управителния съвет на Дружеството – Георги Косев Костов е заличен като член. Към датата на съставяне на финансовия отчет Управителния съвет е в състав:

- Миролюб Панчев Иванов
- Александър Димитров Керезов
- Любомир Тодоров Чакъров
- Никола Пеев Мишев
- Йордан Стефанов Йорданов

Към датата на заверка на годишния финансов отчет дружеството се представлява от Александър Димитров Керезов и Любомир Тодоров Чакъров – само заедно.

14. Информация за известните на Групата договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящите акционери.

На Групата не са ѝ известни договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящите акционери.

15. Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства

Към 31.декември 2013 г. Групата няма висящи съдебни административни и арбитражни производства, касаещи задължения или вземания ѝ в размер най- малко 10% от капитала.

16. Данни за Директора за връзки с инвеститорите:

Директор за връзки с инвеститорите на дружеството - майка е Теодора Янкова, адрес за кореспонденция: гр. София ул. Фредерик Жолио Кюри №20, ет. 10, телефон за връзка : +3592/816 45 52, e-mail: teodorayankova@zarnenihrani.com.

IV. ПРОМЕНИ В ЦЕНАТА НА АКЦИИТЕ НА ДРУЖЕСТВОТО - МАЙКА

Акциите на Зърнени Храни България се търгуват на Неофициален пазар на акции - Сегмент А на Българска фондова борса-София АД.

За периода 01 януари 2013г. – 31 декември 2013 г. цената на една акция варира между 0,222 лв. и 0,487 лв. Борсовият код на дружеството за справки за движението на акциите на електронната страница на „Българска фондова борса” АД е Т43.

А.Керезов .....
/Изпълнителен директор/
Л.Чакъров .....
/Изпълнителен директор/

Консолидиран отчет за финансовото състояние

Активи	Пояснение	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв. Преизчислен
Нетекущи активи			
Репутация	8	32 822	33 575
Нематериални активи	11	9 443	8 170
Имоти, машини и съоръжения	12	144 275	206 408
Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	9	14 180	14 110
Инвестиционни имоти	14	81 707	910
Дългосрочни финансови активи	15	15 003	2 226
Търговски вземания	19	-	30
Отсрочени данъчни активи	16	2 242	2 464
Нетекущи активи		299 672	267 893
Текущи активи			
Материални запаси	17	17 748	23 234
Краткосрочни финансови активи	18	78 840	44 183
Търговски и други вземания	19	197 697	246 702
Вземания от свързани лица	38	69 785	72 810
Вземания във връзка с данъци върху дохода		1	31
Пари и парични еквиваленти	20	6 841	6 000
Текущи активи		370 912	392 960
Активи и групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба	21	38 574	39 743
Общо активи		709 158	700 596

Съставил: _____
/Теодора Янкова/

Изпълнителен директор: _____
/Александър Керезов/

Изпълнителен директор: _____
/Любомир Чакъров/

Дата: 22 април 2014 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 30 април 2014 г.:

Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв. Преизчислен
Собствен капитал			
Акционерен капитал	22.1	195 660	195 660
Премиян резерв	22.2	16 113	16 113
Други резерви	22.2	32 027	29 787
Неразпределена печалба		14 535	10 043
Собствен капитал, отнасящ се до собствениците на предприятието майка		258 335	251 603
Неконтролиращо участие		65 953	58 366
Общо собствен капитал		324 288	309 969
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Провизии	23	466	438
Пенсионни и други задължения към персонала	24.2	1 125	1 037
Дългосрочни заеми	25	40 338	28 196
Задължения по финансов лизинг	13.1	9 209	12 417
Търговски и други задължения	26	2 013	154
Дългосрочни задължения към свързани лица	38	5 073	4 256
Отсрочени данъчни пасиви	16	17 332	17 498
Нетекущи пасиви		75 563	63 996
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	24.2	2 327	2 267
Краткосрочни заеми	25	44 791	47 296
Задължения по финансов лизинг	13.1	3 211	3 170
Търговски и други задължения	26	54 401	56 421
Краткосрочни задължения към свързани лица	38	202 024	215 840
Задължения за данъци върху дохода		2 560	1 637
Текущи пасиви		309 307	326 631
Общо пасиви		384 870	390 627
Общо собствен капитал и пасиви		709 158	700 596

Съставил: _____
 /Теодора Янкова/

Изпълнителен директор: _____
 /Александър Керезов/

Изпълнителен директор: _____
 /Любомир Чакъров/

Дата: 22 април 2014 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 30 април 2014 г.:

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия
 всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2013	2012
		'000 лв.	'000 лв.
			Преизчислен
Приходи от продажби	27	122 255	47 928
Други приходи	28	3 930	1 699
Печалба от продажба на нетекущи активи	29	404	612
Разходи за материали	30	(34 553)	(13 629)
Разходи за външни услуги	31	(9 003)	(4 035)
Разходи за персонала	24.1	(18 089)	(7 761)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	11, 12, 14	(9 370)	(4 693)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи		(43 722)	(10 992)
Капитализирани разходи		12 662	6210
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство		(2 658)	(3 513)
Други разходи	32	(9 259)	(18 368)
Печалба/(Загуба) от оперативна дейност		12 597	(6 542)
Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	9	116	49
Финансови разходи	33	(10 939)	(10 247)
Финансови приходи	33	16 330	22 727
Друг финансови позиции	34	(32)	(1 303)
Печалба преди данъци		18 072	4 684
Разходи за данъци върху дохода	35	(2 286)	(228)
Печалба за годината		15 786	4 456
Печалба за годината, отнасяща се до:			
Неконтролиращото участие		8 048	119
Притежателите на собствен капитал на предприятието майка		7 738	4 337
Друг всеобхватен доход			
Преоценка на задължения по планове с дефинирани доходи		(103)	(20)
Финансови активи на разположение за продажба:			
- (загуби) за текущата година		(26)	-
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход		14	2
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		(115)	(18)
Общо всеобхватен доход за годината		15 671	4 438
Доход/(Загуба) на акция:		лв.	лв.
Основен доход на акция	36	0,08	0,03

Съставил: _____
 /Теодора Янкова/

Изпълнителен директор: _____
 /Александър Керезов/

Изпълнителен директор: _____
 /Любомир Чакъров/

Дата: 22 април 2014 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 30 април 2014 г.:

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Премиен резерв	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал на собствениците на предприятието майка	Неконтролиращо участие	Общо капитал
Салдо към 1 януари 2013 г. (преизчислено)	195 660	16 113	29 787	10 043	251 603	58 366	309 969
Придобиване на неконтролиращо участие без промяна на контрола	-	-	-	49	49	(138)	(89)
Продажба на дял в дъщерно предприятие без загуба на контрол	-	-	-	9	9	1 738	1 747
Бизнес комбинация	-	-	-	(1 378)	(1 378)	(1 632)	(3 010)
Сделки със собствениците	-	-	-	(1 320)	(1 320)	(32)	(1 352)
Печалба за годината	-	-	-	7 738	7 738	8 048	15 786
Друг всеобхватен доход	-	-	(82)	-	(82)	(33)	(115)
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	(82)	7 738	7 656	8 015	15 671
Разпределение на печалба към резерви	-	-	2 322	(2 501)	(179)	179	-
Салдо към 31 декември 2013 г.	195 660	16 113	32 027	13 960	257 760	66 528	324 288

Съставил: _____
 /Теодора Янкова/

Изпълнителен директор: _____
 /Александър Керезов/

Изпълнителен директор: _____
 /Любомир Чакъров/

Дата: 22 април 2014 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 30 април 2014 г.:

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината,
 приключваща на 31 декември (продължение)

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Премиен резерв	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал на собствениците на предприятието майка	Неконтролиращо участие	Общо капитал
Сaldo към 1 януари 2012 г. (преизчислено)	170 786	-	27 217	7 944	205 947	152	206 099
Емисия на акции	24 874	16 113	-	-	40 987	-	40 987
Бизнес комбинации	-	-	-	363	363	58 082	58 445
Сделки със собствениците	24 874	16 113	-	363	41 350	58 082	99 432
Печалба за годината	-	-	-	4 337	4337	119	4 456
Друг всеобхватен доход	-	-	(31)	-	(31)	13	(18)
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	(31)	4 337	4 306	132	8 744
Разпределение на печалба към резерви			2 601	(2 601)	-		
Сaldo към 31 декември 2012 г. (преизчислено)	195 660	16 113	29 787	10 043	251 603	58 366	309 969

Съставил: _____
 /Теодора Янкова/

Изпълнителен директор: _____
 /Александър Керезов/

Изпълнителен директор: _____
 /Любомир Чакъров/

Дата: 22 април 2014 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 30 април 2014 г.:

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

Пояснение	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	138 097	43 154
Плащания към доставчици	(103 414)	(30 702)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(16 824)	(6 070)
Постъпления/Плащания за други данъци	(8 242)	(2 658)
Плащания за данъци върху дохода	(1 947)	(1 557)
Други постъпления/плащания за оперативна дейност	(1 926)	(460)
Нетен паричен поток от продължаващи дейности	5 744	1 707
Нетен паричен поток от оперативна дейност	5 744	1 707
Инвестиционна дейност		
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(19 103)	(82)
Продажба на дъщерни предприятия, нетно от парични средства	11 201	5 901
Постъпления по договори за песия	12 047	-
Плащания по договори за песия	(83)	(1 109)
Постъпления от продажба на активи, класифицирани като държани за продажба	3 905	281
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения	153	-
Плащания за концесионни възнаграждения	(442)	(517)
Възстановени аванси за дълготрайни активи	(600)	(8 966)
Постъпления от продажба на финансови активи	2 769	31
Придобиване на финансови активи	(26)	(592)
Предоставени заеми	(2 313)	(18 296)
Постъпления от предоставени заеми	3 534	5 682
Получени лихви	2 302	1 179
Получени аванси за продажба на дялове	-	30 649
Други постъпления/плащания от инвестиционна дейност	(2 847)	20
Получени дивиденди	33 59	-
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	10 556	14 181
Финансова дейност		
Получени заеми	358 850	132 294
Плащания по заеми	(344 805)	(152 986)
Плащания по финансов лизинг	(3 212)	(727)
Постъпления от емитиране на акции	-	612
Плащания на лихви	(7 761)	(3 525)
Други постъпления/плащания от финансова дейност	(18 512)	(261)
Нетен паричен поток от финансова дейност	(15 440)	(24 593)
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти	860	(8 705)
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	20 6 000	14 716
Загуба от валутна преоценка на пари и парични еквиваленти	(19)	(11)
Пари и парични еквиваленти в края на годината	20 6 841	6 000

Съставил: _____
 /Теодора Янкова/

Изпълнителен директор: _____
 /Александър Керезов/

Изпълнителен директор: _____
 /Любомир Чакъров/

Дата: 22 април 2014 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 30 април 2014 г.:

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Предмет на дейност

Зърнени храни България АД е регистрирано като акционерно дружество в Софийски градски съд с фирмено дело № 17625/2007 г. Седалището и адресът на управление на Дружеството е Република България, гр. София, ул. Стефан Караджа № 2.

Към 31 декември 2013 г. Дружеството майка има двустепенна система на управление, включваща Надзорен и Управителен съвет.

Надзорния съвет е в състав:

- Председател – Химимпорт АД, регистрирано по фирмено дело № 2655/1989 г. на Софийски градски съд – представлявано от Иво Каменов Георгиев;
- Заместник председател – ЦКБ Груп ЕАД, регистрирано 2002 г. по описа на Софийски градски съд – представлявано от Тихомир Ангелов Атанасов;
- Северина Стефанова Жилева – член на Надзорния съвет.

Управителен съвет в състав:

- Александър Димитров Керезов
- Любомир Тодоров Чакъров
- Йордан Стефанов Йорданов
- Миролюб Панчев Иванов
- Никола Пеев Мишев

Дружеството се представлява от Александър Димитров Керезов и Любомир Тодоров Чакъров само заедно.

Акциите на Зърнени храни България АД са регистрирани на Българска фондова борса – София АД.

Мажоритарен и краен собственик, който изготвя консолидирани финансови отчети на Дружеството е Химимпорт АД. Химимпорт АД е регистрирано на Българска фондова борса София АД.

2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на предприятието майка. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2012 г.), освен ако не е посочено друго.

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие, което предполага, че Групата ще има достатъчни финансови ресурси, парични наличности и работен капитал за да продължи да функционира за период не по-кратък от следващите дванадесет месеца след датата на одобрение на консолидирания финансов отчет.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Общи положения

Групата прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2013 г.:

МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване” – нетиране на финансови активи и финансови пасиви – в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 13 декември 2012 г.

Новите оповестявания са свързани с количествена информация относно признати финансови инструменти, нетирани в отчета за финансово състояние, както и онези финансови инструменти, за които има споразумение за нетиране независимо от това дали те са нетирани.

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност” в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност” дефинира справедливата стойност като цена, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Стандартът уточнява, че справедливата стойност се базира на сделка, сключвана на основния пазар за активи или пасива или при липса на такъв – на пазара с най-благоприятни условия. Основният пазар е пазарът с най-голям обем и дейност за съответния актив или пасив. Стандартът се прилага перспективно за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г.

МСС 1 „Представяне на финансови отчети” – друг всеобхватен доход – в сила от 1 юли 2012 г., приет от ЕС на 5 юни 2012 г.

Измененията изискват представянето на отделните компоненти на другия всеобхватен доход в две групи, в зависимост от това дали те ще се рекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди. Компоненти, които не се рекласифицират, напр. преоценки на имоти, машини и съоръжения, се представят отделно от компоненти, които ще се рекласифицират, напр. отсрочени печалби и загуби от хеджиране на парични потоци. Групата е избрала да представя компонентите на другия всеобхватен доход преди данъци и затова показва съответната сума на данъците за всяка една от групите по отделно. Наименованието на консолидирания отчет за всеобхватния доход е променено на „консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход“. Измененията следва да се прилагат ретроспективно

МСС 12 „Данъци върху доходи” – отсрочени данъци – в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

Стандартът изисква дружествата да оценяват отсрочените данъци, свързани с активи, в зависимост от начина, по който се очаква да бъде възстановена тяхната балансова стойност чрез използване или продажба. Тъй като при инвестиционни имоти, отчитани по справедлива стойност съгласно МСС 40 „Инвестиционни имоти”, е трудно и субективно да се определи каква част от възстановяването ще се извърши чрез последващо използване или продажба, се въвежда изключение от посочения принцип - опровержимото предположение, че балансовата стойност на посочените инвестиционни имоти ще бъде възстановена единствено чрез продажба. В резултат на изменението в

стандарта са включени указанията на ПКР 21 „Данъци върху дохода – възстановяване на преоценените неамортизируеми активи” и разяснението е отменено.

МСС 19 „Доходи на наети лица” в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 5 юни 2012 г.

Измененията на МСС 19 премахват метода на коридора и изискват представянето на финансовите разходи и приходи на нетна база. Актюерските печалби и загуби са преименувани на преоценки и следва да бъдат признати незабавно в другия всеобхватен доход. Те не се рекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди. Групата е приложила измененията ретроспективно съгласно преходните разпоредби и МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“. В резултат на това Групата е преизчислила финансовите резултати за преходните периоди и отчита общия ефект към 1 януари 2012 г. като корекция в началното салдо на собствения капитал.

Ефектите от прилагането на МСС 19 (ревизиран) върху консолидирания отчет за финансовото състояние към 1 януари 2012 г. и 31 декември 2012 г. са представени в пояснение 5.

Годишни подобрения 2011 г. в сила от 1 януари 2013 г., приети от ЕС на 27 март 2013 г.

-Изменението на МСС 1 пояснява, че отчет за финансовото състояние към началото на преходния период следва да се представи, само в случай че ретроспективните промени имат съществен ефект към тази дата. Предприятия, които представят два сравнителни периода в отчета за финансовото състояние съгласно изискванията на МСС 8, не следва да включват информация за началните салда на преходния период в поясненията. В случай че ръководството представя по собствено желание допълнителна сравнителна информация в отчета за финансовото състояние или отчета за печалбата или загубата, то и поясненията трябва да включват допълнителна информация.

-Изменението на МСС 16 пояснява, че резервни части и обслужващо оборудване се класифицират като имоти, машини и съоръжения, а не като материални запаси, когато е приложима дефиницията за имоти, машини и съоръжения и те се използват за повече от една година.

-Изменението на МСС 32 пояснява, че отчитането на данък печалба във връзка с разпределение на дивиденди и разходи по сделки със собствениците е в съответствие с МСС 12. Данък върху доходите във връзка с разпределение на дивиденди се признава в печалбата или загубата, докато данък върху доходите във връзка с разходи по сделки със собствениците се признава в собствения капитал.

-Изменението на МСС 34 пояснява, че общата сума на активите и пасивите по сегменти се представя в междинния финансов отчет, в случай че тази информация се предоставя регулярно на лицата, отговорни за вземане на оперативни решения, и тя се е променила съществено в сравнение с оповестената информация в последния годишен финансов отчет

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила за финансовата година, започваща на 1 януари 2013 г. и не са били приложени от по-ранна дата от Групата:

МСФО 9 „Финансови инструменти” в сила от 1 януари 2015 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 9 представлява първата част от проекта на Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване”. Той заменя четирите категории финансови активи при тяхното оценяване в МСС 39 с класификация на базата на един единствен принцип. МСФО 9 изисква всички финансови активи да се оценяват или по амортизирана стойност, или по справедлива стойност. Амортизираната стойност предоставя информация, която е полезна при вземането на решения, относно финансови активи, които се държат основно с цел получаването на парични потоци, състоящи се от плащане на главница и лихва. За всички други финансови активи включително тези, държани за търгуване, справедливата стойност представлява най-подходящата база за оценяване. МСФО 9 премахва необходимостта от няколко метода за обезценка, като предвижда метод за обезценка само за активите, отчитани по амортизирана стойност. Допълнителни раздели във връзка с обезценка и счетоводно отчитане на хеджиране са все още в процес на разработване. Ръководството на Дружеството не очаква измененията да бъдат приложени преди публикуването на всички раздели на стандарта и към момента не може да оцени техния цялостен ефект.

МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети” в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети” въвежда нова дефиниция на контрола, базирана на определени принципи, която следва да се прилага за всички инвестиции при определянето на базата за консолидация. Съгласно предварителни анализи на ръководството МСФО 10 няма да доведе до промени в класификацията на съществуващите инвестиции на Дружеството към 31 декември 2013 г. или през предходните периоди.

МСФО 11 „Съвместни ангажименти” в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСФО 11 „Съвместни ангажименти” замества МСС 31 „Дялове в съвместни предприятия“ и заменя трите категории „съвместно контролирани предприятия“, „съвместно контролирани операции“ и „съвместно контролирани активи“ с две категории – „съвместни операции“ и „съвместни предприятия“. Изборът относно прилагането на метода на пропорционална консолидация при отчитането на съвместни предприятия вече не е допустим. Методът на собствения капитал е задължителен за прилагане при отчитането на всички съвместни предприятия. Ръководството не очаква съществени промени в нетните активи или финансовия резултат на Групата.

МСФО 12 „Оповестяване на дялове в други предприятия” в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСФО 12 „Оповестяване на дялове в други предприятия” е нов стандарт относно изискванията за оповестяване при всички форми на дялово участие в други предприятия, включително съвместни предприятия, асоциирани предприятия, дружества със специална цел и други неконсолидирани структурирани предприятия относно рисковете, на които е изложено Дружеството в резултат на инвестиции в структурирани предприятия. Ръководството не очаква прилагането на МСФО 12 да доведе до разширяване на оповестяванията във финансовия отчет на Дружеството.

МСФО 10, МСФО 11, МСФО 12 – Преходни разпоредби, в сила от 1 януари 2014 г., приети от ЕС на 16 април 2013 г.

Преходните разпоредби позволяват на предприятията да не прилагат МСФО 10 ретроспективно при определени обстоятелства и да представят коригирана сравнителна информация съгласно МСФО 10, МСФО 11, МСФО 12 единствено за предходния сравнителен период. Разпоредбите освобождават предприятията от изискването да представят сравнителна информация в неконсолидирани финансови отчети за периоди, предхождащи първата финансова година, в която МСФО 12 е приложен за първи път.

МСС 27 „Индивидуални финансови отчети” (ревизиран) в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСС 27 „Индивидуални финансови отчети” (ревизиран) се отнася вече само за индивидуални финансови отчети, изискванията за които не са съществено променени.

МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия” (ревизиран) в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия” (ревизиран) изисква прилагането на метода на собствения капитал при отчитането на асоциирани и съвместни предприятия. Промените в обхвата на стандарта са извършени поради публикуването на МСФО 11 „Съвместни ангажименти”.

МСС 32 „Финансови инструменти: представяне” (изменен) в сила от 1 януари 2014, приет от ЕС на 13 декември 2012 г.

Изменението уточнява, че правото на нетиране на финансови активи и пасиви трябва да бъде в сила към момента, а не да възниква в зависимост от бъдещо събитие. То също така трябва да може да бъде упражнявано от всички страни в рамките на обичайната дейност, както и в случаи на неизпълнение, несъстоятелност или банкрут.

МСС 36 „Обезценка на активи” (изменен) в сила от 1 януари 2014, все още не е приет от ЕС

Измененията изискват оповестяване на информация относно възстановимата стойност на обезценени нефинансови активи, в случай че тя е определена на базата на справедливата стойност, намалена с разходите за продажба. Те следва да се приложат ретроспективно. По-ранното прилагане е възможно само заедно с МСФО 13.

КРМСФО 21 „Данъци“, в сила от 1 януари 2014, все още не е приет от ЕС

Разяснението засяга отчитането на задължения за плащане на данъци, различни от данъци върху дохода, наложени от държавата. Задължаващото събитие е дейността, в резултат на която следва да се плати данък съгласно законодателните норми. Дружествата нямат конструктивно задължение да заплащат данъци за бъдещата оперативна дейност, ако те са икономически принудени да продължат дейността си в бъдещи периоди

Публикувани са и следните нови стандарти и разяснения, но не се очаква те да имат съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството:

МСФО 10, МСФО 12, МСС 27 (изменения) – Инвестиционни дружества, в сила от 1 януари 2014 г., все още не са приети от ЕС

МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване” (изменен) в сила от 1 януари 2014, все още не е приет от ЕС

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на отделните видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.). Групата прие да представя консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет; или
- в) прекласифицира позиции в консолидирания финансов отчет.

и това има съществен ефект върху информацията в консолидирания отчет за финансовото състояние към началото на предходния период.

През 2013 г. са рекласификации и преизчисления във финансовите отчети на Групата в резултат на прилагане промените в МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” и МСС 19 „Доходи на наети лица”. Тъй като извършените корекции нямат ефект върху сравнимата информация към 1 януари 2012 г. в консолидирания финансов отчет не са представени сравнителна информация за два отчетни периода. Повече информация относно промяната в счетоводната политика/прекласификацията е представена в пояснение 5 и пояснение 3.

В случаите, в които има корекции по отношение на класифицирането на елементите на финансовите отчети, съответните сравнителни данни също са били рекласифицирани с оглед осигуряването на сравнимост между отчетните периоди.

4.3. База за консолидация

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2013 г. Дъщерните предприятия са всички предприятия, при които Групата упражнява контрол върху финансовата и оперативната им политика. Предприятието майка придобива и упражнява контрол, като притежава повече от половината от общия брой права на глас. Всички дъщерни предприятия имат отчетен период, приключващ към 31 декември.

Всички вътрешногрупови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от трансакции между дружества в Групата. Когато нереализираните

загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерните предприятия са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращото участие като част от собствения капитал представлява делът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между i) сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и ii) балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

4.4. Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката. Прехвърленото възнаграждение в бизнес комбинация се оценява по справедлива стойност, която се изчислява като сумата от справедливите стойности към датата на придобиване на активите, прехвърлени от придобиващия, поетите от придобиващия задължения към бившите собственици на придобиваното предприятие и капиталовите участия, емитирани от Групата. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на активи или пасиви, възникнали в резултат на възнаграждения под условие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата в периода на възникването им.

Методът на покупката включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата.

За всяка бизнес комбинация Групата оценява всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, което представлява дял от собствения му капитал и дава право на ликвидационен дял, или по справедлива стойност или по пропорционален дял на неконтролиращото участие в разграничимите нетни активи на придобиваното предприятие. Другите видове неконтролиращо участие се оценяват по справедлива стойност или, ако е приложимо, на база, определена в друг МСФО.

Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи. Тя представлява превишението на сумата от а) справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение към датата на придобиване и б) размера на всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие и в) в бизнес комбинация, постигната на етапи, справедливата стойност към датата на придобиване на държаното преди капиталово участие на Групата в придобиваното предприятие, над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на справедливата стойност на разграничимите нетни активи над изчислената по-горе сума се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

При бизнес комбинация, постигната на етапи, Групата преоценява държаното преди капиталово участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност към датата на придобиване (т.е. към датата на придобиване на контрол) и признава произтичащата печалбата или загубата, ако има такива, в печалбата или загубата. Сумите, признати в другия всеобхватен доход от дялово участие в придобиваното предприятие преди датата на придобиване на контрол, се признават на същата база, както ако Групата се е освободила директно от държаното преди капиталово участие.

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес комбинацията не е приключено до края на отчетния период, в който се осъществява комбинацията, Групата отчита провизорни суми за статиите, за които отчитането не е приключило. През периода на оценяване, който не може да надвишава една година от датата на придобиване, Групата коригира със задна дата тези провизорни суми или признава допълнителни активи или пасиви, за да отрази новата получена информация за фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на придобиване и, ако са били известни, щяха да повлияят на оценката на сумите, признати към тази дата.

Всяко възнаграждение под условие, дължимо от придобиващия, се признава по справедлива стойност към датата на придобиване и се включва като част от прехвърленото възнаграждение в замяна на придобиваното предприятие. Последващи промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, което е класифицирано като актив или пасив, се признават в съответствие с изискванията на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или в печалбата или загубата или като промяна в другия всеобхватен доход. Ако възнаграждението под условие е класифицирано като собствен капитал, то не се преоценява до окончателното му уреждане в собствения капитал. Промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, които представляват провизорни суми през периода на оценяване, се отразяват ретроспективно за сметка на репутацията.

4.5. Сделки с неконтролиращи участия

Промени в дела на Групата в собствения капитал на дъщерно дружество, които не водят до загуба на контрол, се третират като трансакции със собственици на Групата. Отчетните стойности на дела на Групата и на неконтролиращите участия се коригират с цел отразяването на промяната на относителния им дял в капитала на дъщерното дружество.

Всяка разлика между сумата, с която са променени неконтролиращите участия, и справедливата стойност на полученото или платено възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на предприятието-майка.

4.6. Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Групата е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се признават първоначално по себестойност, а впоследствие се отчитат по метода на собствения капитал. В себестойността на инвестицията се включват разходите по нейното придобиване.

Репутация или корекции в справедливата стойност на дела на Групата в асоциираното предприятие, се включва в стойността на инвестицията.

Всички последващи промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за печалбата или загубата/отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред "Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал". Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на асоциираното предприятие.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятие, както и в позиции, признати директно в собствения капитал на асоциираното предприятие, се признават съответно в другия всеобхватен доход или в собствения капитал на Групата. В случаите, в които дялът на Групата в реализираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на участието ѝ в асоциираното предприятие, включително и необезпечените вземания, Групата не признава своя дял в по-нататъшните загуби на асоциираното предприятие, освен ако Групата няма поети договорни или фактически задължения или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие. Ако впоследствие асоциираното предприятие реализира печалби, Групата признава своя дял до толкова, доколкото дялът на печалбата надвиши натрупания дял на загубите, които не са били признати по-рано.

Нереализираните печалби и загуби от трансакции между Групата и нейните асоциирани и съвместни предприятия се елиминират до размера на дела на Групата в тези предприятия. Когато се елиминират нереализирани загуби от продажби на активи, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата.

Сумите, отразени във финансовите отчети на асоциираните предприятия, са преизчислени, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика на Групата.

При загуба на значително влияние над асоциирано дружество Групата оценява и признава всяка запазена инвестиция в него по справедлива стойност. Всяка разлика между балансовата стойност на инвестицията в асоциираното дружество при загуба на значителното влияние и сумата от справедливата стойност на запазеното участие и постъпленията при отписването се признава в печалбата или загубата.

Ако дяловото участие в асоциираното дружество е намалено, но без загуба на значително влияние, само пропорционална част от сумите, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицира в печалбата или загубата.

4.7. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на съответното дружество от Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

Функционалната валута на отделните дружества от Групата не е променяна в рамките на отчетния период.

4.8. Отчитане по сегменти

Ръководството определя оперативните сегменти на базата на основните продукти и услуги, които предлага Групата.

Групата има три основни сегмента – производствена дейност, търговска дейност и услуги.

- „Производствена дейност” включва производство на растителни масла; производство на биодизел; преработка и добиване на технически масла; добив на суров нефт и природен газ; преработка на нефт и кондензат, производство на нефтени продукти, полимери и синтетични влакна; производство на нисковолтова електроапаратура; преработка и търговия с пластмаси; производство и търговия с полиетиленови изделия. Сегмент
- „Търговска дейност” включва търговия със зърно, растителни масла, фармацевтици, ветеринарни препарати, химикали, реактиви, газове, лакобояджийски продукти, пигменти, багрила, изкуствени влакна, петрол, горива, нефтохимически продукти; търговия с лекарства, медицинска апаратура, консумативи, медико-санитарни материали; дистрибуция на торове и препарати за растителна защита. Дейността на сегмент
- „Услуги” се формира от услуги по съхранение на зърно, отдаване под наем на недвижими имоти и извършване на пристанищни услуги и други.

Всеки от тези оперативни сегменти се управлява отделно, тъй като за всяка продуктова линия се използват различни технологии, ресурси и маркетингови подходи. Всички сделки между сегментите се осъществяват по цени на съответстващи сделки между независими страни.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 „Оперативни сегменти” Групата прилага политика на оценяване, съответстваща на политиката на оценяване, използвана в консолидирания финансов отчет с изключение на административните разходи, които не се включват при определянето на оперативната печалба на оперативните сегменти.

Освен това, активите на Групата, които не се отнасят директно към дейността на някой от сегментите, не се разпределят по сегменти. През представените отчетни периоди това се отнася предимно за следните активи: данъчни вземания, съдебни вземания, репутация, отсрочени активи, разчети за лихви, заеми и инвестиции в асоциирани предприятия по метода на собствения капитал.

Финансовите приходи и разходи не се включват в резултатите на оперативните сегменти, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегментите в предходни отчетни периоди. Не се прилага асиметрично разпределение между сегментите.

4.9. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на стоки, продукция и предоставяне на услуги и финансови приходи. Приходите от основните стоки и услуги са представени в пояснение 27.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, търговските отстъпки и количествени работи, направени от Групата.

Групата често сключва сделки, които включват продажбата на няколко вида продукти и услуги (многокомпонентни сделки). Групата прилага критериите за признаване на приход, представени по-долу, за всеки отделен компонент от такъв вид сделка за продажба, за да отрази нейната същност. Полученото възнаграждение от такъв вид сделка за продажба, се разпределя между отделните компоненти на базата на съотношението на справедливите им стойности.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена.
- Вероятно е икономическите изгоди от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Групата, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

4.9.1. Продажба на стоки

Продажбата на стоки включва:

- продажба на селскостопански продукти и производните на тях деривати,
- на торове и препарати за растителна защита,
- химикали, резервни части за сондажно оборудване
- строителни материали,
- горива и стоки в бензиностанциите и други.

Приход се признава, когато Групата е прехвърлила на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

4.9.2. Предоставяне на услуги

Сумата на продажната цена съгласно договора за предоставяне на услуги се разсрочва и се признава като приход за периода, в който се извършва услугата. Този отсрочен приход се включва в консолидирания отчет за финансовото състояние на ред „Други задължения”.

Приходите от услуги се признават, когато услугите са предоставени в съответствие със степента на завършеност на договора към датата на консолидирания финансов отчет.

Приходът от наеми от предоставяне на инвестиционните имоти на Групата по договори за оперативен лизинг се признава на база на линейния метод за периода на лизинга.

4.9.3. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Приходите от дивиденди, различни от приходите от инвестиции в асоциирани предприятия, се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.10. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването.

4.11. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми се признават като разход за периода, в който са възникнали, в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи”.

Когато са получени заеми без конкретно целево предназначение и те са използвани за придобиването на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират, се определя чрез прилагане на процент на капитализация към разходите по този актив. Процентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Групата, които са непогасени през периода, като се изключат заемите, получени специално за целите на придобиване на един отговарящ на условията актив.

4.12. Репутация

Репутацията представлява бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно. Вижте пояснение 4.4 за информацията относно първоначалното определяне на репутацията. За целите на теста за обезценка репутацията се разпределя към всяка една единица, генерираща парични потоци, на Групата (или група от единици, генериращи парични потоци), която се очаква да има ползи от бизнес комбинацията, независимо от това дали други активи или пасиви на придобитото дружество са разпределени към тези единици. Репутацията се оценява по стойност на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка. Вижте пояснение 4.18 за информацията относно тестовете за обезценка.

При отписване на единица, генерираща парични потоци, съответната част от репутацията се включва в определянето на печалбата или загубата от отписването.

4.13. Други нематериални активи

Други нематериални активи включват софтуер, права върху интелектуална собственост, права върху индустриална собственост, лицензи, продукти от развойна дейност, активи по проучване и оценка на минерални ресурси и патенти, програмни продукти, сервитутни права и други. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен. При придобиване на нематериален актив в резултат на бизнес комбинация себестойността му е равна на справедливата стойност в деня на придобиването.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с другите нематериални активи след първоначалното им признаване, се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на другите нематериални активи се преценяват от ръководството на Групата към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

• Софтуер	2-10 години
• Права върху индустриална собственост	25 години
• Лицензи и патенти	10 години
• Търговски марки	6-7 години
• Други	2-29 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на други нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за другите нематериални активи на Групата е в размер на 500 лв.

4.14. Активи по проучване и оценка на минерални ресурси

Проучването и оценката на минералните ресурси за Групата, се отнася до проучване и оценка на суров нефт и природен газ. След придобиване на право за проучване и оценка, всички разходи свързани с този процес се капитализират първоначално по разходоопределящи звена – конкретен „Блок”.

Групата признава като активи по проучване и оценка всички пряко свързани разходи, доколкото те са свързани със специфични дейности по проучване и оценка, които може да се отнесат директно към точно определена площ за проучване „Блок”, за която Групата е получила права от съответните държавни институции. Таква разходи включват най-малко следните видове:

- Придобиване на права за проучвания;
- Топографски, геологически, геохимически и геофизични изследвания;
- Проучвателни сондажи;
- Вземане на проби за анализ;
- Дейности, свързани с оценяване техническата изпълнимост и търговската приложимост на добиването на минерални ресурси.

Всички разходи, направени преди получаването на права за проучване и оценка се отнасят в печалбата или загубата за периода, в който са възникнали.

Активите по проучване и оценка на минерални ресурси могат да бъдат класифицирани като:

- Разрешения за търсене и проучване, издадени от МОСВ и МИЕТ, съгласно Закона за подземните богатства и свързаните с тях такси;
- Всички разходи за топографски, геологически, геохимически и геофизични изследвания, проучвателни сондажи, изкопни работи, вземане на проби за анализ и други дейности, свързани с оценяване техническата изпълнимост и търговската приложимост на добиването на минерални ресурси, както и други разходи за проучване и оценка, които са направени за конкретна площ, за която Групата притежава разрешение за проучване. Тези разходи включват и разходите за възнаграждение на персонала, материали и използвано гориво, снабдителни разходи и плащания направени към доставчици.

Разходите по проучване и оценка на минерални ресурси се капитализират и представят като нематериални активи до момента, до който не бъде доказана възможността или невъзможността за техническа изпълнимост и търговска приложимост на минералния ресурс. След доказване на техническа изпълнимост и търговска приложимост на открития минерален ресурс, разходите по проучване и оценка се трансформират към „Имоти, машини и съоръжения”.

Активите по проучване и оценка се преглеждат технически, финансово и на управленско ниво поне веднъж годишно с цел потвърждаване на намерението за продължаване на проучвателните дейности и извличане на ползи от направеното откритие, както и за наличие на индикации за обезценка. В случай че, Групата няма намерение да продължава проучвателните дейности или има индикации за обезценка, разходите се отписват.

Оценяването на активите по проучване и оценка на минерални ресурси при тяхното първоначално признаване в отчета за финансовото състояние е по себестойност. Елементите на себестойността включват операции по проучване и оценяване.

“Операции по проучване” – означава операциите с цел проучване на акумулация от петрол. Това включва, без да се ограничава до, геоложки, геофизични, фотографски, геохимични и други анализи, изучавания и изследвания, както и сондиране, удълбочаване, напускане или обсаждане и перфориране, както и изпитване на търсещи сондажи за откриването на петрол, и покупката, наемането или придобиването на такива суровини, материали, оборудване за тези дейности, каквито могат да бъдат включени в одобрените годишни работни проекти и бюджети.

“Операции по оценяване” – означава работите по оценяване (част от проучването) и работна програма за оценяване, изпълнявана след открития, с цел окупторяване на природния резервоар, към който се отнася откритието по отношение на дебелина и латерално разпространение, и оценяване на извлекаемите количества в него, и следва да включва, без да се ограничава от геоложки, геофизични, фотографски, геохимични и други анализи.

4.15. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имотите, машините и съоръженията се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност на подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- Сгради 12-50 години
- Машини, съоръжения и съоръжения 3-50 години
- Транспортни средства 4-21 години
- Други 2-23 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажба на актив от имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имоти, машини и съоръжения на Групата е в размер на 500 лв.

4.16. Отчитане на лизинговите договори

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг“ правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в консолидирания отчет за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В консолидирания отчет за финансовото състояние се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Впоследствие лизинговите плащания се разпределят между финансов разход и намаление на неплатеното задължение по финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ или МСС 38 „Нематериални активи“.

Лихвената част от лизинговата вноска представлява постоянен процент от непогасеното задължение и се признава в печалбата или загубата за периода на лизинговия договор.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Групата, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ или МСС 38 „Нематериални активи“. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в консолидирания отчет за печалбата или загубата и други всеобхватен доход за съответния отчетен период.

4.17. Печалба или загуба от преустановени дейности

Преустановена дейност е компонент на Групата, който или е освободен, или е класифициран като държан за продажба, и:

- представлява определен вид основна дейност или обхваща дейности от определена географска област;
- е част от отделен съгласуван план за продажба на определен вид основна дейност или на дейности от определена географска област; или
- представлява дъщерно предприятие, придобито с цел последваща продажба.

Печалбата или загубата от преустановени дейности, както и компонентите на печалбата или загубата от предходни периоди, са представени като една сума в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Тази сума, която включва печалбата или загубата след данъци от преустановени дейности и печалбата или загубата след данъци в резултат от оценяването и отписването на активи, класифицирани като държани за продажба е анализирана в пояснение

Оповестяването на преустановените дейности от предходната година е свързано с всички дейности, които са били преустановени към датата на консолидирания финансов отчет за последния представен период. В случай че дейности, които са били представени като преустановени в предходен период, бъдат подновени през текущата година, съответните оповестявания за предходния период следва да бъдат променени

4.18. Тестове за обезценка на репутация, други нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване на размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци. Репутацията е отнесена към единиците, генериращи парични потоци, които вероятно ще извличат ползи от съответната бизнес комбинация и които представляват най-ниското ниво в Групата, на което ръководството наблюдава репутацията.

Единиците, генериращи парични потоци, към които е отнесена репутацията, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се разпределят в намаление на балансовата стойност първо на репутацията, отнасяща се към тази единица, и след това на останалите активи от единицата, пропорционално на балансовата им стойност. С изключение на репутацията за всички други активи на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.19. Инвестиционни имоти

Групата отчита като инвестиционни имоти земя и сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на цената на придобиване.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всички разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти се отчитат по тяхната себестойност, намалена с всички натрупани амортизации и загуби от обезценка.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати в консолидирания финансов отчет на Групата, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Групата да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Групата отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Амортизацията на инвестиционните имоти се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на сградите, който е 25-30 години.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход съответно на ред „Приходи” и ред „Други разходи”, и се признават, както е описано в пояснение 4.9 и пояснение 4.10.

4.20. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или са прехвърлени съществените рискове и ползи от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Групата ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията, с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.20.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;

- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Групата. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на консолидирания финансов отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи”, „Финансови приходи” или „Други финансови позиции” с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи”.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Групата спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на консолидирания финансов отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в консолидирания отчет печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други разходи”.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чиито изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които или са определени като финансови активи на разположение за продажба, или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи на разположение за продажба на Групата включват акции и дялове на различни Дружества. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в консолидирания отчет за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се прекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като прекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови приходи”. Възстановяването на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на загубите от обезценка на дългови финансови инструменти, чието възстановяване се признава в печалбата или загубата, само ако то е обективно свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

4.20.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват банкови заеми и овърдрафти, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи” или „Финансови приходи”.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Получените заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Групата. Те са отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се признават в консолидирания отчет за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент или се признават пропорционално на периода, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

4.20.3. Договори за продажба и обратно изкупуване на ценни книжа

Ценни книжа могат да бъдат давани под наем или продавани с ангажимент за обратното им изкупуване (репо-сделка). Тези ценни книжа продължават да се признават в консолидирания отчет за финансово състояние, когато всички съществени рискове и изгоди от притежаването им остават за сметка на Групата. В този случай се признава задължение към другата страна по договора в консолидирания отчет за финансовото състояние, когато Групата получи паричното възнаграждение.

Аналогично, когато Групата взема под наем или купува ценни книжа с ангажимент за обратната им продажба (обратна репо-сделка), но не придобива рисковете и изгодите от собствеността върху тях, сделките се третират като предоставени обезпечени заеми, когато паричното възнаграждение е платено. Ценните книжа не се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Разликата между продажната цена и цената при обратното изкупуване се признава разсрочено за периода на договора, като се използва метода на ефективната лихва. Ценните книжа, отдадени под наем, продължават да се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние. Ценни книжа, взети под наем, не се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние, освен ако не са продадени на трети лица, при което задължението за обратно изкупуване се признава като търговско задължение по справедлива стойност и последващата печалба или загуба се включва в нетния оперативен резултат.

4.21. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, незавършено производство, продукция и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.22. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на консолидирания финансов отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата в консолидирания финансов отчет. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на репутация или при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не е бизнес комбинация или засяга данъчната или счетоводната печалба. Отсрочени данъци за временни разлики, свързани с акции в дъщерни и съвместни предприятия не се предвиждат, ако обратното проявление на тези временни разлики се контролира от Групата и е вероятно то да не настъпи в близко бъдеще.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 16.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.23. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от налични пари в брой, парични средства по банкови сметки.

4.24. Нетекущи активи и пасиви, класифицирани като държани за продажба и преустановени дейности

Когато Дружеството възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в отчета за финансовото състояние.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Дружеството. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

Събития или обстоятелства могат да удължат периода за приключване на продажбата до период, надвишаващ една година. Удължаването на периода, изискван за приключване на продажбата е приложимо в следните ситуации, при които възникват следните събития или обстоятелства:

- на датата, на която Дружеството се ангажира с план за продажбата на нетекущ актив (или група за изваждане от употреба), то може разумно да очаква, че други (некупувачът) ще наложат условия за прехвърлянето на актива (или групата за изваждане от употреба), които ще удължат необходимия за приключване на продажбата период и:
  - необходимите действия в отговор на тези условия, не могат да започнат преди получаване на неотменим ангажимент за покупка; и
  - неотменим ангажимент за покупка е много вероятен в рамките на една година.
- б) Дружеството получава неотменим ангажимент за покупка и в резултат на това купувачът или други лица неочаквано налагат условия за прехвърлянето на нетекущия актив (или група за изваждане от употреба), класифициран по -рано като държан за продажба, които ще удължат периода, изискван за приключване на продажбата и:
  - са предприети своевременни действия, необходими в отговор на условията; и
  - се очаква благоприятно разрешаване на забавящите фактори.
- в) по време на първоначалния период от една година възникват обстоятелства, които преди са били считани за малко вероятни, и в резултат на това нетекущият актив (или група за изваждане от употреба), класифициран по -рано като държан за продажба, не е продаден до края на този период и:
  - по време на първоначалния период от една година предприятието е предприело необходимите мерки в отговор на промяната в обстоятелствата; нетекущият актив (или група за изваждане от употреба) е предлаган активно на пазара на цена, която е разумна, като се вземе предвид промяната в обстоятелствата.

Печалбите или загубите, възникнали от продажбата или преоценката на преустановени дейности, се представят, както е описано в пояснение 2921.

4.25. Собствен капитал и резерви

Акционерният капитал отразява номиналната стойност на емитираните акции на предприятието майка.

Резервите включват законови резерви и други резерви формирани от финансов резултат от предходен период, разпределен в резерви след решение на Общото събрание на акционерите.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на акционерите на Дружеството майка са включени на ред „Задължения към свързани лица”, а задълженията за дивиденди към акционерите на миноритарното участие се включват на ред “Други задължения” в консолидирания отчет за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание акционерите преди края на отчетния период.

Всички трансакции със собствениците на предприятието майка се представят отделно в консолидирания отчет за собствения капитал.

4.26. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсирани отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Планове с дефинирани доходи са пенсионни планове, при които сумата, която служителът ще получи след пенсиониране, се определя от неговия стаж и последното му възнаграждение. Правните задължения за изплащането на дефинираните доходи остават задължения на Групата, дори ако планът на активите не покрива плана с дефинирани доходи. Планът на активите може да включва активи, специално предназначени за финансирането на дългосрочните задължения по планове с дефинирани доходи, както и определени застрахователни полици.

Задължението, признато в консолидирания отчет за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период, намалена със справедливата стойност на активите по плана.

Ръководството на Групата оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени на ред „Разходи за персонала”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

Групата не е разработвала и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.27. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и сумата на задължението може да бъде надеждно оценена. Възможно е да съществува несигурност относно сročността или сумата на изходящия паричен поток. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред засегнатите лица. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, включително свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, които Групата със сигурност ще получи, се признават като отделен актив. Възможно е този актив да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат в края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава, освен ако не става въпрос за бизнес комбинация (вж. пояснение 4.4). При бизнес комбинация условните задължения се признават при разпределянето на цената на придобиване към активите и пасивите, придобити в бизнес комбинацията. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.28. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводната политика на Групата, които оказват най-съществено влияние върху консолидирания финансов отчет, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.29.

4.28.1. Приходи

Групата е обвързана с продължителен договор за отдаване под наем на недвижими имоти. Частта от наемната цена, свързана с договора за наем, се отчита като приход за бъдещи периоди и се признава като текущ приход през периода, в който са били отдадени недвижимите имоти.

4.28.2. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана

относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай въз основа на специфичните факти и обстоятелства.

4.29. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.29.1. Бизнес комбинации

При първоначалното им признаване активите и пасивите на придобития бизнес са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние с тяхната справедлива стойност. При изчисляване на справедливата стойност ръководството използва оценки на бъдещите парични потоци и дисконтовите фактори, които обаче могат да се различават от действителните резултати. Всички промени в оценката след първоначалното признаване биха се отразили върху стойността на репутацията. Информация относно придобитите активи и пасиви е представена в пояснение 6.3.

4.29.2. Материални запаси

Резервните части и принадлежности за техническо обслужване и текущ ремонт обикновено се отчитат като материални запаси и се признават в печалбата или загубата в момента на влагането им. Основните резервни части и резервно оборудване обаче се считат за имоти, машини и съоръжения, когато предприятието очаква да ги използва през повече от един период. По същия начин ако резервните части и принадлежностите за техническо обслужване и текущ ремонт могат да се използват само във връзка с отделен имот, машина и съоръжение, те се отчитат като имоти, машини и съоръжения.

ри прилагане на критериите за признаване към специфичните обстоятелства на дадено предприятие е необходимо да се използва преценка. Може да е уместно да се обединят поотделно незначителни позиции, за да се приложат към съвкупната им стойност.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Бъдещата реализация на балансовата стойност на материалните запаси 17 748 хил. лв. (2012 г.: 23 620 лв.) се влияе от промените в търсенето на пазара.

4.29.3. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2013 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснение 11 и пояснение 12. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване.

4.29.4. Обезценка на нефинансови активи и репутация

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.29.5. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави в края на всеки отчетен период. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране в едногодишен период, подлежат на анализ по отделни контрагенти и в зависимост от конкретните обстоятелства, постигнати договорености за плащане и други фактори и обстоятелства, се установява частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на вземането се признава в отчета за всеобхватния доход като загуба от обезценка.

На база анализ за всеки конкретен случай, ръководството на Дружеството е идентифицирало вземания, за които има висока несигурност за тяхното събиране в бъдеще и съответно те са били обезценени.

4.29.6. Справедлива стойност на финансовите инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котираны цени на активен пазар. Подробености относно използваните предположения са представени в поясненията за финансови активи и пасиви. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

5. Ефект от промяна на счетоводната политика

Ефектите от прилагането на МСС 19 (ревизиран) върху консолидирания отчет за финансовото състояние към 1 януари 2012 г. и 31 декември 2012 г. са представени както следва:

	Пенсионни и други задължения към персонала ‘000 лв.	Отсрочени данъчни активи ‘000 лв.	Резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи) ‘000 лв.	Изменение на малцинствено участие ‘000 лв.	Собствен капитал ‘000 лв.
Салдо към 1 януари 2012 г.	-	-	-	-	-
Ефект от МСС 19 (ревизиран):					
- общо всеобхватен доход/(загуба) за годината	(20)	2	(31)	13	(18)
Салдо към 31 декември 2012 г. (преизчислено)	(20)	2	(31)	13	(18)

Ефектите от прилагането на МСС 19 (ревизиран) върху консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2013 г. са, както следва:

	31 декември 2012 ‘000 лв.
Намаление на пенсионни и други задължения към персонала	20
Увеличение на отсрочени данъчни пасиви	(2)
Увеличение на собствения капитал	18

Ефектите от прилагането на МСС 16 (ревизиран) върху консолидирания отчет за финансовото състояние към 1 януари 2012 г. и 31 декември 2012 г. са представени както следва:

	31 декември 2012 ‘000 лв.
Намаление на материалните запаси	(386)
Увеличение на имоти, машини съоръжения	386

6. База за консолидация

6.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерните предприятия, включени в консолидацията, са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Основна дейност	участие	участие
		%	%
		2013	2012
Проучване и добив на нефт и газ АД	Добив на пр. ресурси	51.22	51.22
Слънчеви лъчи Провадия ЕАД	Производство	100	100
Асенова крепост АД	Търговия	69.03	76.4
Порт Балчик АД	Пристанищни у/ги	95	95
Химимпорт фарма АД	Търговия	68	68
Тексим трейдинг АД	Търговия	99.51	88.32
Хим ойл трейд ООД	Търговия	60	60
Омега финанс ООД	Счетоводни услуги	66	66
Булхимтрейд ООД	Търговия	60	60
Рабър трейд ООД	Търговия	60	60
Арис 2003 ЕООД	Търговия	60	60
Диализа България ООД	Лечебни заведения	50	50
Химцелтекс ООД	Търговия	60	60
Зърнени храни Грейн ЕООД	Търговия	100	100
Ай Ти Системс Консулт ЕООД	Софтуер услуги	100	100
Българска Петролна Рафинерия ЕООД	Производство	51	51
ПДНГ – Сервиз ЕООД	Търговия	51	51
Химойл БГ ЕООД	Търговия	51	51
Голф Шабла АД	Услуги	33	33
Издателство Геология и Минерални Ресурси ООД	Издателска дейност	36	36
АК Пластик ООД	Производство	76	76
Асела АД	Производство	35.21	35.21
Мед. Център хелт медика ООД	Лечебни заведения	-	90
Петрохим трейд АД	Търговия	-	100
Бесатур АД	Туроператорска дейност	-	82
Оргахим трейдинг ООД	Търговия	-	60

Всяка акция или дял от притежавания капитал в дъщерно дружество, дава право на глас в общото събрание на акционерите/съдружниците на съответното дружество.

6.2. Продажба на дъщерни дружества през 2013 г.

6.2.1. Продажба на дружество Петрохим трейд АД и Бесатур АД през 2013 г.

На 25 юни 2013 г. Групата продаде 100 % от дела си в собствения капитал на дъщерното предприятие Петрохим трейд АД ведно с неговото дъщерно предприятие Бесатур АД .

Възнаграждението е получено през 2013 г. Балансовата стойност на нетните активи на дружество Петрохим трейд АД и на дружество Бесатур АД, призната към датата на продажбата, е представена, както следва:

	<u>25 юни 2013 г.</u>
	<u>'000 лв.</u>
Общо активи	3 219
Общо пасиви	(1 986)
Общо балансова стойност на нетните активи	<u>1 233</u>
	'000 лв.
Общо получено възнаграждение	8 950
Неконтролиращо участие	222
Общо нетни активи	<u>(1 233)</u>
Печалба от продажбата	<u>7 939</u>
	'000 лв.
Общо възнаграждение, получено в брой	7 939
Сума на пари и парични еквиваленти в продаденото дружество	<u>(78)</u>
Нетно получени парични средства	<u>7 861</u>

Печалбата от продажбата в размер на 7 939 хил. лв. е включена в „печалба от продажба на финансови активи” в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

6.2.2. Продажба на дружество Медицински Център хелт медика ООД през 2013 г.

На 14 август 2013 г. Групата продаде 100 % от дела си в собствения капитал на дъщерното предприятие Медицински Център хелт медика ООД.

Възнаграждението е получено през 2013 г. Балансовата стойност на нетните активи на дружество Медицински Център хелт медика ООД, призната към датата на продажбата, е представена, както следва:

	<u>14 август 2013 г.</u>
	<u>'000 лв.</u>
Общо активи	194
Общо пасиви	(228)
Общо балансова стойност на нетните активи	<u>(27)</u>
	'000 лв.
Общо получено възнаграждение	5
Общо нетни активи	<u>27</u>
Печалба от продажбата	<u>32</u>
	'000 лв.
Общо възнаграждение, получено в брой	5
Сума на пари и парични еквиваленти в продаденото дружество	<u>-</u>
Нетно получени парични средства	<u>5</u>

Печалбата от продажбата в размер на 32 хил. лв. е включена в „печалба от продажба на финансови активи” в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

6.2.3. Ликвидация на Оргахим Трейдинг ООД през 2013 г.

През 2013 г. дъщерното дружество за Групата Оргахим Трейдинг ООД е прекратено чрез ликвидация. В резултат, ликвидационен дял в размер на 129 хил. лв. за Групата е бил ефективно получен.

6.3. Придобиване на дружества през 2012 г.

6.3.1. Вливане на Химимпорт груп АД през 2012 г.

Съгласно Договор от 31 август 2012 г. за преобразуване чрез вливане на Химимпорт Груп АД в публично акционерно дружество Зърнени Храни България АД се извършва универсално правопримемство, като цялото имущество на преобразуващото се дружество преминава към приемащото дружество. Съгласно клаузите на договора за преобразуване чрез вливане всички акции притежавани от Химимпорт Груп ЕАД стават собственост на Зърнени Храни България АД.

Вливането се извършва чрез увеличение на капитала на „Зърнени храни България” АД от 170 785 600 лв. на 195 660 287 лв., чрез издаване на нови 24 874 687 броя обикновени, безналични, поименни акции с номинална стойност от 1 лев, издадени в резултат на извършващата се замяна на акции от преобразуващото се дружество - „Химимпорт груп” ЕАД, срещу акции от капитала на приемащото дружество - „Зърнени храни България”.

Целта на извършеното вливане е да подобри позициите на Зърнени храни България АД, като най-голямото Дружество в бранша със значителен потенциал за бъдещо развитие. Друга основна цел е чрез настоящето преобразуване на бизнес модела на Зърнени храни България АД да се създаде холдингова структура, посредством която ще се осъществи планирано обособяване на търговската дейност на Дружеството в отделни бизнес единици. Ще се консолидират процесите в компанията майка и в дъщерните Дружества, което ще допринесе за по-добра координация и вземането на по-ефективни управленски решения. Това допринася до подобряването на икономическите, финансови и правни аспекти на дейността, извършвана от Дружествата в рамките на холдинговата структура, както и до съгласуване на техните усилия с цел осигуряване на добра конкурентна позиция на българския пазар.

Стойността на инвестициите в дъщерни дружества са оценени чрез извършени пазарни оценки на дружествата като цяло. Пазарните оценки са извършени от независим оценител в периода Януари – Март 2012 г.

Репутацията/Печалбата, възникнала в резултат на бизнес комбинацията, е определена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
	‘000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	64 674
Нематериални активи	6 453
Материални запаси	17 972
Други активи	109 189
Пари и парични еквиваленти	5 901
Общо текущи активи	297 092

Общо пасиви	167 466
Общо балансова стойност на нетните активи	129 626
	‘000 лв.
Увеличение на капитала, нетно	40 987
Неконтролиращо участие оценено пропорционално на дела в признатите стойности на активите и пасивите на придобиваното дружество	58 082
Поети пасиви в резултат на вливане	(5 663)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи	(71 545)
Печалба	21 861

	Справедлива стойност на инвестицията	Общо балансирана стойност на нетните активи	Дял на неконтролира- щото участие	Репутация/ (Печалба от придобиване)
Проучване и добив на нефт и газ АД	62 478	97 192	49 413	14 698
Асенова крепост АД	23 459	23 609	6 081	5 931
Химимпорт фарма АД	4 896	6 394	2 046	548
Тексим трейдинг АД	1 231	1 180	138	189
Хим ойл трейд ООД	220	366	146	-
Омега финанс ООД	160	558	190	(208)
Оргакхим трейдинг 2008 ООД	147	244	98	1
Булхимтрейд ООД	122	(166)	(56)	232
Рабър трейд ООД	68	83	27	12
Петрохим трейд АД	50	1 050	345	(155)
Диализа България ООД	37	74	37	-
Химцелтекс ООД	29	(957)	(383)	603
Ай Ти Системс Консулт ЕООД	5	(3)	-	8
Мед. Център хелт медика ООД	4	2	-	2
	92 906	129 626	58 082	21 861
			В това число:	
			Репутация	22 224
			Печалба от придобиване	(363)

Неконтролиращото участие, признато към датата на придобиване, е оценено пропорционално на стойността на разграничимите активи и пасиви.

От датата на придобиването до датата на консолидирания финансов отчет, Групата е реализирала финансов резултат в приблизителен размер на 33 337 хил. лв. и печалба в размер на 4 287 хил. лв., които са включени в консолидирания финансов отчет. Ако вливането беше извършено на 1 януари 2012 г., резултатите на Групата за периода щяха да бъдат както следва:

	2012
	'000 лв.
Приходи от продажби	107 842
Други приходи	2 925
Разходи за материали	(35 808)
Разходи за външни услуги	(5 953)
Разходи за персонала	(17 933)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	(8 204)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи	(35 238)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство	1 036
Печалба от продажба на нетекущи активи	7 686
Други разходи	(3 669)
Печалба от оперативна дейност	12 684
Загуба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	(14)
Финансови разходи	(17 722)
Финансови приходи	17 638
Друг финансови позиции	1 086
Печалба преди данъци	13 672
Разходи за данъци върху дохода/Приходи от данъци върху дохода	(816)
Печалба за годината от продължаващи дейности	12 856

Репутацията е свързана главно с очакванията за растеж и бъдеща рентабилност. Репутацията не се очаква да бъде приспадната за данъчни цели.

6.3.2. Придобиване на Зърнени храни Грейн АД през 2012 г.

На 8 юни 2012 г. съгласно учредителен акт от 22 май 2012 г. е регистрирано новоучредено дружество Зърнени храни грейн ЕООД. Капиталът му се състои от 500 дяла по 10 лв. всеки. Към датата на вписване в Търговския регистър капиталът е внесен в пълен размер.

Основна дейност на Зърнени храни грейн ЕООД се състои в търговия със зърно и неговите производни в страната и чужбина, търговия със селскостопанска продукция, покупка на стоки и други вещи с цел продажба в първоначален, обработен или преработен вид, в страната и чужбина, комисионна, спедиционна, складова и лизингова дейност, дейност на търговско представителство и посредничество, превозна дейност, извършване в страната и чужбина на сделки от всякакъв вид, както и всички други дейности, разрешени от закона.

Дружеството е учредено с цел поемане дейността по търговия със зърнени култури от Дружеството – майка след реструктуриране на дейността като холдингово дружество.

7. Промени на контролиращото участие в дъщерни дружества

7.1. Придобиване на неконтролиращо участие в Тексим Трейдинг АД през 2013 г.

През 2013 г. Групата придоби допълнително дялово участие (11.51 %) в своето дъщерно дружество Тексим Трейдинг АД за парична сума в размер на 89 хил. лв., като по този начин увеличи своето контролиращо участие от 88 % на 99.51 %.

Балансовата стойност на нетните активи на дъщерното дружество Тексим Трейдинг АД, признати към датата на придобиване в консолидирания финансов отчет, възлиза на 138 хил. лв. Групата е признала намаление на неконтролиращото участие в размер на 138 хил. лв. и увеличение на неразпределената печалба в размер на 49 хил. лв.

	‘000 лв.
Общо прехвърлено възнаграждение	(89)
Допълнително придобит дял в нетните активи на Тексим Трейдинг АД 11.51 %	138
Увеличение на неразпределената печалба	49

Промените в контролиращото участие на Групата в дъщерното дружество Тексим Трейдинг АД могат да бъдат представени, както следва:

	‘000 лв.
Контролиращо участие в началото на годината	1 030
Ефект от увеличението на контролиращото участие	92
Дял от всеобхватния доход	(21)
Контролиращо участие в края на годината	1 143

7.2. Продажба на контролиращо участие в Асенова Крепост АД през 2013 г.

През 2013 г. Групата продаде дялово участие (7.37%) в своето дъщерно дружество Асенова Крепост АД за парична сума в размер на 2 322 хил. лв., като по този начин намали своето контролиращо участие от 76.40 % на 69.03 %.

Балансовата стойност на нетните активи на дъщерното дружество Асенова Крепост АД, признати към датата на продажба в консолидирания финансов отчет, възлиза на 1 738 хил. лв. Групата е признала увеличение на неконтролиращото участие в размер на 1 738 хил. лв., отписала е репутация в размер на 575 хил. лв. и увеличение на неразпределената печалба в размер на 9 хил. лв.

	‘000 лв.
Общо прехвърлено възнаграждение	2 322
Продаден дял в нетните активи на Асенова Крепост АД 7.37 %	(1738)
Отписана репутация	(575)
Увеличение на неразпределената печалба	9

Промените в контролиращото участие на Групата в дъщерното дружество Асенова Крепост АД могат да бъдат представени, както следва:

	‘000 лв.
Контролиращо участие в началото на годината	18 090
Ефект от намалението на контролиращото участие	(1 833)
Дял от всеобхватния доход	100
Контролиращо участие в края на годината	16 357

8. Репутация

В резултат на създаването на Зърнени храни България АД, чрез сливане, съгласно договор от 21 септември 2007 г., между Слънчеви лъчи България АД, Зърнени храни Трейд АД, Бек Интернешънъл АД, Зърнени храни - Вълчи дол АД, Зърнени храни Балчик ЕАД, Зора АД, Прима Агрехим ЕООД и Химимпорт Агрехимикали ЕООД, балансовата стойност на придобитите разграничими активи и поети пасиви е увеличена до тяхната справедлива стойност. В следствие на това възникват облагаеми временни разлики, които водят до отсрочен данъчен пасив, отразяващ се на репутацията, тъй като данъчната им основа остава по цената на придобиване на предходния собственик.

Дъщерното дружество Слънчеви лъчи Провадия ЕАД е създадено с решение № 1/16 май 2007 г. чрез апортна вноска на разграничими активи. В резултат на това балансовата стойност на придобитите разграничими активи е увеличена до тяхната справедлива стойност, съгласно съдебно - техническа оценителна експертиза. В следствие на това възникват облагаеми временни разлики, които водят до отсрочен данъчен пасив, отразяващ се на репутацията, тъй като данъчната им основа остава по цената на придобиване на предходния собственик.

Тъй като при първоначалното счетоводно отчитане осъществената бизнес комбинация е определена условно, Зърнени храни България АД и Слънчеви лъчи Провадия ЕАД признават всякакви корекции на тези условни стойности в резултат на приключване на първоначалното счетоводно отчитане в рамките на 12 месеца от датата на придобиване, към 31 декември 2008 г.

Съгласно подписан договор за преобразуване чрез вливане на 31 август 2012 г. на „Химимпорт Груп“ ЕАД в „Зърнени храни България“ АД, дружеството-майка става универсален правопреемник на активите и пасивите на преобразуващото се дружество.

Промените в балансовата стойност на репутацията към 31 декември 2013 г. произтичат от продажбата на акции на Асенова Крепост АД, дяловете на Мед. Център хелт медика ООД и ликвидацията на Оргехим Трейдинг ООД. Нетната балансова стойност на репутацията може да бъде анализирана, както следва:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Брутна балансова стойност		
Салдо към 1 януари	35 016	12 792
Промяна в репутацията в резултат на бизнескомбинация	(575)	22 224
Салдо към 31 декември	34 441	35 016
Натрупана обезценка		
Салдо към 1 януари	(1 441)	(1 154)
Отписана репутация през периода	(178)	(287)
Салдо към 31 декември	(1 619)	(1 441)
Балансова стойност към 31 декември	32 822	33 575

За целите на годишния тест за обезценка репутацията се разпределя към следните единици, генериращи парични потоци, които вероятно ще извлечат ползи от бизнес комбинациите, при които е възникнала репутацията:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Проучване и добив на нефт и газ АД	14 698	14 698
Зърнени храни България АД	11 098	11 276
Асенова крепост АД	5 359	5 931
Химцелтекс ООД	603	603
Химимпорт фарма АД	548	548
Булхимтрейд ООД	232	232
Тексим трейдинг АД	189	189
Слънчеви лъчи Провадия ЕАД	75	75
Рабър трейд ООД	12	12
Ай Ти Системс Консулт ЕООД	8	8
Оргахим трейдинг 2008 ООД	-	1
Мед. Център хелт медика ООД	-	2
Разпределение на репутацията към 31 декември	32 822	33 575

Към 31 декември 2013 г. е отписана репутация в размер на 753 хил. лв. на база отписани единици, които участват във формирането ѝ.

9. Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал

Към 31 декември 2013 г. Дружеството притежава следните инвестиции, които се отчита по метода на собствения капитал:

Име на дружеството	2013 участие		2012 участие	
	‘000 лв.	%	‘000 лв.	%
Консорциум Технокапитал	9 006	50	9 006	50
Параходство Българско речно плаване АД	3 799	1,20	3 783	1,20
Добрички панаир АД	1 290	37,92	1 240	37,92
Каварна газ ООД	85	35	81	35
	14 180		14 110	

Обобщена финансова информация за асоциираните предприятия може да бъде представена, както следва:

	Активи ‘000 лв.	Пасиви ‘000 лв.	Приходи ‘000 лв.	Печалба ‘000 лв.	Дял от печалбата ‘000 лв.
Общо към 31 декември 2013	93 998	(20 657)	25 765	1 626	70
Общо към 31 декември 2012	94 509	(22 730)	37 440	2 291	133

Полаганият се дял от печалбата в общ размер на 70 хил. лв. е включен на ред „Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал” в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Датата на финансовите отчети на асоциираните предприятия е 31 декември.

Справедливата стойност на акциите в Параходство БПР АД е в размер на 409 хил. лв. (2012 г.:326 хил. лв.) към отчетната дата и е определена на базата на котираните борсови цени.

Дяловете на другите инвестиции отчетани по метода на собствения капитал не се търгуват на публична фондова борса и поради тази причина не може да бъде установена справедливата им стойност.

Всички трансфери на парични средства към Групата, напр. изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на най-малко 51 % от всички собственици на предприятията. През 2013 г. Групата е получила дивидент в размер на 46 хил. лв. (2012 г.: 0 лв.) от Добрички панаир АД. Групата няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с инвестиции отчетени по метода на собствения капитал.

10. Отчитане по сегменти

Ръководството определя към настоящия момент следните продуктови линии на Групата като оперативни сегменти, както е описано в пояснение 4.8: производство, търговия и услуги. Тези оперативни сегменти се наблюдават от ръководството, което взема стратегически решения на базата на коригираните оперативни резултати на сегментите.

Информацията за отделните сегменти може да бъде анализирана за представените отчетни периоди, както следва:

	Производство	Търговия	Услуги	Междусегментни сделки	Общо
	2013	2013	2013	2013	2013
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от сегмента	103 208	50 028	13 679	-	166 915
- други сегменти	-	-	-	(40 326)	(40 326)
Приходи на сегмента от клиента	-	-	-	-	126 589
Оперативни разходи на сегмента	(97 389)	(12 279)	(2 079)	31 473	(80 274)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи	(238)	(42 215)	(10 480)	9211	(43 722)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство	(1 838)	3	-	(823)	(2 658)
Капитализирани разходи и други суми с корективен характер	12 662	-	-	-	12 662
Оперативна печалба/(загуба) на сегмента	16 405	(4 463)	1 120	(465)	12 597
Активи на сегмента	314 397	377 636	80 023		772 056

	Производство	Търговия	Услуги	Междусегментни сделки	Общо
	2012	2012	2012	2012	2012
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от сегмента	31 640	23 449	3 518	-	58 607
- други сегменти	-	-	-	(8 368)	(8 368)
Приходи на сегмента от клиента	-	-	-	-	50 239
Оперативни разходи на сегмента	(48 001)	(8 438)	(1 357)	9310	(48 486)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи	(899)	(15 927)	(1 825)	2167	(16 484)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство	2 078	(168)	-	69	1 979
Капитализирани разходи и други суми с корективен характер	6 210	-	-	-	6 210
Оперативна печалба/(загуба) на сегмента	(8 972)	(1 084)	336	3 178	(6 542)
Активи на сегмента	197 783	247 267	237 514	682 564	197 783

Общата сума на приходите, оперативната печалба и активите на отделните сегменти са равнени със съответните позиции в консолидирания финансов отчет на Групата, както следва:

	2013	2012
Приходи		
Общо приходи на сегменти	166 915	58 607
Елиминиране на междусегментни приходи	(40 326)	(8 368)
Приходи на Групата	126 589	50 239
Печалба или загуба		
Оперативна печалба/(загуба) на сегментите	13 062	(9 720)
Елиминиране на печалбата от сделки между сегментите	(465)	3 178
Оперативна печалба/(загуба) на Групата	12 597	(6 542)
Дял от финансовия резултат на инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	116	49
Финансови разходи	(10 939)	(10 247)
Финансови приходи	16 330	22 727
Други финансови позиции	(32)	(1 303)
Печалба/(Загуба) на Групата преди данъци	18 072	4 684
	2013	2012
Активи	‘000 лв.	‘000 лв.
Общо активи на сегментите	772 056	682 564
Неразпределяеми активи	185 460	241 631
Елиминации	(248 358)	(223 599)
Активи на Групата	709 158	700 596

През представените отчетни периоди неразпределените оперативни разходи се състоят главно от административни разходи.

Приходите на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2013	2012
	‘000 лв.	‘000 лв.
Приходи от продажби	122 255	47 926
Други приходи	3 930	1 701
Приходи от продажба на нетекущи активи	404	612
Общо приходи на Групата	126 589	50 239

11. Нематериални активи

Другите нематериални активи на Групата включват софтуер, права върху интелектуална собственост, права върху индустриална собственост, лицензи, патенти и др. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Софтуер	Търговски марки	Права върху индустриална собственост	Лицензи и патенти	Други	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2013 г.	289	226	370	30	7 931	8 846
Новопридобити активи, закупени	193	-	-	-	11 052	11 245
Отписани активи в резултат на бизнес комбинации	(3)	-	-	-	-	(3)
Трансфер към имоти, машини и съоръжения	-	-	-	-	(8 783)	(8 783)
Отписани активи	(28)	-	-	(1)	(994)	(1 023)
Салдо към 31 декември 2013 г.	451	226	370	29	9 206	10 282
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2013 г.	(20)	(186)	(82)	(2)	(386)	(676)
Амортизация	(60)	(37)	(15)	(11)	(87)	(210)
Отписани активи	28	-	-	-	19	47
Салдо към 31 декември 2013 г.	(52)	(223)	(97)	(13)	(454)	(839)
Балансова стойност към 31 декември 2013 г.	399	3	273	16	8 752	9 443

	Софтуер	Търговски марки	Права върху индустриална собственост	Лицензи и патенти	Други	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2012 г.	34	226	370	3	1 758	2 391
Новопридобити активи, закупени	3	-	-	-	-	3
Новопридобити активи в резултат на бизнес комбинации	253	-	-	27	6 173	6 453
Отписани активи	(1)	-	-	-	-	(1)
Салдо към 31 декември 2012 г.	289	226	370	30	7 931	8 846
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2012 г.	(17)	(149)	(66)	(1)	(308)	(541)
Амортизация	(4)	(37)	(16)	(1)	(78)	(136)
Отписани активи	1	-	-	-	-	1
Салдо към 31 декември 2012 г.	(20)	(186)	(82)	(2)	(386)	(676)
Балансова стойност към 31 декември 2012 г.	269	40	288	28	7 545	8 170

В групата „Други“ дълготрайни нематериални активи са отчетени разходи за придобиване на ДнМА и разходи по проучване и оценка на минерални ресурси. Разходите по проучване и оценка се състоят от предоставени права и капитализирани разходи по проучване и оценка.

Към 31.12.2013 г. са отчетени разходи за проучване и оценка в Блок 1-12 Кнежа, Блок 1-4 Каварна, Блок Шабла и Блок 1-17 Овча могила в размер на 7 325 хил. лв. (2012 г.: 6 031 хил. лв.).

	2013	2012
	'000 лв.	'000 лв.
Блок 1-12 Кнежа	7 232	5 954
Блок 1-4 Каварна	-	77
Блок 1-17 Овча могила	93	-
	7 325	6 031

Към края на отчетния период ръководството е направило технически и финансов преглед на активите по проучване и оценка с цел потвърждаване на намерението за продължаване на проучвателните дейности.

За някои от точките на проучване в края на годината- основно в Блок 1-4 Каварна са установени индикации за обезценка. В резултат на това разходи по проучване и оценка в размер на 971 хил. лв. са били обезценени (2012 г.: 4 403 хил. лв.). Същите са представени на ред „Други разходи” в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (вж. пояснение).

Към 31 декември 2012 г. Групата има учреден първи по ред особен залог върху нематериални активи по договор за кредит, сключен с Алфа Банк А.Е. През 2013 г. залогът върху активите е свален с разрешението на Банката.

Балансовата стойност на нематериалните активи, заложен като обезпечение е както следва:

	Програмни	Други	Общо
	продукти		
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Балансова стойност към 31 декември 2013 г.	-	-	-
Балансова стойност към 31 декември 2012 г.	1	7	8

Към 31 декември 2013 г. и 2012 г. не са отчитани разходи за обезценка на нематериални активи.

Всички разходи за амортизация се включени в консолидирания отчет за доходите на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

12. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Групата включват земя, сгради, машини, съоръжения и оборудване, транспортни средства, разходи за придобиване на ДМА и други. Балансовата им стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Земя	Сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Резервни части	Транс- портни средства	Други	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2013 г.	40 995	45 963	100 352	386	2 346	5 677	27 679	223 398
Новопридобити активи	80	76	9 467	246	176	39	15 836	25 920
Прехвърлени от нематериални активи							8 783	8 783
Трансфер на активи	72	51	4 270	-	11	(1 913)	(2 490)	1
Трансфер към активи държани за продажба или включени в група за освобождаване	-	(420)	-	-	-	-	-	(420)
Отписани активи	(31 174)	(27 906)	(24 150)	(221)	(100)	(68)	(12 432)	(96 051)
Отписани при бизнескомбинация	(6)	(198)	(9)	-	-	(7)	(6)	(226)
Салдо към 31 декември 2013 г.	9 967	17 566	89 930	411	2 433	3 728	37 370	161 405
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2013 г.	-	(4 188)	(11 353)	-	(949)	(500)	-	(16 990)
Амортизация на отписани активи	-	2 949	4 391	-	81	68	-	7 489
Намаление на Активи държани за продажба или включени в групата за освобождаване	-	69	-	-	-	-	-	69
Амортизация за периода	-	(428)	(6 244)	-	(346)	(680)	-	(7 698)
Салдо към 31 декември 2013 г.	-	(1 598)	(13 206)	-	(1 214)	(1 112)	-	(17 130)
Балансова стойност към 31 декември 2013 г.	9 967	15 968	76 724	411	1 219	2 616	37 370	144 275

	Земя	Сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Резервни части	Транс- портни средства	Други	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2012 г.	46 913	36 820	66 806	-	1 664	615	25 020	177 838
Новопридобити активи	-	-	22	61	8	34	143	268
Новопридобити чрез бизнескомбинация	9 492	9 694	36 749	429	1 150	5 039	2 550	65 103
Класифицирани като активи държани за продажба или включени в групата за освобождаване	(15 410)	65	(2 769)	-	(376)	(1)	-	(18 491)
Трансфер на активи	-	(616)	25	-	-	-	(25)	(616)
Отписани активи	-	-	(481)	(104)	(100)	(10)	(9)	(704)
Салдо към 31 декември 2012 г.	40 995	45 963	100 352	386	2 346	5 677	27 679	223 398
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2012 г.	-	(3 170)	(9 273)	-	(1 080)	(306)	-	(13 829)
Амортизация на отписани активи	-	-	96	-	53	10	-	159
Активи държани за продажба или включени в групата за освобождаване	-	(5)	935	-	307	-	-	1 237
Амортизация за периода	-	(1 013)	(3 111)	-	(229)	(204)	-	(4 557)
Салдо към 31 декември 2012 г.	-	(4 188)	(11 353)	-	(949)	(500)	-	(16 990)
Балансова стойност към 31 декември 2012 г.	40 995	41 775	88 999	386	1 397	5 177	27 679	206 408

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за доходите на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Към 31 декември 2013 г. Групата отчита предоставени аванси за придобиване на дълготрайни материални активи, включени на ред „Разходи за придобиване на ДМА”, като по-съществените от тях са:

- аванс за придобиване на оборудване за масло - екстрактционен цех в размер на 7 586 хил. лв.
- дълбочинни инструменти, оборудване и софтуерни приложения за станция за сондажни геофизични изследвания в нефтени и газови сондажи в размер на 1 451 хил. лв.

През 2013 г. Групата е капитализирала разходи за заеми в стойността на разходите за придобиване на нетекущи активи в размер на 257 хил. лв., начислени във връзка с получено финансиране за изграждане МЕЦ.

През 2013 г. съгласно решение на ръководството на Групата активи от групата на имоти, машини и съоръжения са рекласифицирани като инвестиционни имоти, във връзка с прехвърлянето на основния обем търговия със зърнени култури към дъщерни предприятия и реструктуриране на Дружеството в холдингова структура. Резервни части и обслужващо оборудване, които са със стойност над 700 лв. и с продължителен срок на употреба са класифицирани в групата на “Имоти, машини и оборудване”, съгласно изискванията на МСС 16. Към 31.12.2013 г. всички резервни части, класифицирани като такива в предходния период са употребени и са включени в стойността на придобиване на съответния актив.

Към 31.12.2013 г активи на стойност 6 390 хил. лв. са заложен, като обезпечение по търговски заеми с „Кепитъл Мениджмънт” АДСИЦ и съгласно цесия от 01.07.2013 г., същите са цедирани на Финанс консултинг ЕАД.

Активи на стойност 1 109 хил. лв. са заложен, като обезпечение по инвестиционен кредит с ЦКБ АД-клон Асеновград.

През 2013 г. няма активи от групата на имоти, машини и съоръжения, които са отчетени на разход за брак поради негодност за употреба. (2012 г. : 362 хил. лв.).

Към 31 декември 2013 г. Ръководството е извършило тестове за обезценка на отделните позиции от притежаваните имоти, машини и съоръжения и не са открити основания за отчитане на обезценка към тази дата.

През 2012 г. активи с обща балансова стойност в размер на 362 хил. лв. са отчетени на разход за брак поради негодност за употреба.

Към 31 декември 2012 г. Ръководството е извършило тестове за обезценка на отделните позиции от притежаваните имоти, машини и съоръжения и не са открити основания за отчитане на обезценка към тази дата.

Балансовата стойност на имотите, машините и съоръженията, заложен като обезпечение по заеми (вж. пояснение 25), е представена, както следва:

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Активи в процес на придобиване	Други	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
31 декември 2013 г.	1 173	10 576	43 716	1	1 069	23	56 558
31 декември 2012 г.	18 473	28 955	57 771	3	1 063	42	106 307

Съгласно чл. 72 и сл. от Търговски закон и Протокол на УС на Групата от 24.10.2013 г. е извършена апортна вноска на активи на Проучване и добив на нефт и газ АД в капитала на „Инвайс“ ООД с ЕИК831142120, които по балансова стойност са 641 хил. лв. (в т.ч. земи – 411 хил. лв. и сгради – 230 хил. лв.). Апортната вноска е вписана в Търговския регистър при Агенцията по вписванията по партидата на дружеството с акт на вписване 20131120144515 от 20.11.2013 г. Придобитите дялове в резултат на апорта са продадени през 2013 г.

13. Лизинг

13.1. Финансов лизинг като лизингополучател

Групата е придобила по договори за финансов лизинг производствени машини, съоръжения и автомобили. Нетната балансова стойност на активите, придобити по договори за финансов лизинг, възлиза на 22 081 хил. лв. (2012 г.: 26 183 хил. лв.). Активите се включени в групите „Машини, съоръжения и оборудване“, „Транспортни средства“ и „Други“ от позиция „Имоти, машини и съоръжения“ и в позиция „Инвестиционни имоти“ в консолидирания отчет за финансово състояние (вж. пояснения 12 и 14).

Бъдещите минимални лизингови плащания в края на всеки от представените отчетни периоди са представени, както следва:

	Дъжими минимални лизингови плащания		
	До 1 година '000 лв.	Над 1 година '000 лв.	Общо '000 лв.
31 декември 2013 г.			
Лизингови плащания	3 484	9 540	13 024
Дисконтиране	(273)	(331)	(604)
Нетна настояща стойност	3 211	9 209	12 420
31 декември 2012 г.			
Лизингови плащания	3 515	12 997	16 512
Дисконтиране	(345)	(580)	(925)
Нетна настояща стойност	3 170	12 417	15 587

Лизинговите договори включват фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване в края на срока на лизинга. Лизинговите договори са неотменяеми, но не съдържат други ограничения. Не са признавани разходи от условни наеми и не се очакват разходи от сублизинг, тъй като всички активи, за които са сключени лизингови договори, се използват само от Групата.

Задълженията по финансов лизинг възникват по следните по-съществени договори:

- Договор №7869/15 юни 2007 г. за финансов лизинг на производствена машина, сключен с УниКредит Лизинг АД за срок от 60 месеца, напълно изплатен към 31 декември 2012 г.;
- Договор №04388/15 януари 2009 г. за финансов лизинг на VW Touareg TDI, сключен с Порше Лизинг БГ ЕООД за срок от 60 месеца. Към 31 декември 2012 г. балансовата стойност на задълженията по финансов лизинг е в размер на 29 хил. лв. Към 31 декември 2013 г. активът е напълно амортизиран.
- Договор № 15783/А/10.09.2009 с Интерлийз ЕАД за тестер за експресно определяне на количествени показатели на зърно и брашно. Срок на договора – 60 месеца. Активът е включен в група „Инвестиционни имоти”.
- договор за финансов лизинг № BG-2004-M-00014 от 03 август 2004 г. с Ерсте груп България ЕООД за покупка на актив от групата на „Машини, съоръжения и оборудване”. Срока на договора е 01.11.2015 г. Задълженията за финансов лизинг са обезпечени от съответните активи, придобити при условията на финансов лизинг.
- договор за финансов лизинг №367-03-C000014 от 2004 г с Ерсте груп Иморент Лизинг Австрия за покупка на актив от групата на „Машини, съоръжения и оборудване”. Към 31 декември 2012 г. задълженията по договора са напълно погасени.
- договори за финансов лизинг с Ерсте Груп Иморент България ЕООД за покупка на апаратура за сондиране - модел AC Ideal Rig System, Сондажни инструменти, 3-осно и 6-осно полуремарке GOLDHOFER, Превентори, Комплект аварийни инструменти, Оборудване за ядково сондиране, Стабилизатори за сондиране и Седлови влекач Мерцедес Бенц.
- договор за финансов лизинг с Евролийз Ауто ООД от 07.06.2011 г. за покупка на автомобил Renault, модел „Megane”. Срокът на договора е три години.

Справедливата стойност на задълженията по финансов лизинг отразява настоящата им стойност и лихвените проценти по обезпечени банкови заеми при подобни условия.

Разходите за лихви по финансов лизинг се капитализират в съответствие с изискванията на МСС 23 „Разходи по заеми”. Разходите по финансовия лизинг се отнасят към придобиването на активите. Стойността на капитализираните разходи по финансов лизинг е в размер на 52 хил.лв.

13.2. Оперативен лизинг като лизингополучател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг на Групата са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			
	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Над 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Към 31 декември 2013 г.	274	393	67	734
Към 31 декември 2012 г.	389	503	127	1019

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 657 хил. лв. (2012 г.: 152 лв.). Тази сума включва минималните лизингови плащания. Сублизингови плащания

или условни плащания по наеми не са извършени или получени. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, придобити по договори за оперативен лизинг, се използват само от Групата.

Към 31 декември 2013 г. Групата има следните сключени договори за наем като наемател:

- с Велграф Асет Мениджмънт АД за наем на две офис помещения и три паркови места. Наемната цена по договорите за оперативен лизинг е предплатена за срок от 36 месеца. Общата платена наемна цена по договорите е 43 хил. лв. без ДДС;
- с Транс Интеркар ЕООД за наем на автомобил. Наемната цена по договора е 600 лв. на месец без включен ДДС. Договорът е за срок от 36 месеца.
- Договор за наем на бензиностанция, газостанция и обслужваща сграда с Инимпорт ЕООД от 31 декември 2011 г. със срок на действие до 31 август 2021 г.
- Договор за наем на бензиностанция, газостанция и обслужваща сграда с Инимпорт ЕООД от 30 декември 2011 г. със срок на действие до 31 август 2021 г.
- Договор за наем на бензиностанция и газостанция с ЦКБ АД от 23 април 2012г. със срок на действие до 23 април 2015 г.
- Договор за наем на търговски обект със Слатина - Булгарплод ЕАД от 03 август 2010 г. със срок на действие до 30 септември 2014 г.
- Договор за наем на автомобил с Транс Интеркар ЕООД със срок на действие, съгласно подписан анекс към договора, до 25 февруари 2015 г.
- Договор за наем на автомобил с Транс Интеркар ЕООД със срок на действие до 31 юли 2013 г.;
- Договор за наем на недвижим имот в гр. Долни Дъбник за неопределен срок;
- Договори с Транс Интеркар ЕООД за наем на автомобили със срок декември 2013 г., както и договори със срок август 2017г.
- Договор с Лозаро – винарска кооперация Гъмза от 05 януари 2011 г. за наем на автомобил със срок 31 декември 2013 г.
- Договор с община Козлодуй от 19 април 2008 г. за наем на имот със срок 19 април 2018 г.
- Договор с Добрин Динковски от 26 април 2012 г. за наем на имот със срок 26 април 2013 г.
- Договор за наем на офис в сграда на ул. „Джеймс Баучер” № 51, гр. София сключен с Енергопроект АД;

Към 31 декември 2012 г. Групата има следните сключени договори за наем като наемател:

- с Велграф Асет Мениджмънт АД за наем на две офис помещения и три паркови места. Наемната цена по договорите за оперативен лизинг е предплатена за срок от 36 месеца. Общата платена наемна цена по договорите е 43 хил. лв. без ДДС;
- Договор за наем на паркомясто с частно лице от октомври 2011 г. със срок от 2 години считано от датата на договора. Наемната цена за целия период на договора е в размер на 2 хил. лв. и е предплатен изцяло към 31 декември 2012 г.;
- Договор за наем на бензиностанция, газостанция и обслужваща сграда с Инимпорт ЕООД от 31 декември 2011 г. със срок на действие до 31 август 2021 г.
- Договор за наем на бензиностанция, газостанция и обслужваща сграда с Инимпорт ЕООД от 30 декември 2011 г. със срок на действие до 31 август 2021 г.
- Договор за наем на бензиностанция и газостанция с ЦКБ АД от 23 април 2012г. със срок на действие до 23 април 2015 г.

- Договор за наем на търговски обект със Слатина - Булгарплод ЕАД от 03 август 2010 г. със срок на действие до 30 септември 2014 г.
- Договор за наем на автомобил с Транс Интеркар ЕООД със срок на действие, съгласно подписан анекс към договора, до 25 февруари 2015 г.
- Договор за наем на автомобил с Транс Интеркар ЕООД със срок на действие до 31 юли 2013 г.;
- Договор за наем на недвижим имот в гр. Долни Дъбник за неопределен срок
- Договори с Транс Интеркар ЕООД за наем на автомобили със срок декември 2013 г., както и договори със срок август 2017г.
- Договор с Лозаро – винарска кооперация Гъмза от 05 януари 2011 г. за наем на автомобил със срок 31 декември 2013 г.
- Договор с община Козлодуй от 19 април 2008 г. за наем на имот със срок 19 април 2018 г.
- Договор с Добрин Динковски от 26 април 2012 г. за наем на имот със срок 26 април 2013 г.
- Договор за наем на офис в сграда на ул. „ Джеймс Баучер” № 51, гр. София сключен с Енергопроект АД;

Договорите за оперативен лизинг на Групата не съдържат клаузи за условен наем. Нито един от договорите за оперативен лизинг не съдържа опция за подновяване или покупка, клаузи за увеличение или ограничения относно дивиденди, по-нататъшен лизинг или допълнителен дълг.

13.3. Оперативен лизинг като лизингодател

Групата отдава недвижими и движими имоти от групата на имоти, машини, съоръжения, транспортни средства, както и инвестиционни имоти по договори за оперативен лизинг.

Приходите от наеми за 2013 г., възлизащи на 2 761 хил. лв. (2012 г.: 2 115 хил. лв.), са включени в консолидирания отчет за доходите на ред „Приходи от продажби”. Не са признавани условни наеми.

	Дължими минимални лизингови постъпления			
	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Над 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Към 31 декември 2013 г.	1 126	941	89	2 156
Към 31 декември 2012 г.	818	1 006	34	1 858

Бъдещи минимални плащания по някои договори за оперативен лизинг не могат да бъдат прогнозирани поради това, че договореното възнаграждение е променливо на база вход/изход на материални запаси.

Към 31 декември 2013 г. Групата има следните сключени съществени договори за наем като наемодател:

- Договори с Агроком ЕООД, в сила от 16 март 2012 г. за наем на база в гр. Бяла със срок 16 март 2016 г.;

- Договор от 1 април 2009 г. с Голяма Добруджанска Мелница ЕООД на техника със срок на договора 1 април 2014 г.;
- Договор от 01.10.2013 г., Договор от 01.07. 2012 г. и Договор от 10.07.2012 г. с Олива АД за наем съответно в бази Стражица, Тервел и Бургас със срок на договорите съответно 01.10.2013 г.,01.07.2014 г. и 16.07.2015 г.;
- Договор за наем с Мобилтел ЕАД от 03.01.2013 г. за ползване на покривни пространства със срок 03.01.2023 г.;
- Договор за наем с Генто милл ООД от 05.06.2013 г. за ползване на недвижим имот находящ се в с. Генерал Колево със срок на действие до 05.06.2018 г.;
- Договор от 25 април 2012 г. с Клас олио ООД за наем на зърно база в с. Карапелит. Крайният срок на договора е 1 юни 2015 г.;
- Договор за наем на силози с Овеч агро ЕООД. Договорите се прекратяват до окончателното освобождаване на наетия склад.
- Договор за наем със Стеси ООД от 30 ноември 2007 г. за оперативен лизинг на помещения със срок 30 ноември 2013 г.
- Договор за наем със ЕТ Стоян Попов от 30 ноември 2007 г. за оперативен лизинг на помещения със срок 30 ноември 2013 г.
- Договор за наем със Интерпан ООД от 05 март 2013 г. за оперативен лизинг на помещения със срок 05 март 2014 г.

Към 31 декември 2013 г. някои от наемните суми са предплатени за срока на договорите.

Към 31 декември 2012 г. Групата има следните сключени съществени договори за наем като наемодател:

- Договор от 16 ноември 2009 г. и Договор от 16 ноември 2010 г. с Агроком ЕООД за наем на силози в гр. Добрич и наем бази в гр. Бяла и гр. Русе със срок съответно до 16 март 2012 г. и 16 март 2015 г.
- Договор от 1 юли 2011 г. за наем с Клас олио ООД на складове в Зърнобаза Карапелит със срок на договора 1 юли 2012 г.;
- Договор от 1 април 2009 г. с Голяма Добруджанска Мелница ЕООД на техника със срок на договора 1 април 2012 г.;
- Договор от 1 юни 2010 г., 1 октомври 2009 г. и договор от 15 септември 2010 г. с ОЛИВА АД за наем съответно в бази кв. Лозово, Бургас; Стражица, В. Търново и Тервел със срок на договорите съответно 1 юни 2012 г., 1 октомври 2013 г. и 1 юли 2014 г.;
- Договор за наем с Мобилтел ЕАД от 1 септември 2005 г. за ползване на покривни пространства със срок 1 септември 2015 г.;
- Договор за наем с БТК Мобайл ЕООД от 17 май 2006 г. за ползване на покривни пространства със срок 17 май 2016 г., както и договор от 28 юни 2011 г. и срок 28 юни 2021 г.
- Към 31 декември 2012 г. Групата е страна по договор за оперативен лизинг на силози с Меджик Флейм ЕООД. Срокът на договора е до 31 март 2013 г., като договорено възнаграждение е фиксирано за м. Януари и променливо на база вход/изход на материални запаси за останалия период от договора.
- Договор за наем със Стеси ООД от 30 ноември 2007 г. за оперативен лизинг на помещения със срок 30 ноември 2013 г.

- Договор за наем със ЕТ Стоян Попов от 30 ноември 2007 г. за оперативен лизинг на помещения със срок 30 ноември 2013 г.
- Договор за наем със Интерпан ООД от 05 март 2013 г. за оперативен лизинг на помещения със срок 05 март 2014 г.

Към 31 декември 2012 г. някои от наемните суми са предплатени за срока на договорите.

14. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Групата включват земя и сгради, и машини и съоръжения трайно прикрепени към сградите, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Промените в балансовите стойности, представени в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	‘000 лв.
Брутна балансова стойност	
Салдо към 1 януари 2013 г.	910
Новопридобити активи:	
- трансфер от ползван от собственика имот	84 687
- чрез покупка	66
-чрез последващи разходи	1
Отписани активи	(1 926)
Прехвърляния в активи, държани за продажба	(617)
Салдо към 31 декември 2013 г.	83 121
Амортизация	
Салдо към 1 януари 2013 г.	-
Отписани активи	39
Прехвърляния в активи, държани за продажба	9
Амортизация	(1 462)
Салдо към 31 декември 2013 г.	(1 414)
Балансова стойност към 31 декември 2013 г.	81 707
	‘000 лв.
Брутна балансова стойност	
Салдо към 1 януари 2012 г.	-
Придобити чрез бизнескомбинация	294
Рекласифицирани от „Имоти, машини и съоръжения”	616
Салдо към 31 декември 2012 г.	910
Балансова стойност към 31 декември 2012 г.	910

В предходния период е отчетен инвестиционен имот включващ сграда представляваща клуб-ресторант и стол, която се намира в гр. Асеновград.

През месец декември е сключен договор за предварителна продажба на клуб-ресторант и стол с балансова стойност на инвестиционния имот 608 хил.лв. и цена по договора 1 205

хил. лв. Резултатът от сделката съгласно предварителния договор се очаква да бъде 597 хил. лв.

Балансовата стойност на инвестиционните имоти, заложен като обезпечение по собствени задължения (вж. пояснение 25), е представена, както следва:

	Земя ‘000 лв.	Сгради ‘000 лв.	Машини и съоръжения ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Балансова стойност 31 декември 2013 г.	24 363	21 538	15 286	61 187

През 2013 г. балансовата стойност на инвестиционните имоти, които са отчетени на разход за брак поради негодност за употреба е 1 886 хил. лв.

През 2013 г. съгласно решение на ръководството активи от групата на имоти, машини и съоръжения са рекласифицирани като инвестиционни имоти. Всички активи генериращи приходи от наем са рекласифицирани в група „Инвестиционни имоти”.

15. Финансови активи на разположение за продажба

Балансовата стойност на финансовите активи на разположение за продажба, е представена, както следва:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Инвестиции в акции и дялове в дружества		
Акции на ПОК ЦКБ Сила АД	7 200	-
ПФК Черно море	6 800	-
Тексим банк АД	887	887
Нико Комерс ООД	45	45
Заваръчни машини АД	28	54
Диализа Ямбол ООД	5	5
ДЦ Диализа Бургас ЕООД	5	5
ДЦ Диализа Пловдив ЕООД	5	5
Диализа Варна ЕООД	5	5
Вита консултинг ЕООД	5	5
Диализа София 1 ООД	4	4
Диализа София 5 ООД	4	4
Диализа Плевен ООД	4	4
Диализа Хасково ООД	4	4
ДЗСР “Огоста 2000” ООД, Монтана	1	1
Консорциум Геокомплекс ООД, София	1	1
Бесатур Риъл естейт ЕООД	-	1 197
Балансова стойност	15 003	2 226

Краткосрочните финансови активи са оценени по цена на придобиване, тъй като не се търгуват на активен публичен пазар.

16. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и неизползвани данъчни загуби и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2013	В резултат от бизнескомби- нация	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2013
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекучи активи				
Имоти, машини и съоръжения	10 996	-	(424)	10 572
Дългосрочни финансови активи	14	-	(23)	(9)
Инвестиции в дъщерни дружества	5 608	-	240	5 848
Текущи активи				
Търговски и други вземания	(1 168)	-	411	(757)
Краткосрочни финансови активи	880	-	32	912
Нетекучи пасиви				
Задължения към персонала	(117)	(11)	(2)	(130)
Финансови активи	(11)	(3)	-	(14)
Други провизии	(44)	-	(2)	(46)
Текущи пасиви				
Задължения към персонала	(85)	-	(11)	(96)
Лихви слаба капитализация	(625)	-	17	(608)
Неизползвани данъчни загуби	(414)	-	(168)	(582)
	15 034	(14)	(70)	15 090
Признати като:				
Отсрочени данъчни активи	(2 464)			(2 242)
Отсрочени данъчни пасиви	17 498			17 332
Нетно отсрочени данъчни пасиви	15 034			15 090

Отсрочените данъци за сравнителния период 2012 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2012	В резултат от бизнескомби- нация	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2012
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи				
Имоти, машини и съоръжения	10 249	-	747	10 996
Дългосрочни финансови активи	14	-	-	14
Инвестиции в дъщерни дружества	1 184	4 424	-	5 608
Текущи активи				
Търговски и други вземания	(13)	-	(1 155)	(1 168)
Краткосрочни финансови активи	-	-	880	880
Нетекущи пасиви				
Задължения към персонала	(7)	-	(110)	(117)
Финансови активи	-	-	(11)	(11)
Други провизии	-	-	(44)	(44)
Текущи пасиви				
Задължения към персонала	(30)	-	(55)	(85)
Лихви слаба капитализация	-	-	(625)	(625)
Неизползвани данъчни загуби	(278)	-	(136)	(414)
	11 119	4 424	(509)	15 034
Признати като:				
Отсрочени данъчни активи	(328)			(2 464)
Отсрочени данъчни пасиви	11 447			17 498
Нетно отсрочени данъчни пасиви	11 119			15 034

Всички отсрочени данъчни пасиви са включени в отчета за финансовото състояние.

17. Материални запаси

Материалните запаси, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Материали и консумативи	9 804	12 382
Стоки	4 465	2 648
Продукция	2 723	7 162
Незавършено производство	756	1 042
Материални запаси	17 748	23 234

През 2013 г. общо 31 153 хил. лв. (2012 г.: 14 962 хил. лв.), включително бракуваните материални запаси, от материалните запаси отчетени като разход в печалбата или загубата.

Към 31 декември 2013 г. материални запаси на Групата в размер на 3 910 хил. лв. (2012 г.: 4 876 хил. лв.) са предоставени като обезпечение на задължения към Централна Кооперативна Банка АД и УниКредит Булбанк АД по получени банкови заеми.

18. Краткосрочни финансови активи

Другите краткосрочни финансови активи през представените отчетни периоди включват различни инвестиции, които са държани за търгуване в краткосрочен период, както и предоставени заеми и лихви по тях.

		2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Финансови активи, държани за търгуване (отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата):			
- Ценни книжа	18.1	14 332	15 900
Заеми и вземания:			
Предоставени заеми		50 082	24 284
Вземания по лихви по предоставени заеми		6 320	4 895
Обезценка на главници и лихви по предоставени заеми		(894)	(896)
Предоставен обезпечителен депозит		9 000	-
Общо заеми и вземания		64 508	28 283
Общо краткосрочни финансови активи		78 840	44 183

Изменението в обезценката на вземанията може да бъде представено по следния начин:

		2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Салдо към 1 януари		896	2
Придобита / Изписана в резултат на бизнескомбинация		(2)	858
Начислена обезценка през периода		-	36
Салдо към 31 декември		894	896

18.1. Финансови активи държани за търгуване

Балансовата стойност на финансовите активи, държани за търгуване към 31 декември 2013 г., е както следва:

		2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Акции в Химснаб България АД		11 144	14 027
Акции в Супер Боровец Профърти Фонд АДСИЦ		2 876	
Акции в ЗПАД Армеец		306	306
Акции в Гамакабел АД		3	3
Акции в Софарма АД		3	3
Акции във Велграф Асет Мениджмънт АД		-	1 561
		14 332	15 900

18.2. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност

Следната таблица представя финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, в съответствие с йерархията на справедливата стойност. Тази йерархия групира финансовите активи в три нива въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. Йерархията на справедливата стойност включва следните нива:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и
- 3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

Финансовите активи и пасиви, оценявани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, са групирани в следните категории съобразно йерархията на справедливата стойност.

31 декември 2013 г.	Ниво 1 ‘000 лв.	Ниво 3 ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Активи			
Акции в Химснаб България АД	11 144	-	11 144
Акции в Гамакабел АД	3	-	3
Акции в Софарма АД	3	-	3
Акции в ЗПАД Армеец	-	306	306
Нетна справедлива стойност	11 150	306	11 456

31 декември 2012 г.	Ниво 1 ‘000 лв.	Ниво 3 ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Активи			
Акции в Химснаб България АД	14 027	-	14 027
Акции във Велграф Асет Мениджмънт АД	1 561	-	1 561
Акции в Гамакабел АД	3	-	3
Акции в Софарма АД	3	-	3
Акции в ЗПАД Армеец	-	306	306
Нетна справедлива стойност	15 594	306	15 900

Определяне на справедливата стойност на ниво 1

За финансовите активи и пасиви на Дружеството, класифицирани на ниво 1, се използват техники за оценяване, базирани на значима входяща информация, която се наблюдава на активни пазари. Началното салдо на финансовите инструменти, включени на това ниво, може да бъде равнено с крайното им салдо към отчетната дата, както следва:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Начално салдо	15 594	4 693
Продажби	(4 782)	-
Преоценка	338	-
Придобити в резултат на бизнескомбинация	-	10 901
Крайно салдо	11 150	15 594

Към 31 декември 2013 г. Групата притежава 337 689 бр. акции от капитала на Химснаб България АД, 1 124 бр. акции на Гамакабел АД и 1 290 бр. акции на Софарма АД. Всички пазарно търгувани капиталови инструменти са представени в български лева и са публично търгувани на Българска фондова борса АД. Справедливите стойности са били определени на база на техните борсови цени-продава към отчетната дата. През текущия период не са отчетени печалби или загуби във връзка с промяна в справедливата стойност на финансови активи от ниво 1.

Към 31 декември 2013 г. Групата има заложен 105 223 бр. акции от притежаваните инвестиции в капитала на Химснаб България АД съгласно договор за репо сделки с ЦКБ АД.

Определяне на справедливата стойност на ниво 3

За финансовите активи и пасиви на Дружеството, класифицирани на ниво 3, се използват техники за оценяване, базирани на значима входяща информация, която не е наблюдавана на активни пазари. Началното салдо на финансовите инструменти, включени на това ниво, може да бъде равнено с крайното им салдо към отчетната дата, както следва:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Салдо към 1 януари	306	-
Придобити в резултат на бизнескомбинация	-	306
Крайно салдо	306	306

Не е имало трансфери в или от ниво 3 през представените отчетни периоди.

18.3. Кредити и вземания

Групата има договори за предоставено временно финансиране със следните фирми:

	Падеж	Лихвен процент	Салдо по заемите	
			2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Кроне България АД	31 декември 2014 г.	5%	12 500	-
Дженерал сток инвестмънт	31 декември 2015 г.	7%	8 294	8 294
Кепитъл мениджмънт АДСИЦ	31 март 2013 г.	8%	7 650	-
Холдинг Варна АД	31 март 2013 г.	10%	7 650	-
Нордиус ЕООД	31 декември 2013 г.	8%	3 408	3 261

	Падеж	Лихвен процент	Салдо по заемите	
			2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Нефтена търговска компания ЕООД	31 декември 2014 г.,	6,5%	2 665	3 243
Дженерал сток инвестмънт ЕООД	26 октомври 2013 г.	10%	2 446	2 110
Акс 77 ЕООД	31 декември 2014 г.		1 500	1 500
Булагрохим ЕООД	31 декември 2014 г.	8%	1 281	6
Абас ЕООД	14 май 2015 г.	8%	1 117	1 117
Маримекс 77		12%	894	894
Българин милс ЕООД	1 година от датата на подписване на съответния договор	10%	238	-
Парк Билд ЕООД	31 декември 2014 г.	10%	192	149
Ескана Инвест 96 АД	31 декември 2014 г.	7%	74	325
Ахилея АД	1 година от датата на подписване на съответния договор	10%	60	34
Пампорово Пропърти ЕООД	31 декември 2014 г.	10%	35	35
Родна земя холдинг АД	1 година от датата на подписване на съответния договор	10%	-	2 288
НИК АД	18 април 2013 г.	10%	-	493
Medana Enterprise Inc.	31 декември 2012 г.		-	356
Други			78	179
			50 082	24 284

Към 31 декември 2013 г., Групата отчита вземане по предоставен заем на Маримекс 77 ЕООД в размер на 894 при 12 % годишна лихва. Лихвата и главницата се дължат на падежа на договора на една вноска. Поради несигурността за събираемост на вземането, заемът е обезпечен изцяло.

Към 31 декември 2013 г., част от предоставените заеми са с изтекъл падеж. Ръководството на Групата е предприело мерки за преговаряне условията по договорите относно тяхното погасяване. Към датата на изготвяне на този финансов отчет не е постигнато споразумение между страните.

Всички предоставени търговски договори са необезпечени.

19. Търговски и други вземания

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Търговски вземания, брутно	33 552	51 045
Обезценка на търговски вземания	(4 223)	(8 324)
Търговски вземания	29 329	42 721
Съдебни и присъдени вземания	1 744	451
Вземания по договори за цесии	19 226	27 152
Вземания по договори за покупко-продажба на акции	4 688	22 500
Други	392	365
Финансови активи	55 379	93 189

Данъчни вземания	2 301	45
Предплатени разходи	745	764
Предоставени аванси	139 460	151 765
Обезценка на предоставени аванси	(889)	-
Други вземания	701	939
Нефинансови активи	142 318	153 513
Търговски и други вземания	197 697	246 702

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски вземания и вземанията по предоставени аванси на Групата са прегледани относно индикации за обезценка. Някои търговски и вземания по предоставени аванси са били обезценени и съответната обезценка в размер на 8 985 хил. лв. (2012 г.: 8 985 хил. лв.) е била призната в консолидирания отчет за доходите на ред „Други разходи“. Обезценените вземания са били дължими главно от търговски клиенти, които са имали финансови затруднения.

Към 31 декември 2013 г. Групата отчита вземания по предоставени аванси в размер на 139 460 хил. лв. (2012 г.: 152 654 хил. лв.) основно във връзка със сключени договори за покупка на зърнени култури и други стоки.

Изменението в обезценката на вземанията може да бъде представено по следния начин:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Салдо към 1 януари	(8 319)	(3 705)
Отписани суми (несъбираеми)	4 177	3 477
Загуба от обезценка	(81)	(8 096)
Салдо към 31 декември	4 223	8 324

Анализ на необезценените просрочени търговски и други вземания е представен в пояснение 43.2.

Най-значимите търговски вземания към 31 декември са, както следва:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Нетекущи		
Предоставени аванси	-	30
Общо нетекущи търговски вземания	-	30

Текущи

Нико Комерс АД	7 775	8 889
Жасмин Агро ООД	7 522	11 600
Нефтена търговска компания ЕООД	1 281	13 101
Полисан АД	979	1 822
Зърнени Храни Силистра АД	964	-
Инпластрейд АД	932	1 024
ThyssenKrupp Mannex GmbH	808	-
Мивеко ЕООД Асеновград	702	548
Рост Инвест ЕООД	483	430

	2013	2012
	‘000 лв.	‘000 лв.
Неохим АД	444	159
ЦФ Гедис –Гърция	240	181
Агрополихим АД	224	108
ЗХ Белово	224	-
карбон Продактс ООД	198	207
Павлекс 97 ЕООД	158	158
Добруджански хляб АД	153	-
ВИП Билд 2000 ЕАД	152	152
ТПО-Варна-ЦППБО ООД	130	130
Св. Св. Константин и Елена Холдинг АД Варна	128	128
Пабай Турция	109	200
Ес енд Би Индъстрис ООД	77	154
Хипол Сърбия	46	345
Сидс ойл грейн ЕООД	23	485
Алмус Фарма ЕООД	-	1 672
МБАЛ Света Марина ЕАД	-	1 543
НСБАЛХЗ ЕАД	-	1 183
ЛИБРА АД	-	356
ЕТ Булперла 91	-	332
Голяма Добруджанска мелница ЕООД	-	275
Агроком ЕООД	-	211
МБАЛ ТОКУДА БОЛНИЦА СОФИЯ АД	-	192
МБАЛ РАХИЛА АНГЕЛОВА АД	-	163
МБАЛ БУРГАС АД	-	162
Други	9 800	5 135
Обезценка на търговски вземания	(4 223)	(8 324)
	29 329	42 721

20. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2013	2012
	‘000 лв.	‘000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
-български лева	4 570	4 071
-евро	102	604
-щатски долари	711	397
-унгарски форинти		1
Краткосрочни депозити	544	590
Блокирани парични средства (в български лева)	914	337
Пари и парични еквиваленти	6 841	6 000

Към 31 декември 2013 г. Групата има блокирани пари и парични еквиваленти в размер на 914 хил. лв., формирани както следва:

- Внесени суми по набирателни сметки по „Фонд за напускане” ЦКБ АД, Клон Плевен в размер на 315 хил. лв. Групата е задължена да открива набирателни

банкови сметки („Фонд за напускане“) и да внася средства по тях във връзка с възстановяване на разходи при напускане на концесионните площи. Сумите, акумулирани по тези сметки, могат да се използват само и единствено във връзка с дейностите по окончателно напускане на концесионната площ, след писмено уведомление на концедента до банката;

- Блокирана парична сума по депозит в ЦКБ АД, клон Химимпорт в размер на 597 хил. лв.;
- Други блокирани пари и парични еквиваленти в размер на 2 хил. лв.

Към 31 декември 2012 г. Групата има блокирани пари и парични еквиваленти в размер на 337 хил. лв., формирани както следва:

- Внесени суми по набирателни сметки по „Фонд за напускане“ ЦКБ АД, Клон Плевен в размер на 297 хил. лв. Групата е задължена да открива набирателни банкови сметки („Фонд за напускане“) и да внася средства по тях във връзка с възстановяване на разходи при напускане на концесионните площи. Сумите, акумулирани по тези сметки, могат да се използват само и единствено във връзка с дейностите по окончателно напускане на концесионната площ, след писмено уведомление на концедента до банката;
- 8 хил. лв. по сила на запорни съобщения и по изпълнителни листи във връзка с неплатени задължения към търговски контрагенти;
- Други блокирани пари и парични еквиваленти в размер на 32 хил. лв.

21. Активи и групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба

Ръководният орган на Групата е взел решение от 30 януари 2010 г., при благоприятни икономически условия, да се освободи от някои дълготрайни активи в определени зърнобази (сгради, машини и др.), които към настоящия момент, от една страна формират значителни разходи за Групата, свързани с тяхната амортизация, а от друга страна приходите, които се реализират при отдаването им под наем не са достатъчни, за да покрият разходите по тяхната поддръжка. Съгласно МСФО 5 за да ги класифицира като активи държани за продажба, ръководството е съблюдало следните критерии: предприятието се е ангажирало с план за продажба; активът е годен за незабавна продажба; започнала е активна програма за намиране на купувачи; за актива се търси продажба по пазарни цени.

Въз основа на предварителен договор за продажба на недвижим имот от дата 09 декември 2013 г., Групата е рекласифицирала недвижимими имоти, представляващи сграда „Здравна служба“ с балансова стойност 351 хил. лв. и преоценъчен резерв - 283 хил. лв. и масивна сграда столова с кухня и ресторант в активи, държани за продажба. Продажната стойност на сградата по предварителния договор е 853 хил. лв. Срокът за финализиране на условията и начина на продажба е 31 март 2014 г. Справедливата стойност на инвестиционния имот към 31.12.2013 г. е в размер на 1 205 хил. лв., а на сградата „Здравна служба“ 850 хил. лв. Справедливата стойност е определена по експертно мнение на база пазарен подход на оценка.

Към 31 декември, активите, класифицирани като държани за продажба са представени както следва:

Балансова стойност на активите по местонахождение по обекти	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Бургас	21 492	21 498
Карапелит	5 663	5 663
Кайнарджа	2 314	2 314
Д. Церовене	2 238	2 238
Балчик крайморски регион	2 182	2 182
Нова Загора	1 901	1 901
Русе	932	932
Александрово	362	362
Камено	213	213
Загорци	204	204
Летница	114	114
Захарна фабрика	-	2 122
Други	959	-
	38 574	39 743

С протоколи от 21 декември 2012 г. Управителния и Надзорния съвет на Зърнени храни България АД приема решение за внасянето на апортна вноска в капитала на Ти Ей Би Рийъл естейт ЕООД, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. Фредерик Жолио Кюри № 20, ет. 10, регистрирано в Агенцията по вписванията с ЕИК 200448023. Апортната вноска представлява недвижим имот собственост на Групата, находящ се в Захарна фабрика. На 3 януари 2013 г. апортната вноска е вписана в Агенцията по вписванията към Търговския регистър. Срещу внесения като апортна вноска недвижим имот „Захарна фабрика”, Зърнени храни България АД записва 22 635 дяла по 100 /сто/ лева всеки. На 30 април 2013 г. е продадено участието в „Ти Ей Би Рийъл Естейт” ООД за сумата от 2500 хил. лв. Прехвърлянето на дружествените дялове е вписано в Търговски регистър по партидата на „Ти Ей Би Рийъл Естейт” ООД на 13 юни 2013 г.

Съгласно фактура и приемо - предавателен протокол от дата 22 август 2013 г. са продадени 2 бр. резервоари с балансова стойност 3 хил. лв., находящи се в база „Бургас” за общата сума от 8 хил. лв.

През 2013 г. Групата сключва мандатно споразумение с ЦКБ АД, като последния се ангажира да действа като финансов консултант, който да идентифицира, осъществи контакт и посредничи на заинтересован потенциален купувач да закупи сгради, терени и трайно прикрепени постройки, находящи се в зърнобаза „Нова Загора”, собственост на Групата (обща балансова стойност на сгради и терени „Нова Загора” 1 387 хил. лв.). Като гаранция за изпълнение на поетите ангажименти ЦКБ АД превежда авансово сумата от 1 400 хил. лв., явяваща се най-ниската възможна цена на посочената зърнобаза.

През 2013 г. балансовата стойност на активите, класифицирани като държани за продажба, които са отчетени на разход за брак поради негодност за употреба, е 3 хил. лв. (2012 г.: 0 хил. лв.).

Балансовата стойност на продадените активи, класифицирани като държани за продажба, е 2 125 хил. лв. (2012 г.: 0 хил. лв.).

Балансовата стойност на активите предназначени за продажба, се състои от:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Нетекущи активи		
Имоти, машини и съоръжения	37 966	39743
Инвестиционни имоти	608	
Активи, класифицирани като държани за продажба	38 574	39 743

Паричните потоци, генерирани от групата за освобождаване, могат да бъдат представени, както следва:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Получен гаранционен депозит	1 400	-
Получени средства по продажбата на ДМА	2 505	-
Възстановени гаранционни депозити	-	(8 156)
Възстановени аванси по продажба на вещно право на строеж	-	(810)
Парични потоци от преустановени дейности	3 905	(8 966)

Към 31 декември 2013 г. Ръководството на Групата продължава да води преговори с потенциални клиенти за покупко-продажба на активите.

Балансовата стойност на активите, класифицирани като държани за продажба, заложен като обезпечение по собствени задължения, е представена, както следва:

	Земя ‘000 лв.	Сгради ‘000 лв.	Машини и съоръжения ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Балансова стойност				
31 декември 2013 г.	750	2 920	2 752	6 422

Освен посочените по-горе суми, Групата има учредени особени залози върху свои активи, класифицирани като държани за продажба в полза на Българска банка за развитие АД и Юробанк България АД, Алфа Банк АД, както и в полза на ЦКБ АД по договор за заем с кредитополучател Цитисиме Трейд ЕООД. Балансовата стойност на активите е представена, както следва:

	Земя ‘000 лв.	Сгради ‘000 лв.	Машини и съоръжения ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Балансова стойност				
31 декември 2013 г.	3 373	6 077	2 347	11 797
31 декември 2012 г.	1 056	5 289	524	6 869

22. Собствен капитал

22.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството се състои от 195 660 287 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на

получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Дружеството.

	2013	2012
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	195 660 287	170 785 600
Емисия на акции	-	24 874 687
Брой издадени и напълно платени акции	195 660 287	195 660 287
Общ брой акции, оторизирани на 31 декември	195 660 287	195 660 287

През 2012 г. Дружеството майка издава 24 874 687 броя акции, които представляват 12,71 % от всички издадени акции на Дружеството към 31 декември 2012 г. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас на общото събрание на акционерите на Дружеството.

Списъкът на основните акционери на Дружеството е представен, както следва:

	31 декември 2013	31 декември 2013	31 декември 2012	31 декември 2012
	Брой акции	%	Брой акции	%
Химимпорт АД	124 588 577	63,68	123 563 577	63,15
Други юридически лица	60 506 510	30,92	62 070 221	31,72
Физически лица	10 565 200	5,40	10 026 489	5,13
	195 660 287	100	195 660 287	100

22.2. Други резерви

Всички суми са в '000 лв.	Законови резерви	Премиен резерв	Други резерви	Общо
Салдо към 1 януари 2013 г.	17 079	16 113	12 739	45 931
Трансформиране на печалба в резерви	-	-	1 775	1 775
Салдо към 31 декември 2013 г.	17 079	16 113	14 514	47 706

Всички суми са в '000 лв.	Законови резерви	Премиен резерв	Други резерви	Общо
Салдо към 1 януари 2012 г.	17 079	-	10 138	27 217
Емисия на акции	-	16 113	-	16 113
Трансформиране на печалба в резерви	-	-	2 601	2 601
Салдо към 31 декември 2012 г.	17 079	16 113	12 739	45 931

Съгласно Решение на общо събрание на акционерите от 28 юни 2013 г. е взето решение 1 775 хил. лв. от неразпределената печалба на Дружеството да бъде отнесена към фонда резервен. (2012 г.: 2 601 хил. лв. съгласно решение на ОСА от 28 август 2012 г.)

През 2012 г. е извършено увеличение на капитала съгласно решение на извънредно Общо събрание на акционерите от 30 ноември 2012 г. и във връзка с договор за преобразуване чрез вливане по чл. 262д от Търговския закон от 31 август 2012 г. и анекс

№1 към него от 11 октомври 2012 г. сключени между Зърнени храни България АД и Химимпорт Груп ЕАД. Вливането е извършено при условията на универсално правоприемане. Във връзка с горепосочения договор, Дружеството емитира 24 874 687 бр. нови безналични, непривилегирани, поименни акции, с право на глас, с право на ликвидационен дял, с номинална стойност от 1 лв. и с емисионна стойност от 2,70 лв. за всяка една. В резултат на вливането е формиран премиен резерв в размер на 16 113 хил. лв.

23. Провизии

Всички провизии, отразени в отчета за финансовото състояние на Групата, се считат за дългосрочни, тъй като са свързани с провизиране на разходи по „Фонд за напускане” във връзка с концесионните договори на Групата.

Балансовите стойности на провизиите могат да бъдат представени, както следва:

	Фонд за напускане
	‘000 лв.
Балансова стойност към 31 декември 2012 г.	438
Допълнителни провизии	28
Балансова стойност към 31 декември 2013 г.	466

Провизии за „Фонд за напускане” по находища:	2013	2012
	‘000 лв.	‘000 лв.
Тюленово	90	90
Селановци	66	64
Долни Дъбник	57	57
Долни Луковит	57	57
Бутан Юг	42	39
Горни Дъбник	49	32
Маринов Геран	23	23
Бърдарски Геран	20	19
Староселци	19	19
Българево	16	16
Долни Луковит – запад	18	15
Дуранкулак	9	7
Балансова стойност	466	438

24. Възнаграждения на персонала

24.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2013	2012
	‘000 лв.	‘000 лв.
		Преизчислен
Разходи за заплати	(14 969)	(6 667)
Разходи за социални осигуровки	(2 557)	(1 083)
Разходи за обезщетения при пенсиониране	(197)	9
Разходи за компенсирани отпуски, нетно	(366)	(20)
Разходи за персонала	(18 089)	(7 761)

24.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Обезщетения по Кодекса на труда	1 125	1 037
Нетекущи пенсионни и други задължения към персонала	1 125	1 037
Текущи:		
Задължения за заплати	1 028	1 113
Задължения за социални осигуровки	538	477
Задължения за неизползвани отпуски	589	548
Обезщетения по Кодекса на труда	172	129
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	2 327	2 267

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи и бивши служители на Групата, които следва да бъдат уредени през 2014 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и различни пенсионни плащания. Тъй като нито един служител няма право на по-ранно пенсиониране, останалата част от пенсионните задължения се счита за дългосрочна.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Провизии за пенсиониране в началото на годината	1 166	49
Увеличение/(Намаление) на провизиите в резултат на бизнескомбинация	-	1 067
Увеличение на провизиите в резултат на служители, навършващи възрастта за пенсиониране в следващите пет години	291	194
Изплатени обезщетения на персонала	(160)	(144)
Провизии за пенсиониране в края на годината	1 297	1 166

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са, както следва:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 1 януари	1 166	49
Увеличение/(Намаление) на провизиите в резултат на бизнескомбинация	-	1 067
Разходи за текущ трудов стаж	125	205
Разходи за лихви	60	4
Актюерски загуби	106	(15)
Изплатени доходи	(160)	(144)
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	1 297	1 166

25. Заеми

Заемите включват следните финансови пасиви:

	Текущи		Нетекущи	
	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:				
Облигационен заем	1 183	-	11 735	11 735
Банкови заеми	30 990	37 360	27 728	14 988
Търговски заеми	9 835	6 961	777	1 106
Лихви	2 783	2 975	98	367
Общо балансова стойност	44 791	47 296	40 338	28 196

25.1. Заеми, отчитани по амортизирана стойност

25.1.1. Облигационен заем

На 02 февруари 2009 г. е обявено съобщение за сключен облигационен заем със следните параметри:

- Емитент, издател на емисията – Асенова крепост АД
- Дата на емитиране - 30 януари 2009 г.;
- Размер на облигационната емисия – 6 000 000 EUR;
- Брой облигации - 6 000 броя;
- Срок на емисията – 30 януари 2015 г.;
- Валута – EUR;
- Лихва – 11% проста годишна лихва;
- Период на лихвено плащане – веднъж на шестмесечие на 30 януари и 30 юли

Плащанията по облигационния заем се обслужват от Централен Депозитар АД. Първата дата на падеж на главнично плащане е 30 януари 2015 г.

През отчетния период разходите за лихви по облигационния заем в размер на 1 291 хил. лв. и другите разходи свързани с него в размер на 101 хил.лева са отразени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

За обезпечение на вземанията по облигационния заем Групата е сключила застраховка ”Финансов риск” със ЗАД Армеец. Застраховката е направена в полза на Банката

довереник Юробанк и ЕФ Джи България. Рисковата експозиция в размер на 9 960 хил.евро, включваща единична рискова експозиция за купонна шестмесечна лихва в размер на 330 хил.евро за всеки падеж на лихвено плащане и единична експозиция на главница при падеж на Облигационна емисия на 30 януари 2015 г. в размер на 6 000 хил. евро.

Разходите по емисията на облигациите в размер на 3 хил. лв. са включени в първоначалната оценка на задължението, като са приспаднати от сумата на финансовия пасив. Същите се признават като текущ финансов разход на линейна база.

25.1.2. Други банкови заеми

Към 31 декември 2012 г. банковите заеми могат да бъдат представени както следва:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
УниКредит Булбанк АД	16 200	16 200
Българска банка за развитие АД	13 896	-
Алфа Банк АД	10 920	15 288
Банка ДСК ЕАД	9 000	10 000
Ланденсбанк Баден-Вюртенберг	6 808	9 327
Юробанк и еф джи България АД	2 493	2 467
	59 317	53 282
Сконтто по банкови заеми		
Общо балансова стойност	(599)	(934)
	58 718	52 348

Банков револвиращ кредит:

- Име на кредитора – Банка ДСК ЕАД;
- Договор от дата – 28 януари 2008 г.;
- Лихвен процент – 1 месечен SOFIBOR плюс 6 пункта надбавка;
- Падеж – 25 януари 2017 г.
- Погасителен план: 6 вноски по 750 000 лв., а останалата част еднократно на падежа;
- Обезпечение – ипотеки на недвижими имоти, машини, съоръжения и оборудване, по реда на Закона за особените залози залог върху дълготрайни материални активи.;
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева);

Банков револвиращ кредит

- Име на кредитора – Ланденсбанк Баден-Вюртенберг;
- Договор от дата – 10 ноември 2006 г.;
- Лихвен процент – 1 месечен EURIBOR плюс 0,875 пункта надбавка;
- Падеж – 30 април 2015 г.;
- Погасителен план - 3 равни вноски от 328 726.45 евро;
- Валута, в която се извършват плащанията - EUR (евро)

Банков револвиращ кредит

- Име на кредитора – Ланденсбанк Баден-Вюртенберг;
- Договор от дата – 29 август 2008 г.;

- Лихвен процент – 1 месечен EURIBOR плюс 0,875 пункта надбавка;
- Падеж, съгласно последен анекс – 28 август 2017 г.;
- Погасителен план - 8 равни вноски от 159 321.43 евро на 28-о число на шестмесечие;
- Валута, в която се извършват плащанията - EUR (евро).

Банков револвиращ кредит

- Име на кредитора – Ланденсбанк Баден-Вюртенберг;
- Договор от дата – 16 ноември 2006 г.;
- Лихвен процент – 1 месечен EURIBOR плюс 0,875 пункта надбавка;
- Падеж – 28 август 2017 г.;
- Погасителен план - 8 равни вноски от 152 538.23 евро на 28-о число на шестмесечие.
- Валута, в която се извършват плащанията - EUR (евро)

Банков револвиращ кредит

- Име на кредитора – УниКредит Булбанк АД;
- Договор от дата – 28 август 2007 г.
- Лихвен процент – 1 седмичен SOFIBOR плюс 3 пункта надбавка;
- Падеж, съгласно последен анекс – 30 ноември 2013 г.;
- Погасителен план - еднократно на датата на падежа
- Обезпечение – ипотечи на недвижими имоти, машини и съоръжения по реда на Закона за особените залози.
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN.

Банков револвиращ кредит

- Име на кредитора – УниКредит Булбанк АД;
- Договор от дата – 28 август 2007 г.;
- Лихвен процент – 1 седмичен SOFIBOR плюс 3,5 пункта надбавка;
- Падеж – 20 септември 2013 г.;
- Погасителен план: еднократно на датата на падежа
- Обезпечение – ипотечи на недвижими имоти, по реда на Закона за особените залози; залог върху материални запаси и бъдещи вземания;
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN.

Към 31 декември 2013 г. заемите с УниКредит Булбанк АД са с изтекъл падеж. Към датата на изготвяне на финансовите отчети е подписан договор за поемане на кредитни задължения между Зърнени храни грейн ЕООД и УниКредит Булбанк АД. През месец януари 2014 г. дългът на Дружеството (главници, лихви, такси, комисионни и разноски) по двата договора е изцяло погасен. За повече информация, вж. пояснение 45.

Банков кредит

- Име на кредитора – Алфа Банк АД;
- Договор от дата – 16 март 2011 г.;
- Лихвен процент – 12 месечен EURIBOR плюс 6 пункта надбавка;
- Падеж – 31 декември 2015 г.;
- Погасителен план:
  - до 31 декември 2013 г.: 1 116 667 eur.;
  - до 30 юни 2014 г.: 1 116 667 eur.;

- до 31 декември 2014 г.: 1 116 667 eur.;
- до 30 юни 2015 г.: 1 116 667 eur.;
- до 31 декември 2015 г.: 1 116 664 eur.;
- Обезпечение – ипотека на недвижими имоти, залог на дълготрайни материални активи по реда на Закона за особените залози, собственост на Дружеството; ипотека на недвижими имоти, собственост на едноличния собственик на капитала.
- Валута, в която се извършват плащанията – EUR (евро).

Банков кредит:

- Име на кредитора – Българска банка за развитие АД;
- Лихвен процент – 3 месечен SOFIBOR плюс 3 пункта надбавка, но не по-малко от 6.5%;
- Падеж – 22 май 2023 г.;
- Погасителен план:
  - Първа вноски в размер на 600 000 лева със срок на погасяване до 20 май 2015 г.;
  - 16 шестмесечни вноски по 900 000 лева дължими съответно до 20 ноември и до 20 май всяка година до окончателното изплащане на заема на 22 май 2023 г.
- Обезпечение – ипотека на недвижими имоти, залог на дълготрайни материални активи по реда на Закона за особените залози, собственост на Дружеството; ипотека на недвижими имоти, собственост на едноличния собственик на капитала.
- Валута, в която се извършват плащанията – лева.

Към 31 декември 2013 г. разходите по платени еднократни такси в размер на 59 хил. лв. (2012 г.: 85 хил. лв.) са включени в оценката на задължението като са приспаднати от сумата на финансовия пасив. Същите се признават като текущ финансов разход на линейна база.

Банков кредит:

- Име на кредитора – Българска банка за развитие АД;
- Договор от дата – 21 юни 2013 г.;
- Лихвен процент – 3 месечен SOFIBOR плюс 3 пункта надбавка, но не по-малко от 6,5%;
- Падеж – 19 май 2014 г.;
- Усвоена част – 4 457 хил. лв.
- Погасителен план:
  - погасяване на дължимата сума до 19 май 2014 г.
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева)

На 16 май 2013 г. Групата сключва договор за заместване и встъпване в дълг с Юробанк България АД. Съгласно условията на договора, Дружеството поема задълженията на Зърнени храни България АД по договор за банков кредит No 100-342/10.08.2006 г. и всички анекси към него. Към момента на прехвърляне общата сума на главницата възлиза на 2 493 хил. лв. Основните параметри на кредита са както следва:

- Име на кредитора – Юробанк България АД;
- Договор от дата – 16 май 2013 г.;
- Лихвен процент – 3 месечен SOFIBOR плюс 5 пункта надбавка;

- Падеж – 10 април 2016 г.;
- Усвоена част – 2 493 хил. лв.;
- Погасителен план:
  - 23 /двадесет и три/ равни месечни вноски, всяка една от които в размер на 104 000 /сто и четири хиляди/лева за периода от 10 май 2014 г. до 10 март 2016 г. и една последна изравнителна месечна вноска от 101 000 /сто и една хиляди/ лева, дължима на 10 април 2016 г.;
- Валута, в която се извършват плащанията – BGN (лева);

Банковите заеми на Дружеството са обезпечени със залог на имоти, машини и съоръжения, собственост на компанията-майка и други свързани лица.

25.2. Търговски заеми

Към 31 декември 2013 г. Дружеството е получател по следните заеми:

	Падеж	Лихвен процент	Задължение по заема към 31 декември	
			2013 '000 лв.	2012 '000 лв.
Кепитъл Мениджмънт АДСИЦ	31 декември 2014 г.	между 8% и 10%	5 665	5 582
Техноимпортекспорт АД	12 юли 2014 г. 12 декември 2014 г.	6 %	3 795	-
Дар Трейд ЕООД	01 март 2016 г.	12%	596	1 056
Стени 56 ЕООД	31 декември 2014 г.	10 %	373	-
Агрохолдинг Ловико АД	30 август 2013 г.	8 %	-	393
СПАРГ ООД	31 август 2012 г.	11,7 %	-	314
Българскиан Грейн ЕООД	19 ноември- 28 декември 2013 г.	8 %	-	124
Родна земя холдинг АД	23 юли – 08 август 2013 г.	10%		166
Рум ЕООД	16 май 2013г	36%		140
Нефтена Търговска Компания ЕООД	31 декември 2013 г.	11%		32
Агрохолдинг София АД	10 юли 2013 г.	10%		29
Велграф Асет Мениджмънт АД	10 ноември 2012 г.	10 %		-
Хиберния Витела АД	11 ноември 2012 г.	11,7 %		-
Други			183	231
			10 612	8 067

Балансовата стойност на търговските заеми се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

За обезпечаване на получените заеми от Кепитъл Мениджмънт АДСИЦ Групата е заложила активи от групата на имоти, машини и съоръжения. Информация за балансовата стойност на заложените активи е посочена в пояснение 12. Всички останали получени търговски заеми са необезпечени.

Получените търговски заеми са необезпечени.

26. Търговски и други задължения

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Търговски задължения	-	128
Финансови пасиви	-	128
Финансирания	2 013	26
Нефинансови пасиви	2 013	154
Нетекущи търговски и други задължения	2 013	154
Текущи:		
Търговски задължения	7 934	9 919
Задължения по гаранционен депозит	30 649	30 649
Аванси за възстановяване	2 883	3 483
Задължения по договори за цесия	3 001	2 237
Концесионно възнаграждение	1 698	1 348
Други задължения	321	339
Задължения за неустойки	51	-
Финансови пасиви	46 537	47 975
Данъчни задължения	2 143	2 428
Финансирания	299	-
Аванси за стоки и услуги	268	1 929
Приходи за бъдещи периоди	153	445
Други задължения	5 001	3 644
Нефинансови пасиви	7 864	8 446
Текущи търговски и други задължения	54 401	56 421

Търговските задължения, отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние, включват:

Търговските задължения, отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние, включват:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Аванси	-	128
Други	2 013	26
	2 013	154
Текущи:		
Лориян ЕООД	948	963
Супер Боровец пропърти инвестмънт АД	570	-
Еко България АД	531	-
Факторинг с Еф джи Юробанк	450	715
Каскада ЕООД	427	450
Контрол и инженеринг ЕООД	408	-
ЕДК София	369	221
Синтезия ООД	348	309
ТИМ ЕАД	315	-
Ромпетрол България АД	308	252

	2013	2012
	'000 лв.	'000 лв.
Петробул БГ ЕООД	304	281
Интералис Кемикълс ЕАД	159	617
Новакем ООД	92	176
ЕВН Електроснабдяване АД	28	227
Octa Pharma AG	-	1 027
Стимекс ЕООД	-	903
Бългериан грейн ЕООД	-	715
Сименс ЕООД	-	684
Фармаконс АД	-	332
Унифарм АД	-	307
AVT	-	303
GRIFOLS BIOTHERAPEUTICS	-	300
Монтажи Варна АД	-	260
Хипол Сърбия	-	196
Други задължения	2 677	681
	7 934	9 919

Към 31 декември 2013 г. задълженията по получен гаранционен депозит са формирани по договор за покупко-продажба на финансови активи с Цитисиме трейд ЕООД.

По съществените търговски задължения могат да бъдат представени по следния начин:

Към 31 декември 2013 г. Задължението за Факторинг с Еф джи Юробанк представлява факторинг на търговски вземания с регрес. Тъй като не всички рискове и изгоди свързани с търговски вземания се прехвърлят заедно с прехвърлянето на финансовите активи, Дружеството не отписва тези финансови активи до получаването на паричните потоци от крайния клиент.

Задължението към Контрол Инженеринг ЕАД е съгласно договор от 21.12.2013 г. за покупко-продажба на 784 735 поименни безналични акции от капитала на „Супер Боровец Пропърти Фонд“ АДСИД.

Задължението към Супер Боровец Пропърти Инвестмънт ЕАД е съгласно договор от 21.12.2013 г. за покупко-продажба на 1 095 265 поименни безналични акции от капитала на „Супер Боровец Пропърти Фонд“ АДСИД.

Задължения към Родна земя холдинг АД в размер на 132 хил. лв. по договор за песия от 1 октомври 2013 г.

По съществената част от другите задължения представляват задължение за неустойка към Сидс ойл грейн ЕООД в размер на 1 953 хил. лв.

Нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

27. Приходи от продажби

Приходите от продажби на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Приходи от продажба на продукция	71 197	24 239
Приходи от продажба на стоки	41 973	18 066
Приходи от предоставяне на услуги	5 066	1 696
Приходи от наеми	2 761	2 117
Приходи от продажба на материали	430	248
Морско-технически услуги	51	29
Обработка на товари	-	503
Други приходи от продажби	777	1 030
	122 255	47 928

28. Други приходи

Другите приходи на Групата включват:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Приходи от преоценка на дълготрайни активи	2 127	-
Отписани задължения	1 239	400
Приходи от префактурирани доставки	14	177
Приходи от неустойки	5	1 040
Други	545	82
	3 930	1 699

29. Печалба от продажба на нетекущи активи

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Имоти, машини и съоръжения		
Приходи от продажба	141	55
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	(121)	(70)
	20	(15)
Активи, държани за продажба		
Приходи от продажба	2 508	2 790
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	(2 125)	(2 163)
	383	627
Инвестиционни имоти		
Приходи от продажба	3	-
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	(2)	-
	1	-
Общо печалба от продажба на нетекущи активи	404	612

30. Разходи за материали

Разходите за материали включват:

	2013	2012
	‘000 лв.	‘000 лв.
Разходи за основни суровини и материали	(24 520)	(9 733)
Разходи за горива	(4 130)	(1 529)
Разходи за електрическа енергия	(3 295)	(1 432)
Разходи за резервни части и смазочни материали	(1 591)	(415)
Разходи за вода	(84)	(55)
Разходи за канцеларски материали	(55)	(18)
Разходи за спомагателни материали	(21)	(114)
Други разходи за материали	(857)	(333)
	(34 553)	(13 629)

31. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:

	2013	2012
	‘000 лв.	‘000 лв.
Концесионни възнаграждения	(3 228)	(1 634)
Разходи за наеми	(657)	(152)
Транспортни услуги	(637)	(143)
Разходи за такси	(581)	(315)
Консултантски услуги	(456)	(7)
Разходи за застраховки	(417)	(233)
Разходи за абонаментни услуги	(255)	(91)
Разходи за ремонт и поддръжка	(210)	(168)
Независим финансов одит	(201)	(82)
Разходи за телефонни услуги и комуникации	(188)	(96)
Разходи за реклама	(132)	(34)
Правни разходи	(43)	(269)
Разходи за охрана	-	(16)
Обучение и квалификация	-	(3)
Други разходи за външни услуги	(1 998)	(792)
	(9 003)	(4 035)

32. Други разходи

Другите разходи на Групата включват:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Разходи за неустойки и забави, глоби и санкции	(3 434)	(815)
Брак и ликвидация на активи	(2 293)	(5 782)
Обезценка на разходи за търсене и проучване	(971)	
Разходи за данъци	(611)	(694)
Отписани и обезценени вземания	(312)	(10 075)
Разходи за командировки	(197)	(15)
Обезценка на репутация	(178)	(287)
Представителни разходи	(91)	(62)
Дарение	-	(19)
Съдебни разходи	-	(9)
Други разходи	(1 172)	(610)
	(9 259)	(18 368)

33. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

Финансови разходи	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Разходи за лихви по финансов лизинг	(9)	(20)
Разходи по заеми, отчитани по амортизирана стойност:		
Субординиран дълг от акционер	(1 337)	(202)
Други заеми по амортизирана стойност	(9 829)	(5 637)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(11 175)	(5 859)
Капитализирани разходи за лихви	257	-
Загуби от задължения в чуждестранна валута, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата		(1)
Загуба от валутни сделки	(19)	(989)
Други финансови разходи	(2)	(3 399)
Общо Финансови разходи	(10 939)	(10 248)

Финансови приходи	2013	2012
	‘000 лв.	‘000 лв.
Приходи от лихви върху пари и парични еквиваленти		8
Приходи от лихви върху финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	7 179	7 562
Общо приходи от лихви по финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	7 179	7 570
Печалба от продажба на финансови активи	8 295	14 351
Приходи от покупко-продажба на финансови инструменти	-	620
Други финансови приходи	856	186
Общо финансови приходи	16 330	22 727

Печалбата от продажба на финансови активи през 2013 г. в размер на 8 295 хил. лв. е формирана в резултат продажба на акции на дъщерните дружества Петрохим трейд АД и Орграхим Трейдинг 2008 ООД.

Печалбата от продажба на финансови активи през 2012 г. в размер на 14 351 хил. лв. е формирана в резултат от продажба на дружествени дялове, операции по покупко - продажба на разчети по търговски вземания и др. вземания, както и от уреждане на задължения срещу прихващане на вече закупени финансови активи. На 21 декември 2012 г. са продадени 47 000 дяла с номинална стойност 100 лв. за дял, представляващи 100 процента от капитала на Пампорово Пропърти ЕООД. В резултат на сделката Групата реализира печалба в размер на 10 600 хил. лв.

Към 31 декември 2012 г. печалбите от покупко-продажба на финансови инструменти в размер на 620 хил. лв. са формирани по договор за песия с Маримекс 77 ЕООД.

34. Други финансови позиции

Другите финансови позиции включват:

	2013	2012
	‘000 лв.	‘000 лв.
Промяна в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, класифицирани като държани за търгуване.	2 237	-
Банкови такси и комисионни	(1 008)	(559)
Загуба от промяна във валутните курсове по вземания и задължения	(1 248)	(564)
Други	(13)	(180)
Други финансови позиции	(32)	(1 303)

35. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на ефективната данъчна ставка в размер на 10 % (2012 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Печалба преди данъчно облагане	17 470	4 674
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци	(1 747)	(467)
Данъчен ефект от:		
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане	1 344	123
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели	(1 813)	(478)
Текущ разход за данъци върху дохода	(2 216)	(822)
Отсрочени данъчни разходи:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(70)	593
Приспадане на данъчни загуби	-	1
Разходи за данъци върху дохода	(2 286)	(228)

Пояснение 16 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход.

36. Доход на акция

Основният доход на акция е изчислен, като за числител е използвана нетната печалба, подлежаща на разпределение между акционерите на предприятието майка.

Средно претегленият брой акции, използван за изчисляването на основния доход на акция, както и нетната печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, е представен, както следва:

	2013	2012
Печалба, подлежаща на разпределение (в лв.)	15 786 000	4 456 000
Средно претеглен брой акции	195 660 287	171 602 164
Основен доход на акция (в лв. за акция)	0,08	0,03

37. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата включват нейните собственици, ключовия управленски персонал и други свързани лица, описани по-долу.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции. Всички текущи вземания и задължения на Дружеството от свързани лица се очаква да бъдат уредени в срок до 12 месеца от датата на изготвяне на финансовия отчет на Дружеството.

37.1. Сделки със собствениците

	2013	2012
	'000 лв.	'000 лв.
- покупки на услуги	(51)	-
- покупка на активи	(6 804)	-
- възстановен заем на собственици	(40)	(4 289)
- възстановен заем от собственици	-	9 809
- прихващане на лихви и услуги	2 658	-
- други приходи	11	-
- погасен заем	(10 882)	-
- получен заем	158 458	22 316
- предоставен заем	(163 478)	(3 493)
- приходи от лихви	1 950	4 755
- разходи за лихви	(3 682)	(226)

37.2. Сделки с асоциирани предприятия

	2013	2012
	'000 лв.	'000 лв.
- получен дивидент	46	-

37.3. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2013	2012
	'000 лв.	'000 лв.
- продажба на услуги	262	4
- други приходи	25	-
- продажба на активи	4 184	-
- покупка на услуги	(1 394)	(129)
- покупка на активи	(185)	(78)
- възстановен заем от други свързани лица	-	5 765
- приходи от лихви	4	1 336
- разходи за лихви	(2 036)	(1 024)
- получени заеми, депозити и валутни сделки	185 417	118 512
- изплатени заеми и валутни сделки	(176 735)	(132 729)

37.4. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на дружеството-майка включва членовете на управителния съвет и надзорния съвет. Възнагражденията на ключовия управленски персонал в дружеството майка включват следните разходи:

	2013	2012
	'000 лв.	'000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати	(184)	(234)
Разходи за социални осигуровки	(1)	(7)
Общо възнаграждения	(185)	(241)

38. Разчети със свързани лица в края на годината

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Нетекущи		
Вземания от:		
- други свързани лица	-	30
Общо нетекущи вземания от свързани лица	-	30
Текущи		
Вземания от:		
- собственици	54 879	56 184
- асоциирани	629	592
- други свързани лица	14 277	15 936
Общо вземания от свързани лица	69 785	72 810
Нетекущи		
Задължения към:		
- собственици	937	854
- управленски персонал	21	27
- други свързани лица	4 115	3 375
Общо нетекущи задължения към свързани лица	5 073	4 256
Текущи		
Задължения към:		
- собственици	9 276	19 015
- дружества отчитани по метода на собствения капитал	262	262
- други свързани лица под общ контрол	192 486	196 563
Общо текущи задължения към свързани лица	202 024	215 840
 Общо задължения към свързани лица	 207 097	 220 096

Текущите вземания от собственици представляват вземане от Химимпорт Инвест АД в размер на 37 739 хил. лв. и вземане от Химимпорт АД в размер на 17 140 хил. лв.

Текущите вземания от асоциирани предприятия в размер на 629 хил. лв. представляват вземане от Каварна газ ООД съгласно договор за временна финансова помощ.

Текущите вземания от други свързани предприятия представляват вземания в размер на 9 417 хил. лв. чуждестранна дейност Либия; вземане от Консорциум Технокапитал в размер на 2 770 хил. лв.; вземания от Химснаб България АД в размер на 1 803 хил. лв.; както и други вземания в размер на 287 хил. лв.

Нетекущите задължения към собственици са по договор за заем с Химимпорт АД за сумата от 830 хил. лв. и задължение за лихви по договора в размер на 107 хил. лв. ;

Нетекущите задължения към управленския персонал представляват депозит за добро управление и са в размер на 21 хил. лв.

Нетекущите задължения към други свързани лица са по договор за заем с ЦКБ АД за сумата от 4 115 хил. лв.

Текущите задължения към собственици представляват задължения към Химимпорт АД в размер на 8 759 хил. лв. и Химимпорт Инвест АД в размер на 517 хил. лв.

Задълженията към асоциирани предприятия в размер на 262 хил. лв. представляват задължение за записани акции към Добрички панаир АД.

Текущите задължения към други свързани лица представляват:

72 104 хил. лв. задължения към ЦКБ АД; 662 хил. лв. задължение по получен заем от ЦКБ Рибл Истейт АД от които 645 хил. лв. главница и 17 хил. лв. лихва. Заемът не е обезпечен; търговски задължения в размер на 118 445 хил. лв. към Пловдивска стокова борса АД; търговски задължения към Транс Интеркар АД в размер на 437 хил. лв.; задължение към Българска корабна компания ЕАД в размер на 412 хил. лв.; задължение в размер на 267 хил. лв. към Булхимекс ООД; 41 хил. лв. търговско задължение към ЗПАД Армеец; търговско задължение към Инвест кепитъл АД в размер на 30 хил. лв.; търговско задължение към ХГХ Консулт ЕООД в размер на 17 хил. лв., както и други в размер на 71 хил. лв.

39. Безналични сделки

През представения отчетен период Групата е осъществила следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

- На 17 януари 2013 г. Групата, в качеството си на цедент, прехвърля възмездно на Кепитъл мениджмънт АДСИЦ (цесионер) вземането си от Холдинг Варна АД, което възлиза на 7 650 хил. лв., представляващо вземане въз основа на Договор за продажба на дружествени дялове на Пампорово Пропърти ЕООД сключен на 21 декември 2012 г. между Групата (продавач) и Холдинг Варна АД (купувач);
- С уведомление по чл.99, ал.3 от ЗЗД Кепитъл мениджмънт АДСИЦ съобщава, че с договор за цесия от 01 юли 2013 г. са прехвърлени в собственост на Финанс консултинг АД следните негови вземания от Групата:
  - прехвърлени задължения по банкови заеми от ТБ Инвестбанк АД съгласно договор за цесия от 27 септември 2007 г. с Кепитъл мениджмънт АДСИЦ и споразумение от 01 февруари 2008 г. с главница на стойност 3 914 хил. лв.;
  - прехвърлени задълженията по банкови заеми от Юробанк И ЕФ Джи България АД, съгласно договор за цесия от 16 януари 2008 г. с Кепитъл мениджмънт АДСИЦ и споразумение от 01 февруари 2008 г с главница на стойност 1 291 щатски долара и 109 хил. евра;
  - договор за цесия с Кепитъл мениджмънт АДСИЦ и Ерсте груп Иморент България на стойност 181 хил. лв.;
  - Договор за цесия с Кепитъл мениджмънт АДСИЦ от вливащото се дружество Холдинг Асенова крепост АД главница 1 047 хил. лв..
- Договор за цесия с Кепитъл мениджмънт АДСИЦ (цесионер) в размер на 822 хил. лв. Вземането произтича от договор за цесия от 30.12.2009 г., сключен между Химимпорт АД (заемодател) и Групата (заемополучател) и цедирани на Кепитъл мениджмънт АДСИЦ (цесионер);
- Съгласно договор за прехвърляне на вземане, сключен с „Нефтена търговска компания“ ЕООД, е придобито вземане от „Кроне България“ АД. Дължимото на „Нефтена търговска компания“ ЕООД възнаграждение в размер на 12 500 хил. лв. е прихванато с търговски вземания на Групата от „Нефтена търговска компания“

ЕООД, както и с предоставен заем на „Нефтена търговска компания“ ЕООД в размер на 314 хил. лв. и лихви в размер на 148 хил. лв.;

- През текущия период Групата е получила търговски заеми от Родна земя холдинг АД в размер на 58 хил. лв. срещу погасяване на търговски разчети и задължения към персонала. Към 31 декември 2013 г. същите задължения са прихванати срещу търговски вземания;
- През текущия период Групата прихваща вземания по лихви от Химимпорт Инвест АД, във връзка с договор за цесия, срещу търговски задължения в общ размер на 24 хил. лв.
- Съгласно протокол за прихващане от 20 юни 2013 г. между Групата (първа страна) и Нефтена търговска компания ЕООД (втора страна) са закрити вземания по договор за цесия от втората страна в размер на 59 хил. лв. срещу задължения по договор за цесия към първата страна;
- Съгласно договор за цесия от 15 януари 2013 г. Спарг ООД прехвърля на Агрохолдинг София АД вземания от Групата по главници и лихви на предоставен заем в общ размер на 320 хил. лв. Съгласно договор за цесия от 1 октомври 2013 г., Агрохолдинг София АД прехвърля на Групата вземания по главница и лихва в размер на 32 хил. лв. Задълженията по двете цесии, както задължения по лихви към Агрохолдинг София АД в общ размер на 383 хил. лв. са прихванати срещу вземания от контрагента;
- Съгласно протоколи за прихващане се закриват задължения за лихви към Стени 56 ЕООД в размер на 5 хил. лв. срещу вземания от контрагента., задължения по доставка на нетекущи активи срещу търговски вземания в размер на 7 хил. лв.

40. Поети задължения

Ангажименти по концесионни договори

По договор за концесия Групата има поети задължения да експлоатира и поддържа Пристанищен терминал – Балчик, териториално-обособена зона от Пристанище за обществен транспорт с национално значение – Варна, да извърши инвестиции съгласно Инвестиционна програма, да поддържа определен средногодишен товарооборот и да прилага определена социална програма по отношение на персонала.

По договора за концесия Групата се задължава:

- да поддържа Пристанищен терминал – Балчик в експлоатационна годност за срока на концесия;
- да извършва пристанищни услуги, без право да наема подизпълнители за това;
- да извърши инвестициите по приетата Инвестиционна програма като размера на задължителните инвестиции за първите две години от срока на концесия да са в размер не по-малък от 1 097 900 лв., а за целия период на договора – не по-малък от 3 474 800 лв.;
- да изработва и предоставя за одобрение от Концедента ежегодно годишни инвестиционни програми за обекта на концесия;
- предварително да съгласува и да получава одобрение от Концедента за извършване на подобрения върху обекта на концесия;
- да заплаща концесионното възнаграждение в размер, при условия, по ред и в срокове, определени в концесионния договор;
- да застрахова Обекта на концесия;

- да поддържа банкови гаранции за изпълнение за срока на договора;
- да изпълнява направените предложения в Бизнес предложението и предложението за средногодишен товарооборот.

Концесионерът се задължава да предоставя и поддържа за всяка поредна година от действието на концесионния договор нови, потвърдени, безусловни и неотменяеми годишни банкови гаранции, издадени от банки, одобрени от Концедента, както следва:

- Гаранция в размер на 220 хил. евро (430 хил. лв.) за гарантиране изпълнението на концесионния договор, включително задълженията за плащане на концесионното възнаграждение, за товарооборот, за плащане на лихви и неустойки и други, определени в концесионния договор.

На 06 март 2012 г. са сключени договори за издаване на банкова гаранция № 80800ББГ-А-0340 и № 80800ББГ-А-0341 съответно за сумите от 2 220 лв. и 220 хил. евро със срок на гаранциите до 31 юли 2013 г. Договорите за банкова гаранция са сключени за обезпечаване на изпълнението на инвестиционната програма за седмата година от концесията и за обезпечаване на изпълнението на задълженията на Групата по Договора за концесия.

На 28 февруари 2013 г. е сключен договор за издаване на банкова гаранция № 80800ББГ-А-0393 за сумата от 220 хил. евро със срок на гаранцията до 31 юли 2014 г. Договорът за банкова гаранция е сключен за обезпечаване на изпълнението на задълженията на Групата по Договора за концесия.

В случай на плащане по издадените гаранции от страна на ЦКБ АД, банката оформя целеви кредит на името Порт Балчик АД за срок от 30 дни при лихва в размер на 35 %. За обезпечаване на всички вземания на ЦКБ АД, които са възникнали при реализация на гаранцията, Групата учредява в полза на Банката обезпечения съгласно Рамков договор за издаване на банкови гаранции и обезпечаване на договорен лимит от 18 април 2008 г.

Групата следва да направи инвестиции през 2014 г. в общ размер на 88 хил. лв. за седмата инвестиционна година от срока на концесията в следните направления:

- Разходи по изпълнение Плана за собствен мониторинг и Програма за управление на отпадъците на обща стойност 3 хил. лв.;
- Основен ремонт и поддръжка в експлоатационна годност на пристанищния терминал на обща стойност 25 хил. лв.;
- Консултации по изпълнение на Договора за концесия на обща стойност 60 хил. лв.

Срокът за изпълнение на инвестициите е до 31 декември 2014 г.

Основната дейност на Групата във връзка с проучване и добив на нефт и газ се осъществява въз основа на предоставени от държавата концесионни права и сключени 12 концесионни договори както следва: Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище “Бърдарски геран”, Концесионен договор за добив на суров нефт от находище “Горни Дъбник”, Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище “Долни Дъбник”, Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище “Долни Луковит”, Концесионен договор за добив на суров нефт от находище “Долни Луковит - запад”, Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище “Селановци”, Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище “Староселци”, Концесионен договор за добив на

суров нефт и природен газ от находище “Тюленово”, Концесионен договор за добив на природен газ от находище “Българево”, Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище “Маринов геран” и Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище “Бутан – юг” и Концесионен договор за добив на природен газ от находище “Дуранкулак”.

Съгласно сключените договори Групата е задължена да извършва концесионни плащания (концесионно възнаграждение) на всяко шестмесечие на база реализирани количества суров нефт и природен газ. Размерът на начисленото концесионно възнаграждение за 2013 г. възлиза на 2 496 хил. лв. (2012 г.: 1 992 хил. лв.).

В съответствие с одобрените от компетентните държавни органи Цялостни планове за разработване (ЦПР) и Годишни работни проекти (ГПР) по концесионните договори за добив на суров нефт и/или природен газ Групата изпълнява текущи работни и инвестиционни задължения, както следва:

1. Находище Тюленово

Монтиране на измервателно оборудване, доставяне на нови резервоари, както и ремонти на стари сондажи. Проектиране и подготовка на реинжекция на отделените при добива пластови води. СМР на Ремонтно механична база и Автосервиз.

2. Находище Българево

Изграждане на шлейф на престояващ сондаж при възникване на необходимост от допълнителен добив на газ (увеличаване на потреблението). Преустройство на ГРС. Проектиране и изграждане на Газоплъначна станция за компресиран природен газ.

3. Находище Дуранкулак

През 2010 г. Сондаж К-260 Дуранкулак е въведен в експлоатация, като е свързан със съществуващата тръбопроводна мрежа. Подготвя се проектна документация за монтиране на компресорна станция на сондажа.

4. Находище Д. Дъбник

Доставка и подмяна на дълбокопомпено оборудване, както и въвеждане в работа на престояващи сондажи; Строителство на 700 м³ резервоар на II-ри нефтодобивен участък; Подмяна на соленопровод от II-ри нефтодобивен участък до сондаж Е-29 Бис Д. Дъбник.

5. Находище Г. Дъбник

Подмяна участък от магистрален нефтопровод от Г. Дъбник до II-ри нефтодобивен участък и подмяна на дълбокопомпено оборудване.

6. Находище Д. Луковит

Доставка и подмяна на дълбокопомпено оборудване, както и въвеждане в работа на престояващи сондажи.

7. Находище Д. Луковит – запад

Доставка и подмяна на сондажно оборудване.

8. Находище Староселци

Ремонтни дейности и подмяна на оборудване. Провеждане на дълбока реперфорация на Р-115 Староселци.

9. Находище Б. Геран

Ремонти и подмяна на сондажно оборудване. Капитален ремонт, осигуряване на проходимост и провеждане на дълбока реперфорация на сондаж Р-10 Б. Геран.

10. Находище М. Геран

Подмяна на дълбокопомпено оборудване.

11. Находище Селановци

Ремонти и подмяна на сондажно оборудване. Монтиране на циментов нефоуловител за пластова вода. Капитален ремонт и провеждане на дълбока реперфорация на сондаж Р-3 Селановци.

12. Находище Бутан юг

Подготовка за капитален ремонт на експлоатационния сондаж и монтиране на дълбочинна помпа.

За да осигури изпълнението на задълженията си по окончателното напускане на концесионните площи, съгласно концесионните договори Групата заделя ежегодно суми, представляващи годишни вноски за “Фонд за напускане”.

Бъдещите плащания във връзка с вноските за “Фонд за напускане” към 31 декември са в следния размер:

	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Над 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
2013	23	70	57	150
2012	15	52	73	140

Ангажименти по договори за проучване и оценка на нефт и газ

Към 31 декември 2013 г. Групата извършва дейности по търсене и проучване на нефт и газ въз основа на издадени от Министерския съвет Разрешения за търсене и проучване на подземни богатства и сключени Договори за търсене и проучване в Блок 1-4 Каварна, област Добрич, Блок 1-12 Кнежа, Българска суша и Блок 1-17 Овча могила, Българска суша.

За предоставените права за търсене и проучване в блоковете Групата заплаща годишна такса площ, изчислена съгласно ПМС №284/17.10.2011 г. в сила от 25.10.2011 г. (ПМС №125/1999 г. – отм. ДВ бр.83/25.10.2011 г.) на база реално заета площ.

Бъдещите минимални плащания по договорите за търсене и проучване към 31 декември са свързани с такса площ и са в следните размери:

	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
2013	81	-	81
2012	81	120	201

Договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

На 15.12.2012 г. е сключен договор между „Антарес Датенсистеме“ ГМБХ, Германия и „Проучване и добив на нефт и газ“ АД с предмет на договора: Доставка и въвеждане в експлоатация на дълбочинни инструменти, оборудване и софтуерни приложения за станция за сондажни геофизични изследвания в нефтени и газови сондажи на обща стойност 5 796 632,20 лв. Към 31.12.2012 г. по силата на сключения договор ПДНГ АД е предоставило аванс в размер на 1 450 765,90 лв.

На 25.06.2013 г. между „Проучване и добив на нефт и газ“ АД и Агенция по заетостта – Договарящ орган по ОП „Развитие на човешките ресурси“ бе подписан договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № ESF2303-01-01008 по проект

„Подобряване на условията на труд в „Проучване и добив на нефт и газ АД“. Проектът е по схема BG051PO001-2.3.03 “Безопасен труд” и е на стойност 236 194,91 лева и се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007-2013, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз. Продължителността на проекта е 12 месеца. По време на изпълнение на договора ще се извършат следните дейности:

- 1) Анализ на състоянието и проектиране на организацията на трудовата дейност за цялото дружество.
- 2) Въвеждане на система за управление на здравето и безопасността при работа (ЗБР) съгласно BS OHSAS 18001:2007;
- 3) Закупуване на лични предпазни средства и специално работно облекло;
- 4) Доставка и монтаж на система за блокиране достъпа на природен газ до газови уреди за отопление в работни помещения, за осигуряване на безопасна и здравословна работна среда;
- 5) Доставка на комплект противопожарно оборудване за проучвателни и експлоатационни сондажни обекти;
- 6) Доставка на софтуер и устройство за четене и анализ на данни от индивидуални дозиметри;
- 7) Доставка на газанализаторна система за защита и определяне на съдържанието на въгледороди, взривоопасни вещества и метан;
- 8) Доставка на комплект електрозащитни средства при работа под високо напрежение.

Към 31 декември 2013 г. Групата е учредила следните залози:

- в полза на ЦКБ АД първи по ред особен залог върху машини с балансова стойност 208 хил. лв., собственост на Групата, по договор за издаване на банкова гаранция № 8030ББГ-А-0093 между Групата и ЦКБ АД, съгласно който ЦКБ АД приема да издаде банкова гаранция, за режим отложено плащане на акциз, в размер на 95 хил. лв. в полза на Централно митническо управление на Агенция „Митници”. Банковата гаранция е със срок на валидност до 60 месеца от деня на нейното писмено приемане от Централно митническо управление на Агенция „Митници”. В случай на плащане по издадената банкова гаранция от страна на ЦКБ АД, банката оформя целеви кредит на името на Групата със срок на погасяване 30 дни от плащането по издадената гаранция при лихва 35%.
- първи по ред особен залог на машини с балансова стойност 702 хил. лв., по договор за банков кредит, сключен между ЦКБ АД и Химснаб България АД.
- залог на дълготрайни материални активи с балансова стойност 8 506 хил. лв. както и първа по ред договорна ипотека върху земя и сгради с балансова стойност 4 195 хил. лв., по договор за банков кредит, сключен между Българска банка за развитие АД и Групата.
- втора по ред договорна ипотека върху земя и сгради с балансова стойност 4 195 хил. лв., по договор за банков кредит, сключен между Българска банка за развитие АД и Зърнени храни грейн ЕООД.
- първи по ред особен залог на дълготрайни материални активи с балансова стойност 18 262 хил. лв. както и първа по ред договорна ипотека на земя и сгради с балансова стойност 3 178 хил. лв., по договор за кредит сключен между Алфа Банк АД и Слънчеви лъчи Провадия ЕАД. Групата е учредила особен залог върху настоящите и бъдещи вземания по всички банкови сметки открити при Алфа Банк АД.

Групата има договорно задължение за закупуване на активи в размер на 5 813 хил. лв. от Виндмюлер и Холшер-Германия. По силата на договора през м. юни 2013 г. е преведен аванс в размер на 872 хил. лв. Срокът за изпълнението на доставката е юни 2014 г.

През м. декември 2013 г. е сключен предварителен договор за продажба на нетекущ актив-сграда – Здравна служба с балансова стойност 351 хил. лв. и преоценъчен резерв - 283 хил. лв. Продажната стойност на сградата по предварителния договор е 853 хил. лв.

41. Условни активи и условни пасиви

Към 31 декември 2013 г. Групата има заложен дъготрайни активи както следва:

- по собствени задължения – имоти, машини и съоръженията с балансова стойност 21 507 хил. лв. (2012 г.: 67 683 хил. лв.), активи, класифицирани като държани за продажба с балансова стойност 6 422 хил. лв. (2012 г.: 0 хил. лв.), както и инвестиционни имоти с балансова стойност 42 486 хил. лв. (2012 г.: 0 хил. лв.)

- учредени ипотечи върху активи, класифицирани като държани за продажба с балансова стойност 932 хил. лв. (2012 г.: 0 хил. лв.) и инвестиционни имоти с балансова стойност 15 893 хил. лв. (2012 г.: 0 хил. лв.) в полза на Българска банка за развитие АД.

- учредена ипотечка върху активи, класифицирани като държани за продажба с балансова стойност 4 121 хил. лв. (2012 г.: 0 хил. лв.) в полза на Юробанк България АД

- учредени ипотечи върху активи, класифицирани като държани за продажба с балансова стойност 1 901 хил. лв. (2012 г.: 1 901 хил. лв.) и инвестиционни имоти с балансова стойност 2 808 хил. лв. (2012 г.: 0 хил. лв.) в полза на Алфа Банк АД

- учредена ипотечка върху активи, класифицирани като държани за продажба с балансова стойност 4 843 хил. лв. (2012 г.: 4 968 хил. лв.) в полза на ЦКБ АД във връзка с договор за заем с кредитополучател Цитисиме Трейд ЕООД.

-учредени залози върху дъготрайни материални активи с балансова стойност 35 051 хил. лв. (2012 г.:36 101 хил. лв.)

Към 31 декември 2013 г. Групата има закупени активи при условията на финансов лизинг. Част от задълженията по договорите за финансов лизинг са обезпечени от съответните активи. (виж пояснение 13.1)

С решение №1 от 27 май 2004 г. на Софийски градски съд по партидата на дъщерното дружество на Групата “Българска петролна рафинерия” ЕООД се вписва договор за особен залог върху търговско предприятие – “Българска петролна рафинерия” ЕООД, като съвкупност от права, задължения и фактически отношения, в това число и върху описаните активи съгласно Приложения №1 към него, сключен между “Българска пощенска банка” АД и Групата чрез дъщерното си дружество “Българска петролна рафинерия” ЕООД, във връзка с договор за банков кредит №532-1464/30.09.2003 г., сключен между “Химимпорт” АД, гр.София и “Българска пощенска банка” АД в размер на 4 807 хил. евро. Кредитът е изплатен изцяло в края на септември 2008 г., като залогът все още не е заличен.

Групата има издадена гаранция от „Юробанк и Еф Жи България“ АД в размер на 2 600 000 лв. в полза на Агенция Митници със срок на валидност до 5 април 2015 г.

До 15 февруари 2013 г. са валидни Анекси от „ЦКБ“ АД, Клон Химимпорт към Банковите гаранции с № 0003, 0004, 0005, 0006, 0007, 0008, 0009, 0010, 0011, 0012, 0013 и 0014, по концесионните договори за добив на нефт и газ в общ размер, представляващи $\frac{1}{2}$ от платеното концесионно възнаграждение от дъщерното дружество на Групата „Проучване и добив на нефт и газ“ АД за цялата 2011 г. в размер на 844 728,52 лв.

На 29 януари 2013 г. са издадени Анекси от „ЦКБ“ АД, Клон Химимпорт към Банковите гаранции с № 0003, 0004, 0005, 0006, 0007, 0008, 0009, 0010, 0011, 0012, 0013 и 0014, по концесионните договори за добив на нефт и газ в общ размер, представляващ част от платеното концесионно възнаграждение от дъщерното дружество на Групата „Проучване и добив на нефт и газ“ АД за цялата 2012 г. в размер на 976 960,42 лв. (представляващо $\frac{1}{2}$ от платеното концесионно възнаграждение по концесионни договори за Находища Българево, Тюленово, Долни Дъбник, Бърдарски геран, Староселци, Горни Дъбник, Долни Луковит Запад, Долни Луковит, Маринов Геран, Бутан и Дуранкулак за 2012 г. и 100 % от платеното концесионно възнаграждение по концесионен договор за Находище Селановци за 2012 г. с ДДС.). Срокът на валидност на гаранциите е до 28 февруари 2014 г.

За обезпечаване на наличните количества суров нефт, нефтен кондензат и горива под режим отложено плащане на акциз на Групата са издадени 7 (седем) банкови гаранции с №519, 521, 522, 523, 524, 525, 526, от „ЦКБ“ АД, Клон Химимпорт, издадени в полза на Централно митническо управление, Агенция Митници София в общ размер до 820 000 лв., за изпълнение на всяко задължение за заплащане на акциз от лицензирания складодържател. Банковите гаранции са със срок на валидност до 28 март 2012 г. С Анекси от 12 октомври 2012 г. размерът на гаранциите е увеличен до 820 000 лв. и срокът на валидност е удължен до 28 март 2014 г.

На 27 октомври 2011 г., във връзка с изтичане срока на валидност на издадената на 06 август 2010 г. банкова гаранция, от „Банка ДСК“ ЕАД, гр. София е издадена нова банкова гаранция за сумата 50 000 евро, обезпечаваща изпълнението на дейностите по опазване на околната среда и рекултивация на нарушените в резултат на геологопроучвателните дейности терени в Блок 1-12 Кнежа, Българска суша. Банковата гаранция е със срок на валидност до 30 юни 2015 г.

На 23 март 2012 г. от „Банка ДСК“ ЕАД, гр. София е издадена банкова гаранция за сумата от 18 000 евро, обезпечаваща изпълнението на работната програма от дъщерното дружество на Групата „Проучване и добив на нефт и газ“ АД за втората година от срока на Договора за търсене и проучване на суров нефт и природен газ в Блок 1-12 Кнежа, Българска суша.

На 03 април 2013 г. във връзка с изтичане срока на валидност на издадената на 23 март 2012 г. банкова гаранция от „Банка ДСК“ ЕАД, гр. София, е издадена нова банкова гаранция за сумата от 44 000 евро, обезпечаваща изпълнението на работната програма от дъщерното дружество на Групата „Проучване и добив на нефт и газ“ АД за третата година от срока на Договора за търсене и проучване на суров нефт и природен газ в Блок 1-12 Кнежа, Българска суша.

Във връзка със сключен между ЦКБ АД и Групата през 2010 г. договор за предоставяне на кредит са направени обезпечения както следва: залог на вземанията на дъщерното дружество на Групата „Проучване и добив на нефт и газ“ АД по договор за доставка на

стоков нефт от 15.02.2011 г. на Полисан АД, гр. Русе и залог на СМЦ, собственост на Групата за 3 850 хил. лв.

Съгласно договор за банков кредит с Българска банка за развитие АД, Групата учредява първи по ред особен залог върху част от открити свои сметки в банката.

Към 31.12.2013 г., Групата има сключен договор за банков кредит с ЦКБ АД. Договорът е от 30.12.2013 г. за сумата от 65 850 хил. лв. Заемът е обезпечен със залог върху парични средства по депозитна сметка на Химимпорт АД. Лихвеният процент е 3.9% годишно. Групата трябва да погаси всички свои задължения по банковия кредит до 30.01.2014 г.. Задължението е погасено на 31.01.2014 г.

На основание договор за банков кредит реф.№79100КР-АА-7251 от 20.12.2013 г. Групата е получила от Централна кооперативна банка АД банков кредит в размер на 1 010 000 лв. Кредитът се предоставя за 4 месеца, в т.ч. 3 месеца гратисен период и е с краен срок на издължаване до 30.04.2014 г. Кредитът е обезпечен с вписан залог на вземане на Групата по Договор №1044 от 30.01.2012 г. за профилактика на продуктова зона на 4 бр. сондажи, сключен между Групата и Булгартрансгаз ЕАД на стойност 1 408 000 лв. Годишната лихва по договора е 6%. Групата е погасила предсрочно част от заема в размер на 700 хил. лв. на 17 март 2014 г.

Към 31 декември 2013 г. Групата има заложен 105 223 бр. акции (2012 г.: 32 403 бр.) от притежаваните инвестиции в капитала на Химснаб България АД съгласно договор за репо сделки с ЦКБ АД.

Групата е ищец по дело на основание чл.410 ГПК с общ материален интерес 3 хил. лв.

През годината са предявени различни правни искиве към Групата. Ръководството на Групата счита, че отправените искиве са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Групата при уреждането им е малка. Тази преценка на ръководството е подкрепена от становището на независими правни консултанти. Нито един от гореспоменатите искиве не е изложен тук в детайли за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Групата при разрешаването на споровете.

42. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2013	2012
		‘000 лв.	‘000 лв.
Финансови активи на разположение за продажба			
Ценни книжа	1518	14 332	15 900
		14 332	15 900
Финансови активи, държани за търгуване			
Ценни книжа	18	15 003	2 226
		15 003	2 226
Кредити и вземания:			
Заеми и лихви	18.3	55 508	28 283
Търговски и други вземания	19	69 785	72 810
Вземания от свързани лица	38	64 379	93 189
Пари и парични еквиваленти	20	6 841	6 000
		196 513	200 282

Финансови пасиви	Пояснение	2013	2012
		‘000 лв.	‘000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност			
Заеми	25	85 129	75 492
Задължения по финансов лизинг	13.1	12 420	15 587
Търговски и други задължения	26	46 537	48 103
Задължения към свързани лица	38	207 097	220 096
		351 183	359 278

Вижте пояснение 4.20 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Методите, използвани за оценка на справедливите стойности на финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност, са описани в пояснение 18.2. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в пояснение 43.

43. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата вижте пояснение 42. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Групата се осъществява от централната администрация на Групата. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци за покриване на текущи задължения и осъществяване оперативна дейност. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дълготрайна възвращаемост.

Групата не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложена Групата, са описани по-долу.

43.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Групата.

43.1.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на Групата се осъществяват в български лева. Чуждестранните трансакции на Групата, деноминирани главно в щатски долари, излагат Групата на валутен риск.

Групата не сключва форуърдни договори, за да намали валутния риск по отношение на активите и пасивите си в щатски долари.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева към края на отчетния период, са представени, както следва:

Излагане на краткосрочен риск	
Щатски долари	
‘000	
31 декември 2013 г.	
Финансови активи	770
Финансови пасиви	(942)
Общо излагане на риск	(172)
	2,1%

Излагане на краткосрочен риск			
	Щатски долари	Унгарски форинти	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
31 декември 2012 г.			
Финансови активи	744	1	745
Финансови пасиви	(1,041)	-	(1,041)
Общо излагане на риск	(297)	1	(296)

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на валутните курсове на българския лев спрямо следните чуждестранни валути:

- Щатски долар +/- 2.1% (2012 г.: 2,4%)

Всички други параметри са приети за константни.

Тези проценти са определени на база на осреднените валутни курсове за последните 12 месеца. Анализът на чувствителността се базира на инвестициите на Групата във финансови инструменти в чуждестранна валута, държани към края на отчетния период.

31 декември 2013 г.	Повишение на курса на българския лев		Понижение на курса на българския лев	
	Нетен финансов резултат ‘000 лв.	Собствен капитал ‘000 лв.	Нетен финансов резултат ‘000 лв.	Собствен капитал ‘000 лв.
Щатски долари (+/- 2.1%)	5	5	(5)	(5)

31 декември 2012 г.	Повишение на курса на българския лев		Понижение на курса на българския лев	
	Нетен финансов резултат ‘000 лв.	Собствен капитал ‘000 лв.	Нетен финансов резултат ‘000 лв.	Собствен капитал ‘000 лв.
Щатски долари (+/- 2.4%)	6	6	(6)	(6)

Излагането на риск от промени във валутните курсове варира през годината в зависимост от обема на извършените международни сделки. Въпреки това се счита, че представеният по-горе анализ представя степента на излагане на Групата на валутен риск.

43.1.2. Лихвен риск

Политиката на Групата е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Към 31 декември 2013 г. Групата е изложена на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банкови си заеми и договори за лизинг, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Групата са с фиксирани лихвени проценти.

Представената по-долу таблица показва чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на другите компоненти на собствения капитал към вероятна промяна на лихвените проценти. Тези промени се определят като вероятни въз основа на наблюдения на настоящите пазарните условия. Изчисленията се базират на промяната на средния пазарен лихвен процент за всеки период, и на финансовите инструменти, държани от Групата в края на отчетния период, които са чувствителни спрямо измененията на лихвения процент. Всички други параметри са приети за константни.

31 декември 2013 г.

	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент
Заеми				
1-седмичен SOFIBOR (0.01 %)	(2)	2	(2)	2
1-месечен SOFIBOR (0.05 %)	(4)	4	(4)	4
3-месечен SOFIBOR (0.12 %)	(18)	18	(18)	18
1-месечен EURIBOR (0.03 %)	(2)	2	(2)	2
12-месечен EURIBOR (0.02 %)	(3)	3	(3)	3
Финансов лизинг				
6-месечен EURIBOR (0.03 %)	(2)	2	(2)	2
Общ ефект	(31)	31	(31)	31

31 декември 2012 г.

	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент
Заеми				
1-седмичен SOFIBOR (0.25 %)	(37)	37	(37)	37
1-месечен SOFIBOR (0.51 %)	(46)	46	(46)	46
3-месечен SOFIBOR (0.76 %)	(17)	17	(17)	17
1-месечен EURIBOR (0.26 %)	(22)	22	(22)	22
12-месечен EURIBOR (0.48 %)	(66)	66	(66)	66
Финансов лизинг				
6-месечен EURIBOR (0.44 %)	(62)	62	(62)	62
Общ ефект	(250)	250	(250)	250

43.1.3. Други ценови рискове

Групата е изложена и на други ценови рискове във връзка с притежаваните акции държани за търгуване на Химснаб България АД и Супер Боровец Пропърти Фонд АДСИЦ, чийто инструменти на собствения капитал са публично търгуеми. (вж. пояснение 18.2).

През 2013 г. при публично търгуваните акции се наблюдава средна променливост съответно 0,90 % и 4,81 % . В случай че котираната цена на тези акции се повиши или намали в този размер собственият капитал ще се измени с 92 хил. лв. Посочените публично търгуваните акции са класифицирани като финансови активи на държани за търгуване.

43.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства, инвестиции в облигации и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Групи финансови активи - балансови стойности:		
Финансови активи, на разположение за продажба	15 003	2 226
Финансови активи, държани за търгуване	14 332	15 900
Кредити и вземания	189 672	194 282
Пари и парични еквиваленти	6 841	6 000
Балансова стойност	225 848	218 408

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и на други контрагенти, установени индивидуално или по групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Групата е да извършва транзакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Търговските и други вземания се състоят от голям брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Балансовата стойност на търговски вземания над една година с изтекъл падеж са в размер на 6 892 хил.лв. (2012 г.: 4 856 хил. лв.). Основната част на необезценените вземания са предимно от Жасмин Агро АД и Инпластрейд АД, в размер на 4 507 хил.лв. В полза на Групата е учредена договорна ипотека върху поземлен имот и оранжерийен комплекс на обща стойност 9 227 хил. лв. При неспазване условията по сключената договорна ипотека, Дружеството има право да предприеме действия по принудителна продажба на ипотекирания имот.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти, средства на паричния пазар, необезпечени облигации и деривативни финансови инструменти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата по отношение на тези финансови инструменти.

43.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди -ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със наличните ресурси, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода.

Групата държи пари в брой и публично търгувани ценни книжа, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на дългосрочни финансови активи.

Към 31 декември 2013 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2013 г.	Текущи	Нетекущи
	До 1 година '000 лв.	От 1 до 5 години '000 лв.
Заеми и лихви	45 083	40 628
Задължения по финансов лизинг	3 484	9 540
Задължения към свързани лица	202 024	5 073
Търговски и други задължения	46 537	-
Общо	297 128	55 241

В предходния отчетен период падежите на договорните задължения на Групата са обобщени, както следва:

31 декември 2012 г.	Текущи	Нетекущи
	До 1 година '000 лв.	От 1 до 5 години '000 лв.
Заеми и лихви	47 660	28 769
Задължения по финансов лизинг	3 515	12 997
Задължения към свързани лица	215 840	4 256
Търговски и други задължения	47 975	128
Общо	314 990	46 150

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до шест месеца.

44. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управлението на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за акционерите като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания капитал към нетния дълг.

Групата определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг, представени в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Субординираният дълг включва необезпечените заеми или такива, които са със следващи по ред ипотека или залог върху имуществото на Групата.

Нетният дълг включва сумата на всички задължения, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Групата е да поддържа съотношението на капитала към общото финансиране в разумни граници.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2013	2012
	‘000 лв.	‘000 лв.
Собствен капитал	324 288	309 969
+Субординиран дълг	16 691	24 020
Коригиран капитал	340 979	24 020
Общо задължения	384 870	390 627
- Пари и парични еквиваленти	(6 841)	(6 000)
Нетен дълг	391 711	384 610
Съотношение на коригиран капитал към нетен дълг	1:1,15	1:1,15

През 2013 г. не е отчетено значителна промяна в съотношението на коригиран капитал към нетен дълг.

45. Събития след края на отчетния период

На 14 март 2014 г. е вписана промяна в Търговския регистър към Агенцията по вписванията, с която е сменен управителя Росен Райчев Тодоров на дъщерното дружество „Издателство Геология Минерални Ресурси“ ООД. След промяната Дружеството се представлява от управителите Желю Иванов Желев и Росица Пенчева Стоянова заедно.

На 03 януари 2014 г. е взето решение от УС на дъщерното дружество „Проучване и добив на нефт и газ“ АД да се увеличи размера на регистрирания капитал на „Химойл БГ“ ЕООД от 5 хил. лв. на 495 хил. лв. чрез издаване на нови 9 800 бр. дружествени дялове по 50 лв. На 15 януари 2014 г. е вписана промяната в Търговския регистър към Агенцията по вписванията, с която капиталът на дружеството става 495 хил. лв.

През месец декември 2013 г. УниКредит Булбанк АД и Групата, чрез дъщерното си дружество Зърнени храни Грейн ЕООД, встъпват във взаимоотношения за поемане на кредитни ангажименти по линия за револвиращ кредит на дружеството-майка. Съгласно разпоредбите на договора между страните, при възникване на право на ползване на кредит, дъщерното дружество Зърнени храни Грейн ЕООД се задължава да рефинансира и погаси изцяло дълга (главници, лихви, такси, комисионни и разноски) на дружеството-майка към УниКредит Булбанк АД по договори № 26/05205/020067 и № 25/05209/020067 от 28 август 2007 г. С рефинансиране на задълженията към Банката се прекратява действието на договори № 26/05205/020067 и № 25/05209/020067 и анексите към тях. Правото на ползване на кредит по горепосочения договор възниква през месец януари 2014 г.

На 30 януари 2014 г. Групата закрива задължението си към УниКредит Булбанк АД по главница на договор № 26/05205/020067 с 16 хил. лв., като 9 000 хил. лв. са прихванати срещу обезпечителен депозит, блокиран по сметките на Групата в Банката.

На 31 януари 2014 г. Групата заплаща изцяло задължението си към УниКредит Булбанк АД по главница на договор № 25/05209/020067 в размер на 200 хил. лв.

На 21 февруари 2014 г. в Търговския регистър е вписана промяна в Управителния съвет на дружеството майка. Георги Косев Костов е заличен като член. Към датата на съставяне на консолидирания финансов отчет Управителния съвет е в състав:

- Миролюб Панчев Иванов
- Александър Димитров Керезов
- Любомир Тодоров Чакъров
- Никола Пеев Мишев
- Йордан Стефанов Йорданов

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване.

46. Одобрение на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2013 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Управителния съвет на 24 април 2014 г.